

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2015/455**af 23. juli 2014****om Grækenlands statsstøtte SA.34826 (2012/C), SA.36005 (2013/NN) til Piraeus Bank Group i forbindelse med rekapitaliseringen og omstruktureringen af Piraeus Bank S.A.***(meddelt under nummer C(2014) 5217)***(Kun den engelske udgave er autentisk)****(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret medlemsstaterne og andre interesserede parter til at fremsætte bemærkninger i henhold til ovennævnte bestemmelser ⁽¹⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB**1.1. PROCEDURE VEDRØRENDE PIRAEUS BANK**

- (1) Ved beslutning af 19. november 2008 godkendte Kommissionen en ordning med titlen »Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (den græske bankstøtteordning), der skulle sikre stabiliteten i det græske finansielle system. Under den græske bankstøtteordning kan der ydes støtte i henhold til tre underliggende foranstaltninger, nemlig en rekapitaliseringsforanstaltning, en garantiforanstaltning og en foranstaltning med statsobligationslån ⁽²⁾. I maj 2009 blev Piraeus Bank (»banken« ⁽³⁾) rekapitaliseret af Grækenland i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen.
- (2) I betragtning 14 i beslutningen af 19. november 2008 angives det, at der vil blive anmeldt en omstruktureringsplan til Kommissionen i henseende til rekapitaliseringsforanstaltningens støttemodtagere.
- (3) Den 23. juli 2010 fremsendte de græske myndigheder en omstruktureringsplan til Kommissionen. Kommissionen registrerede denne plan og de senere ajourføringer heraf samt yderligere oplysninger, der blev indsendt af de græske myndigheder, som sag SA.30342 (PN 26/2010) og siden sag SA.32787 (2011/PN).

⁽¹⁾ Se Kommissionens afgørelse af 27. juli 2012 i statsstøttesag SA. 34826 (2012/C, ex 2012/NN), »Den græske finansielle stabiliseringsfonds rekapitalisering af Piræus Bank« (EUT C 359 af 21.11.2012, s. 43).

⁽²⁾ Kommissionens beslutning af 19. november 2008 i statsstøttesag N 560/2008 om støtteforanstaltninger til kreditinstitutter i Grækenland – »Support Measures for the Credit Institutions in Greece« (EUT C 125 af 5.6.2009, s. 6). Den blev registreret som sag SA.26678 (N 560/2008). Ordningen blev senere forlænget og ændret som anført i fodnote 4.

⁽³⁾ »Banken« henviser til Piraeus Bank Group.

- (4) Banken har gentagne gange modtaget statsgarantier og statsobligationslån i henhold til den græske bankstøtteordning ⁽⁴⁾. Den modtog også statsgaranteret likviditetsstøtte i en nødsituation — emergency liquidity assistance — (»statsgaranteret ELA«).
- (5) Den 20. april 2012 afgav den græske finansielle stabilitetsfond (»stabilitetsfonden«) en tilsagnserklæring til banken, hvorved den forpligtede sig til at medvirke ved den planlagte udvidelse af bankens aktiekapital. Den 28. maj 2012 bevilgede stabilitetsfonden en midlertidig rekapitalisering på 4 700 mio. EUR til banken (»den første midlertidige rekapitalisering«).
- (6) Den 10. maj 2012 anmeldte de græske myndigheder formelt den tilsagnserklæring til Kommissionen, som stabilitetsfonden havde afgivet til banken. Kommissionen registrerede den som en ikkeanmeldt støtteforanstaltning (sag SA.34826 (2012/NN)), idet foranstaltningen allerede var gennemført.
- (7) Ved afgørelse af 27. juli 2012 indledte Kommissionen en formel undersøgelsesprocedure af den første midlertidige rekapitalisering (»Piræus-indledningsafgørelsen«) ⁽⁵⁾.
- (8) I december 2012 bevilgede stabilitetsfonden endnu en midlertidig rekapitalisering på 1 553 mio. EUR til banken (»den anden midlertidige rekapitalisering«). Den 21. december 2012 afgav stabilitetsfonden også en tilsagnserklæring til banken, hvorved den forpligtede sig til at medvirke ved en udvidelse af bankens aktiekapital og ved udstedelsen af konvertible kapitalinstrumenter for et maksimalt beløb på 1 082 mio. EUR ⁽⁶⁾. De græske myndigheder anmeldte disse foranstaltninger til Kommissionen den 20. december 2012 ⁽⁷⁾.
- (9) I september 2012 meddelte banken, at den havde til hensigt at overtage Geniki fra Société Générale S.A. (»Société Générale«). I september og oktober afholdt Kommissionen talrige telefonkonferencer og udvekslede mange e-mails med repræsentanter for de græske myndigheder og banken vedrørende overtagelsen af Geniki.
- (10) Den 19. oktober 2012 indgik banken en aktiekøbsaftale med Société Générale vedrørende overtagelse af hele Société Générales aktiepost (99,08 %) i Geniki.
- (11) Den 12. december 2012 fremsendte Kommissionens tjenestegrene et brev til Grækenland med en foreløbig vurdering af overtagelsen af Geniki.
- (12) Den 26. februar 2013 meddelte banken Kommissionen, at den havde til hensigt at overtage Millennium Bank Greece S.A. (»MBG«). Kommissionen afholdt flere telefonkonferencer og udvekslede flere e-mails med de græske myndigheder og banken vedrørende overtagelsen af MBG.
- (13) Den 25. marts 2013 fremsendte Kommissionens tjenestegrene et brev til Grækenland med en foreløbig vurdering af overtagelsen af MBG.

⁽⁴⁾ Den 2. september 2009 anmeldte Grækenland en række ændringer af støtteforanstaltningerne og en forlængelse indtil den 31. december 2009, som blev godkendt den 18. september 2009 (se Kommissionens beslutning af 18. september 2009 i statsstøttesag N 504/2009 om forlængelse og ændring af den græske bankstøtteordning (EUT C 264 af 6.11.2009, s. 5)). Den 25. januar 2010 godkendte Kommissionen endnu en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil den 30. juni 2010 (se Kommissionens afgørelse af 25. januar 2010 i statsstøttesag N 690/2009 om forlængelse af den græske bankstøtteordning (EUT C 57 af 9.3.2010, s. 6)). Den 30. juni 2010 godkendte Kommissionen en række ændringer af støtteforanstaltningerne og en forlængelse indtil den 31. december 2010 (se Kommissionens afgørelse af 30. juni 2010 i statsstøttesag N 260/2010 om forlængelse af den græske bankstøtteordning (EUT C 238 af 3.9.2010, s. 3)). Den 21. december 2010 godkendte Kommissionen en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil den 30. juni 2011 (se Kommissionens afgørelse af 21. december 2010 i statsstøttesag SA.31998 (2010/N) om den fjerde forlængelse af den græske bankstøtteordning (EUT C 53 af 19.2.2011, s. 2)). Den 4. april 2011 godkendte Kommissionen en ændring (se Kommissionens afgørelse af 4. april 2011 i statsstøttesag SA.32767 (2011/N) om en ændring af den græske bankstøtteordning (EUT C 164 af 2.6.2011, s. 8)). Den 27. juni 2011 godkendte Kommissionen en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil den 31. december 2011 (se Kommissionens afgørelse af 27. juni 2011 i statsstøttesag SA.33153 (2011/N) om den femte forlængelse af den græske bankstøtteordning (EUT C 274 af 17.9.2011, s. 6)). Den 6. februar 2012 godkendte Kommissionen en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil den 30. juni 2012 (se Kommissionens afgørelse af 6. februar 2012 i statsstøttesag SA.34149 (2011/N) om den sjette forlængelse af den græske bankstøtteordning (EUT C 101 af 4.4.2012, s. 2)). Den 6. juli 2012 godkendte Kommissionen endnu en forlængelse af støtteforanstaltningerne indtil den 31. december 2012 (se Kommissionens afgørelse af 6. juli 2012 i statsstøttesag SA.35002 (2012/N) om forlængelse af den græske bankstøtteordning (EUT C 77 af 15.3.2013, s. 14)). Den 22. januar 2013 godkendte Kommissionen en forlængelse af garantiordningen og obligationslåneordningen indtil den 30. juni 2013 (se Kommissionens afgørelse af 22. januar 2013 i statsstøttesag SA.35999 (2012/N) — Grækenland, »Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece« (EUT C 162 af 7.6.2013, s. 6)). Den 25. juli 2013 godkendte Kommissionen en forlængelse af garantiordningen og obligationslåneordningen indtil den 31. december 2013 (se Kommissionens afgørelse af 25. juli 2013 i statsstøttesag SA.36956 (2013/N) — Grækenland, »Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece« (EUT C 141 af 9.5.2014, s. 3)). Den 14. januar 2014 godkendte Kommissionen en forlængelse af garantiordningen og obligationslåneordningen indtil den 30. juni 2014 (se Kommissionens afgørelse af 14. januar 2014 i statsstøttesag SA. 37958 (2013/N) — Grækenland, »Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece« (EUT C 280 af 22. august 2014, s. 18)).

⁽⁵⁾ Se fodnote 1.

⁽⁶⁾ Pressemeldelse fra stabilitetsfonden af 24. december 2012, findes på: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf

⁽⁷⁾ Kommissionen registrerede disse foranstaltninger som sag SA.36005 (2013/NN).

- (14) Den 22. april 2013 meddelte banken, at den havde indgået en aftale med Millennium Banco Comercial Portugues (»BCP«) vedrørende overtagelse af hele MBG's aktiepost og BCP's deltagelse i den kommende kapitalforhøjelse i Piraeus.
- (15) Den 3. juni 2013 konverterede stabilitetsfonden delvis den første og anden midlertidige rekapitalisering til egenkapital på i alt 5 891 mio. EUR. Stabilitetsfonden indskød derudover et yderligere beløb på 1 094 mio. EUR i banken i overensstemmelse med det tilsagn, der blev givet på tidspunktet for bankens overtagelse af den rentable del af Agricultural Bank of Greece (»ATE«) og af de græske filialer af tre cypriotiske banker (se afsnit 1.2). Derudover indskød private investorer 1 444 mio. EUR. Den samlede rekapitalisering beløb sig til 8 429 mio. EUR og benævnes »rekapitaliseringen i foråret 2013«.
- (16) Den 19. december 2013 fremsendte de græske myndigheder oplysninger til Kommissionen om vilkårene for rekapitaliseringen i foråret 2013.
- (17) Den 25. juni 2014 fremsendte de græske myndigheder en endelig omstrukturierungsplan for banken (»omstrukturierungsplanen«). Samme dag fremsendte de oplysninger om den statsgaranterede ELA. De anførte, at de fortsat havde til hensigt at give banken denne likviditetsstøtte samt statsgarantier for gældsinstrumenter og statsobligationslån i henhold til den græske bankstøtteordning.
- (18) Som led i den administrative procedure afholdt Kommissionen talrige møder og telefonkonferencer og udvekslede mange e-mails med repræsentanter for de græske myndigheder og banken.
- (19) Grækenland accepterer, at denne afgørelse undtagelsesvis kun vedtages på engelsk.

1.2. PROCEDURE VEDRØRENDE DE OPKØBTE VIRKSOMHEDER

1.2.1. Procedure vedrørende ATE

- (20) I april 2011 indskød Grækenland 1 445 mio. EUR i ATE (inklusive de 675 mio. EUR, der oprindeligt blev bevilget i henhold til den græske rekapitaliseringsordning). ATE modtog desuden en likviditetsstøtte på 6 103 mio. EUR. Ved afgørelse af 23. maj 2011 godkendte Kommissionen disse foranstaltninger på grundlag af en omstrukturierungsplan for ATE (»ATE-omstrukturierungsafgørelsen«) ⁽⁸⁾.
- (21) Den 29. december 2011 indskød Grækenland 290 mio. EUR i ATE i forbindelse med en fortegningssemission.
- (22) Den 22. marts 2012 forelagde Grækenland en rapport fra den græske centralbank, Bank of Greece, med forslag til afvikling af ATE gennem en P&A-procedure ⁽⁹⁾, dvs. en procedure for overtagelse af udvalgte aktiver og passiver i ATE (»overførte ATE-aktiviteter«), og afvikling af de resterende aktiver og passiver gennem et porteføljeadministrationsselskab (bad bank).
- (23) I juli 2012 meddelte banken, at den havde overtaget den rentable del af ATE, som var under afvikling.
- (24) På daværende tidspunkt forpligtede stabilitetsfonden sig til at dække bankens kapitalbehov i forbindelse med overtagelsen af aktiverne. Den 27. januar 2013 konkluderede den græske centralbank, at den lovbestemte kapital efter overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter beløb sig til 570 mio. EUR, som stabilitetsfonden ville dække.
- (25) Ved afgørelse af 3. maj 2013 ⁽¹⁰⁾ (»ATE-afviklingsafgørelsen«) konkluderede Kommissionen, at de støtteforanstaltninger, der blev ydet på tidspunktet for overdragelsen af de overførte ATE-aktiviteter, ikke udgør statsstøtte til banken, men til de overførte ATE-aktiviteter. Kommissionen konkluderede endvidere, at denne støtte vil være forenelig med det indre marked, hvis bankens omstrukturierungsplan, der nu omfatter de overførte ATE-aktiviteter, gør det muligt at genoprette bankens langsigtede rentabilitet.
- (26) I juni 2013 tilførte stabilitetsfonden banken 570 mio. EUR i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013 ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Kommissionens afgørelse af 23. maj 2011 i statsstøttesag SA.31154 om omstrukturering af Agricultural Bank of Greece – »Restructuring of Agricultural Bank of Greece« (EUT C 317 af 29.10.2011, s. 4).

⁽⁹⁾ P&A-proceduren er en afviklingsprocedure, der har til formål at identificere aktiver og passiver af høj kvalitet i en juridisk enhed under afvikling og auktionere disse med henblik på overførsel til et rentabelt selskab.

⁽¹⁰⁾ Kommissionens afgørelse af 3. maj 2013 i statsstøttesag SA.35460 om afviklingsstøtte til afvikling af ATE Bank – »Liquidation aid for ATE Bank resolution« (EUT C 261 af 10.9.2013, s. 1).

⁽¹¹⁾ Se afsnit 2.3.3.3.

1.2.2. Procedure vedrørende de græske aktiviteter i Bank of Cyprus, Cyprus Popular Bank og Hellenic Bank (»de tre cypriotiske banker«)

- (27) Efter det ekstraordinære møde i Eurogruppen⁽¹²⁾ den 15. marts 2013 nåede de cypriotiske myndigheder, Den Europæiske Union, Den Internationale Valutafond (»IMF«) og Den Europæiske Centralbank (»ECB«) til politisk enighed om strategien bag et fremtidigt makroøkonomisk tilpasningsprogram. Det blev bl.a. navnlig aftalt, at de tre cypriotiske bankers aktiviteter i Grækenland skulle overføres til en græsk bank.
- (28) Banken og andre græske banker udtrykte interesse i at overtage aktiviteterne i de tre cypriotiske banker i Grækenland.
- (29) Den 22. marts 2013 indvilligede stabilitetsfonden i, at banken afgav et bud på overtagelsen af de tre cypriotiske bankers græske filialer, indlån og udlån. Bankens bud var betinget af, at stabilitetsfonden indskød egenkapital i banken svarende til den pris, der blev betalt for egenkapitalen i de opkøbte virksomheder.
- (30) De græske myndigheder og stabilitetsfonden holdt Kommissionens tjenestegrene nøje underrettet om processens udvikling samt om vilkårene for overtagelsen.
- (31) Den 26. marts 2013 undertegnede banken en salgs- og overdragelsesaftale med hver enkelt af de tre cypriotiske banker vedrørende deres græske aktiviteter (indlån, udlån og filialnet).
- (32) Som aftalt i marts 2013 modtog banken⁽¹³⁾ en kapitaltilførsel på 524 mio. EUR fra stabilitetsfonden til at dække kapitalbehovet i forbindelse med overtagelsen af disse aktiver.

2. BESKRIVELSE

2.1. BANKEN OG DENS VANSKELIGHEDER

2.1.1. Den græske banksektors situation generelt

- (33) Grækenlands bruttonationalprodukt (BNP) faldt med 20 % fra 2008 til 2012 som vist i tabel 1. Som følge heraf har de græske banker oplevet en hastigt stigende misligholdelse af lån til græske husholdninger og virksomheder⁽¹⁴⁾. Denne udvikling har været en belastning for de græske bankers aktivbeholdninger og øget kapitalbehovet.

Tabel 1

Real BNP-vækst i Grækenland, 2008-2013

Grækenland	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Real BNP-vækst, %	- 0,2	- 3,1	- 4,9	- 7,1	- 7,0	- 3,9

Kilde: Eurostat, findes på: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (34) Desuden iværksatte Grækenland i februar 2012 en obligationsombytning for den private sektor kaldet »Private Sector Involvement« (»PSI-programmet«). En række græske banker deltog i PSI-programmet, hvorunder den græske regering tilbød eksisterende private obligationsejere nye værdipapirer (herunder nye græske statsobligationer (GSO'er), værdipapirer med BNP-afhængigt udbytte og PSI-vouchers udstedt af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)) i bytte for eksisterende græske statsobligationer med en nominel diskonteringsrate på 53,5 % og længere løbetider⁽¹⁵⁾. De græske myndigheder bekendtgjorde resultaterne af denne obligationsombytning den 9. marts 2012⁽¹⁶⁾. Ombytningen resulterede i betydelige tab for obligationsejerne (skønnet af den græske centralbank til et tab for de græske banker på gennemsnitligt 78 % af den pålydende værdi af gamle græske statsobligationer) og deraf følgende kapitalbehov, som blev bogført med tilbagevirkende kraft i de græske bankers 2011-regnskaber. De største bankers samlede tab på grund af PSI-programmet er sammenfattet i tabel 2.

⁽¹²⁾ Finansministrene i euroområdet, dvs. de medlemsstater, som har indført euroen som officiel valuta, deltager i eurogruppemøderne.

⁽¹³⁾ Se afsnit 2.3.3.3.

⁽¹⁴⁾ Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Økonomiske og Finansielle Anliggender. »The Second Economic Adjustment Programme for Greece — March 2012«, s. 17, findes på: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf

⁽¹⁵⁾ Se afsnit II »The restructuring of the Greek Sovereign Debt« i »Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector«, Bank of Greece, december 2012, findes på: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf

⁽¹⁶⁾ Pressemeldelse fra finansministeriet af 9. marts 2012, findes på: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>.

Tabel 2

Samlede PSI-tab i de største græske banker (mio. EUR)

Banker	Pålydende værdi af GSO'er	Pålydende værdi af statslige lån	Samlet pålydende værdi	PSI-tab på GSO'er	PSI-tab på statslige lån	Samlet bruttotab på PSI	Samlet bruttotab på PSI/ egentlig kernekapital (%)	Samlet bruttotab på PSI/ samlede aktiver (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
ATEbank	5 164	608	5 772	3 873	456	4 329	1 144	17,1
Geniki	384	7	391	287	5	292	78,1	8,9
MBG	185	0	185	137	0	137	29	2,2

Kilde: Bank of Greece, »Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector«, december 2012, s. 14.

- (35) Eftersom de græske banker manglede kapital i betydelig grad som følge af PSI-programmet og den fortsatte recession, blev der stillet midler til rådighed for disse bankers rekapitalisering i medfør af memorandummet om økonomisk politik og finanspolitik (Memorandum of Economic and Financial Policies, i det følgende benævnt »MEFP«) af 11. marts 2012 i andet tilpasningsprogram for Grækenland indgået mellem den græske regering, EU, IMF og ECB. De græske myndigheder anslog bankernes samlede rekapitaliseringsbehov og afviklingsomkostninger, der skulle finansieres i henhold til programmet, til 50 mia. EUR ⁽¹⁷⁾. Dette beløb blev beregnet på grundlag af en stresstest udført af den græske centralbank for perioden primo december 2011 til ultimo december 2014 (»2012-stresstesten«), som var baseret på Blackrocks prognose for tab på lån ⁽¹⁸⁾. Midlerne til rekapitaliseringen af de græske banker udbetales gennem stabilitetsfonden. Tabel 3 viser en oversigt over beregningen af kapitalbehovet i de største græske banker, jf. 2012-stresstesten.

Tabel 3

Stresstest 2012: De største græske bankers kapitalbehov (mio. EUR)

Banker	Reference — egentlig kernekapital (dec. 2011)	Samlet bruttotab på PSI (dec. 2011)	Hensættelser vedrørende PSI (juni 2011)	Prognoser for akkumuleret bruttotab for kreditrisiko	Hensættelser til tab på lån (dec. 2011)	Intern kapitaldannelse	Mål — egentlig kernekapital (dec. 2014)	Kapitalbehov
NBG	7 287	– 11 735	1 646	– 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	– 5 781	830	– 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	– 4 786	673	– 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571

⁽¹⁷⁾ Se fodnote 14, s. 106.

⁽¹⁸⁾ Se fodnote 15.

Banker	Reference — egentlig kernekapital (dec. 2011)	Samlet bruttotab på PSI (dec. 2011)	Hensættelser vedrørende PSI (juni 2011)	Prognoser for akkumuleret bruttotab for kreditrisiko	Hensættelser til tab på lån (dec. 2011)	Intern kapitaldannelse	Mål — egentlig kernekapital (dec. 2014)	Kapitalbehov
Piraeus	2 615	− 5 911	1 005	− 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
ATEbank	378	−4 329	836	−3 383	2 344	468	1 234	4 920
Geniki	374	− 292	70	− 1 552	1 309	− 40	150	281
MBG	473	− 137	0	− 638	213	− 79	230	399

Kilde: Bank of Greece, »Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector«, december 2012, s. 8.

- (36) Som anført i MEFP fra marts 2012 vil banker, der indsender bæredygtige kapitalrejsningsplaner, få mulighed for at ansøge om og modtage offentlig støtte på en måde, som bevarer den private sektors incitamenter til at tilføre kapital og dermed minimerer byrden for skatteborgerne ⁽¹⁹⁾. Ifølge den græske centralbank var der kun blevet indsendt bæredygtige kapitalrejsningsplaner af de fire største banker (Eurobank, National Bank of Greece, banken og Alpha Bank) ⁽²⁰⁾. De modtog den første rekapitalisering fra stabilitetsfonden i maj 2012.
- (37) De nationale indlån i bankerne i Grækenland faldt med 37 % i alt fra udgangen af 2009 til juni 2012 som følge af recessionen og den politiske usikkerhed. De fire banker måtte betale en højere indlånsrente for at holde på indlånene. Indlånsomkostningerne steg og indskrænkede bankernes nettorentemarginal. Da de græske banker blev udelukket fra engrosfinansieringsmarkederne, blev de helt afhængige af finansiering fra Eurosystemet ⁽²¹⁾, hvoraf en stigende del var statsgaranteret ELA ydet af den græske centralbank.
- (38) Den 3. december 2012 iværksatte Grækenland et tilbagekøbsprogram for de nye GSO'er, som investorerne havde modtaget i forbindelse med PSI-programmet, til kurser fra 30,2 % til 40,1 % af den nominelle værdi ⁽²²⁾. De græske banker deltog i dette tilbagekøbsprogram, som udløste yderligere tab på deres balance, idet størstedelen af det regnskabsmæssige tab (dvs. forskellen mellem markedsværdien og den nominelle værdi), der blev bogført på disse nye GSO'er i forbindelse med PSI-programmet, var definitivt og uigenkaldeligt ⁽²³⁾.
- (39) I december 2012 fik de fire største græske banker endnu en midlertidig rekapitalisering fra stabilitetsfonden.
- (40) I foråret 2013 blev den midlertidige rekapitalisering af de fire banker konverteret til en permanent rekapitalisering i ordinære aktier, og stabilitetsfonden fik en aktiepost på over 80 % i hver af de fire banker. For de banker, som rejste et forud fastsat beløb i privat kapital (banken, Alpha Bank National Bank of Greece), modtog stabilitetsfonden aktier uden stemmeret, og de private investorer fik tildelt warrants på stabilitetsfondens aktier.
- (41) I juli 2013 engagerede den græske centralbank en rådgiver til at udføre en diagnostisk undersøgelse af alle græske bankers udlånsportefølje. Denne rådgiver udarbejdede prognoser for tab på lån (i tabellen benævnt »PTL«) for alle de græske bankers nationale udlånsporteføljer samt for lån med græsk risiko i udenlandske filialer og datterselskaber over en tidshorisont på 3,5 år og for lånenes fulde løbetid. Analysen omfattede prognoser for tab på lån i to makroøkonomiske scenarier, et referencescenarie og et negativt scenarie. Prognoserne for tab på lån i udenlandske udlånsporteføljer blev vurderet af den græske centralbank på grundlag af input fra rådgiveren.

⁽¹⁹⁾ Se fodnote 14, s. 104.

⁽²⁰⁾ Se fodnote 15.

⁽²¹⁾ Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker udgør tilsammen Eurosystemet, som er euroområdet centralbanksystem.

⁽²²⁾ Pressemeldelse fra finansministeriet af 3. december 2012, findes på: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>.

Dette tilbagekøb af landets egen gæld til en kurs, der lå langt under pålydende værdi, gav Grækenland en betydelig gældsreduktion.

⁽²³⁾ I mangel af et sådant tilbagekøb kunne markedsværdien af disse nye GSO'er være steget afhængigt af udviklingen i markedsparametre som rentesatser og sandsynligheden for Grækenlands misligholdelse af sine lån.

- (42) I efteråret 2013 iværksatte den græske centralbank endnu en stresstest (»2013-stresstesten«) på baggrund af rådgiverens vurdering af prognoserne for tab på lån for at vurdere, hvor solide de græske bankers kapitalposition var, både i et referencescenarie og et negativt scenarie. Den græske centralbank foretog en vurdering af kapitalbehovet med teknisk bistand fra en anden rådgiver.
- (43) De centrale elementer i kapitalbehovsvurderingen i 2013-stresstesten var i) prognoserne for tab på lån ⁽²⁴⁾ for bankernes udlånsportefølje på et konsolideret grundlag for græsk risiko og udenlandsk risiko fratrasket eksisterende lånereserver og ii) bankernes anslåede driftsrentabilitet i perioden fra juni 2013 til december 2016 baseret på en konservativ justering af de omstrukturingsplaner, som var indsendt til den græske centralbank i løbet af fjerde kvartal 2013. Tabel 4 viser en oversigt over beregningen af kapitalbehovet i de største græske banker, der er foretaget på et konsolideret grundlag i referencescenariet i denne 2013-stresstest.

Tabel 4

Stresstest 2013: Kapitalbehovet i de græske banker, beregnet på et konsolideret grundlag i referencescenariet (mio. EUR)

Banker	Reference — egentlig kernekapital (juni 2013) (1)	Hensættelser til tab på lån (juni 2013) (2)	PTL for græsk risiko (3)	PTL for udenlandsk risiko ⁽¹⁾ (4)	Intern kapitaldannelse (5)	Stresstest — egentlig kernekapitalprocent (dec. 2016) (6)	Kapitalbehov (7)=(6)-(2)-(3)-(4)-(5)
NBG ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425

⁽¹⁾ Virkningen af prognoserne for tab på lån for udenlandsk risiko blev beregnet efter udenlandsk skat og under hensyntagen til de tilsagn angående afhændelser, som blev afgivet over for Generaldirektoratet for Konkurrence på daværende tidspunkt.

⁽²⁾ NBG's hensættelser til tab på lån pr. 30. juni 2013 proforma for First Business Banks og Probanks hensættelser.

⁽³⁾ Eurobanks hensættelser til tab på lån pr. 30. juni 2013 proforma for hensættelserne i New Hellenic Postbank og New Proton Bank, som blev opkøbt i august 2013.

Kilde: Bank of Greece, »2013 Stress Test of the Greek Banking Sector«, marts 2014, s. 42.

- (44) Den 6. marts 2014 bekendtgjorde den græske centralbank resultatet af 2013-stresstesten og anmodede bankerne om at indsende deres planer for rejsning af kapital til dækning af kapitalbehovet i referencescenariet senest medio april 2014.
- (45) I perioden ultimo marts 2014 til primo maj 2014 gennemførte bankerne kapitalforhøjelser.

2.1.2. Støttemodtageren

- (46) Banken yder generelle banktjenester, primært i Grækenland og Central-, Øst- og Sydøsteuropa (Rumænien, Bulgarien, Serbien, Albanien, Ukraine og Cypern) samt i Egypten. Den tilbyder hele viften af bank- og finansprodukter og tjenesteydelser til husholdninger og virksomheder. Den er aktiv inden for detail- og forretningsbankvirksomhed og privat bankvirksomhed, kapitalforvaltning, finansiering og investeringsbankvirksomhed. Banken er anmeldt som aktieselskab i Grækenland, og dens aktier noteres på Athens fondsbørs. Den 30. december 2012 beskæftigede banken i alt 18 597 personer ⁽²⁵⁾.

⁽²⁴⁾ Inklusive det forventede tab på nye lån udstedt i Grækenland i perioden fra juni 2013 til december 2016.

⁽²⁵⁾ Årsberetning 2012: <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>

- (47) Banken deltog i PSI-programmet og ombyttede GSO'er og statslige lån til en pålydende værdi af 7,7 mia. EUR. Dens samlede PSI-relaterede omkostning beløb sig til ca. 5 911 mio. EUR før skat og blev fuldt ud bogført i 2011-regnskaberne ⁽²⁶⁾. Under tilbagekøbsprogrammet i december 2012 solgte banken de nye GSO'er, den havde modtaget i forbindelse med PSI, til en meget lavere kurs end den nominelle værdi. Dette salg krystalliserede bankens tab på de nye GSO'er.
- (48) Bankens nøgletal i december 2010, december 2011, december 2012 og december 2013 (konsoliderede data) vises i tabel 5.

Tabel 5

Piraeus Banks nøgletal 2010, 2011, 2012 og 2013

Driftsregnskab (i mio. EUR)	2010	2011	2012 (*)	2013 (**)
Nettorenteindtægt	1 207	1 194	1 047	1 664
Driftsindtægter i alt	1 510	1 245	1 921	2 205
Driftsudgifter i alt	(884)	(840)	(931)	(1 680)
Indtægter før hensættelser	625	405	989	525
Værdiforringelsestab til dækning af kreditrisiko	(611)	(1 973)	(2 519)	(2 536)
Værdiforringelsestab på GSO'er og lån som følge af PSI		(5 911)		
Negativ goodwill			351	3 810
Nettofortjeneste/tab	(21)	(6 618)	(507)	2 546
Udvalgte nøgletal (mio. EUR)	31. december 2010	31. december 2011	31. december 2012 (*)	31. december 2013 (**)
Samlede nettoudån og forskud til kunder (netto)	40 150	35 634	44 613	62 366
Indlån	29 475	21 796	36 971	54 279
Aktiver i alt	57 561	49 352	70 408	92 010
Egenkapital i alt ⁽¹⁾	3 273	(1 940)	(2 316)	8 543

⁽¹⁾ For 2012 omfatter dette beløb ikke de to midlertidige rekapitaliseringer, som banken fik. Beløbet for 2013 omfatter hele rekapitaliseringen i foråret 2013.

(*) Inklusive ATE og Geniki

(**) Inklusive ATE og Geniki, de græske filialer af de tre cypriotiske banker og MBG

Kilde: Årsberetninger for 2011 og 2012, årsregnskaber for 2013.

⁽²⁶⁾ Se tabel 2.

- (49) Tabel 5 illustrerer, at banken ud over de enorme tab, den bogførte i 2011 på grund af PSI-programmet (5 911 mio. EUR ⁽²⁷⁾), led under vigende indtjening (bl.a. på grund af de højere indlånsomkostninger) og store og stigende værdiforringelser af bankens udlånsportefølje i Grækenland og i udlandet indtil medio 2012. Bankens likviditetsstilling blev hårdt ramt af indlånsflugten. Denne situation er i nogen grad blevet forbedret, efter at banken begyndte at foretage opkøb i juli 2012.
- (50) I 2013-stresstesten anslog den græske centralbank bankens kapitalbehov til 465 mio. EUR i referencescenariet.
- (51) I marts 2014 iværksatte banken en kapitalforhøjelse på 1 752 mio. EUR for at dække kapitalbehovet som anført i betragtning 50 og tilbagebetale de 940 mio. EUR i præferenceaktier ejet af Grækenland ⁽²⁸⁾. I modsætning til Eurobanks kapitalforhøjelse i april 2014 gav stabilitetsfonden ikke banken tilsagn om at indskyde kapital i forbindelse med kapitalforhøjelsen, hvis den private efterspørgsel var utilstrækkelig. Bankens kapitalforhøjelse skete i form af en emission til internationale investorer uden fortegningsret for aktionærer og en offentlig aktieemission i Grækenland. Tegningskursen blev fastsat til 1,7 EUR pr. aktie.
- (52) Efter kapitalforhøjelsen meddelte banken den 22. maj 2014, at den havde indløst præferenceaktierne udstedt til Grækenland for et samlet beløb på 750 mio. EUR ⁽²⁹⁾.

2.2. BANKENS OVERTAGELSE AF GRÆSK BANKVIRKSOMHED

2.2.1. Overtagelse af ATE

- (53) ATE blev grundlagt af Grækenland i 1929 som en nonprofitorganisation. Indtil starten af 1990'erne var ATE en specialiseret finansiell institution, der støttede udviklingen af landbrugssektoren på vegne af den græske stat. I december 2000 blev virksomheden noteret på Athens fondsbørs. Den 14. november 2011 var Grækenland ATE's største aktionær med en aktiepost på 89,9 %.
- (54) ATE udøvede enhver form for bankvirksomhed, både detail- og forretningsbankvirksomhed, ydede finansielle tjenesteydelser såsom forsikring og leasing og havde store kapitalinteresser i ikkefinansielle virksomheder, herunder virksomheder inden for sukker- og mejeriproduktion.
- (55) I juli 2012 udbød ATE sine tjenester gennem sit netværk af 468 filialer og havde 5 024 ansatte. I juli 2012 beløb det samlede indlån sig til 14,9 mia. EUR og de samlede aktiver udgjorde 21,8 mia. EUR ⁽³⁰⁾.
- (56) Efter 2006 har ATE ligeledes udbudt sine tjenester uden for Grækenland med en aktiepost i ATE Bank Romania på 74 % og en andel på 20,3 % i form af ordinære aktier og 25 % i form af præferenceaktier i AIBank Serbia.
- (57) Vanskelighederne i ATE opstod før den græske statsgældskrise, navnlig på grund af aktivernes ringe kvalitet og den traditionelt lave rentabilitet før nedskrivninger. Den græske statsgældskrise berørte endvidere alle græske banker, herunder ATE, på to måder: i) Grækenlands tab af adgang til internationale gældsmarkeder ramte de græske bankers likviditetsstilling hårdt og ii) aktivernes kvalitet blev forringet med øgede nedskrivninger til følge.
- (58) I april 2011 indskød Grækenland 1 445 mio. EUR i ATE (inklusive de 675 mio. EUR, der oprindeligt blev bevilget i henhold til den græske rekapitaliseringsforanstaltning). ATE modtog desuden en likviditetsstøtte på 6 103 mio. EUR. Kommissionen godkendte disse foranstaltninger i ATE-omstruktureringsafgørelsen.
- (59) I anden halvdel af 2011 blev ATE's kapitalsituation imidlertid forværret, navnlig på grund af ATE's deltagelse i PSI-programmet. Som illustreret i tabel 2 beløb ATE's samlede PSI-relaterede omkostning sig til ca. 4 329 mio. EUR før skat, der blev fuldt ud bogført i 2011-regnskaberne. Som illustreret i tabel 3 blev kapitalbehovet i forbindelse med de overførte ATE-aktiviteter anslået til 4 920 mio. EUR.
- (60) Den 22. marts 2012 forelagde Grækenland en rapport fra den græske centralbank med forslag til afvikling af ATE gennem en P&A-procedure, dvs. en procedure for overtagelse af udvalgte aktiver og passiver i ATE (»overførte ATE-aktiviteter«), og afvikling af de resterende aktiver og passiver gennem et porteføljeadministrationsselskab (bad bank). Banken og en anden stor græsk bank afgav ikkebindende bud til stabilitetsfonden. Den 26. juli 2012 godkendte stabilitetsfondens bestyrelse bankens bud.

⁽²⁷⁾ Se tabel 2.

⁽²⁸⁾ Se afsnit 2.3.1.2 om statslig rekapitalisering ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen.

⁽²⁹⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/press-release/2014/05/apopliromi-pronomiouxon-metoxon-ellinikou-dimosiou>

⁽³⁰⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 40.

- (61) Den 27. juli 2012 iværksatte den græske centralbank overdragelsen af de overførte ATE-aktiviteter til banken ⁽³¹⁾.
- (62) Da de overførte ATE-aktiviteter indeholdt færre aktiver opgjort til dagsværdi end passiver, var stabilitetsfonden i overensstemmelse med den græske centralbanks afgørelse af 28. januar 2013 nødsaget til at udligne forskellen mellem de overførte aktiver og passiver, dvs. det udækkede finansieringsbehov. Den græske centralbank konkluderede på baggrund af reviderede tal, at det udækkede finansieringsbehov ville beløbe sig til 7 471 mio. EUR, og stabilitetsfonden overførte 7 471 mio. EUR i obligationer udstedt af den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (»EFSF-obligationer«) til banken.
- (63) Stabilitetsfonden gav endvidere tilsagn om at indskyde kapital i banken, således at de overførte ATE-aktiviteter kunne kapitaliseres op til 9 %. Beløbet blev oprindeligt anslået til 500 mio. EUR, men det endelige beløb blev fastsat til 570 mio. EUR. Stabilitetsfonden tilførte banken det endelige beløb mod ordinære aktier i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013.
- (64) Banken overtog de pågældende overførte ATE-aktiviteter til en købspris på 95 mio. EUR.

2.2.2. Overtagelse af Geniki

- (65) Geniki blev grundlagt i 1937. Geniki leverede finansielle tjenesteydelser inden for detail- og forretningsbankvirksomhed og kapitalmarkedsydelser. I 2004 overtog Société Générale aktiemajoriteten i Geniki. Geniki havde 104 filialer og 1 391 ansatte pr. 31. december 2012 ⁽³²⁾. De samlede aktiver udgjorde 2,6 mia. EUR, de samlede nettoudlån udgjorde 1,9 mia. EUR, og de samlede indlån beløb sig til ca. 2 mia. EUR ⁽³³⁾.
- (66) Den græske statsgældskrise havde en meget negativ indvirkning på banksektoren. De græske bankers deltagelse i PSI-programmet forværrede desuden hastigt deres kapitalsituation. Som illustreret i tabel 2 beløb Genikis samlede PSI-relaterede omkostning sig til ca. 292 mio. EUR før skat, der blev fuldt ud bogført i 2011-regnskaberne. Som illustreret i tabel 3 blev Genikis kapitalbehov anslået til 281 mio. EUR beregnet på grundlag af en stresstest udført af den græske centralbank.
- (67) I juni 2012 henvendte Société Générale sig til alle de fire største græske banker med henblik på salg af Geniki. Banken var som den eneste interesseret i at overtage Geniki.
- (68) Forhandlingerne mellem Société Générale og banken om salget af Geniki mundede ud i en officiel aftale den 19. oktober 2012 om: i) at Société Générale sælger og banken køber Société Générales aktiepost i Geniki på 99,08 %, og ii) at Société Générale overdrager og overfører og banken overtager alle Genikis kapitalforskud, som Société Générale har indgået og vil indgå i fremtiden. Endelig indvilligede Société Générale i at foretage en forskudsbetaling på ca. 290 mio. EUR til Geniki og tegne obligationer udstedt af banken for et beløb på ca. 170 mio. EUR. Banken overtog herefter Geniki for 1 mio. EUR.
- (69) Den 14. december 2012 meddelte banken, at overtagelsen af hele Société Générales aktiepost i Geniki var afsluttet.

2.2.3. Overtagelse af de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter

- (70) Bank of Cyprus, Cyprus Popular Bank og Hellenic Bank blev grundlagt i henholdsvis 1899, 1901 og 1976.
- (71) Efter det ekstraordinære møde i Eurogruppen den 15. marts 2013 nåede parterne til enighed om de vigtigste parametre i EU's, IMF's og ECB's redningsplan for Cypern. Det hellenske systemiske risikoråd (Hellenic Systemic Stability Board – »HSSB«) foreslog enstemmigt at overføre aktiverne og passiverne i de tre cypriotiske bankers filialer i Grækenland til en eksisterende græsk bank. HSSB anførte navnlig, at aftalen fuldt ud sikrer indskyderne i de tre cypriotiske bankers filialer, sikrer det græske samfunds interesser og den finansielle stabilitet og ikke belaster den græske statsgæld.
- (72) Den græske centralbank blev anmodet om at undersøge de græske bankers potentielle interesse og indkaldte i denne forbindelse interessetilkendegivelser. Stabilitetsfonden gav ligeledes tilsagn om at dække kapitalbehovet (erhververens) i forbindelse med overtagelsen af de tre cypriotiske bankers græske filialer.

⁽³¹⁾ Se betragtning 27 i ATE-afviklingsafgørelsen.

⁽³²⁾ Hellenic Bank Association, data tilgængelige på: <http://62.1.43.74/4Statistika/UplPDFs/network2012engl.pdf>

⁽³³⁾ http://www.geniki.gr/Portals/0/PDFs/140321_annual_results_en_2.pdf

- (73) Tabel 6 viser en oversigt over de aktiver og passiver i de tre cypriotiske banker, der blev overført til banken (»overførte cypriotiske aktiviteter«).

Tabel 6

Overførte aktiviteter fra de tre cypriotiske banker

	Overførte aktiviteter
Aktiver	Alle græske udlån, herunder leasing og factoring
	Shippinglån og andre lån fra og forvaltet i Grækenland og bogført i den cypriotiske udlånsportefølje
	Anlægsaktiver (eksklusive udskudte skatteaktiver)
Passiver	Alle indlån i de tre cypriotiske banker i Grækenland

Kilde: Lånevilkår »Carve out and sale of the Greek assets of Cypriot banks«, 10. april 2013.

- (74) Aktiverne overført til banken beløb sig til ca. 18,9 mia. EUR, og passiverne beløb sig til ca. 15 mia. EUR. Transaktionsparterne blev imidlertid enige om at tage højde for tabene anslået i PIMCO-rapporten for bankerne i Cypern i et negativt scenarie ⁽³⁴⁾. Ifølge PIMCO-rapporten beløb værdien af aktiverne overført til banken sig til ca. 16,5 mia. EUR. De overførte passiver beløb sig til ca. 14,5 mia. EUR.
- (75) Blot tre banker, herunder banken, indgav ikkebindende bud den 21. og 22. marts 2013.
- (76) Den 22. marts 2013 godkendte stabilitetsfonden bankens overtagelse af de tre cypriotiske bankers aktiviteter i Grækenland. Banken betalte i alt 524 mio. EUR for overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter. Det blev navnlig aftalt, at banken skulle betale 237 mio. EUR for overtagelsen af aktiviteterne overført fra Bank of Cyprus, 258 mio. EUR for overtagelsen af aktiviteterne overført fra Cyprus Popular Bank og 29 mio. EUR for overtagelsen af aktiviteterne overført fra Hellenic Bank.
- (77) I juni 2013 modtog banken som led i rekapitaliseringen i foråret 2013 ⁽³⁵⁾ en kapitaltilførsel på 524 mio. EUR fra stabilitetsfonden til dækning af den købspris, som banken betalte.

2.2.4. Overtagelse af MBG

- (78) MBG blev grundlagt i 2000. MBG havde 119 filialer og 1 174 ansatte pr. 31. december 2012 ⁽³⁶⁾.
- (79) Den 22. april 2013 indgik banken en endelig aftale med BCP vedrørende overtagelse af hele MBG's aktiepost og BCP's deltagelse i en kommende kapitalforhøjelse i banken.
- (80) Ifølge aftalen skulle BCP bidrage med 400 mio. EUR til den lovbestemte rekapitalisering af MBG (inklusive de 139 mio. EUR, som BCP allerede havde indskudt i december 2012) gennem omlægningen af efterstillede og foranstillede lån fra BCP til MBG til egenkapital. Hele den finansiering, som BCP tidligere havde ydet til MBG, skulle desuden tilbagebetales af MBG i to rater: 650 mio. EUR skulle betales på datoen for gennemførelse af transaktionen, og ca. 250 mio. EUR skulle betales senest seks måneder efter gennemførelsen. Endelig skulle BCP bidrage med 400 mio. EUR til rekapitaliseringen af banken gennem privat tegning uden fortegningsret. Bankens skulle herefter overtage det fuldt rekapitaliserede MBG for 1 mio. EUR.
- (81) Den 19. juni 2013 meddelte banken, at overtagelsen af MBG var afsluttet.

⁽³⁴⁾ PIMCO-rapport »Independent Due Diligence of the Banking System in Cyprus«, 1. februar 2013. Kapitalprognoserne blev både foretaget i et referencescenarie og et negativt scenarie. Referencedatoen for udnyttelse var den 30. juni 2012, og prognoseperioden var 30. juni 2012 – 30. juni 2015.

⁽³⁵⁾ Se betragtning 101.

⁽³⁶⁾ Ibid.

2.2.5. Overblik over den samlede virkning af overtagelserne

- (82) I tabel 7 sammenfattes effekten af de successive overtagelser på bankens størrelse og struktur i Grækenland (ingen af de opkøbte enheder omfattede udenlandske aktiver, undtagen de overførte ATE-aktiviteter, som indeholder mindre rumænske aktiver). Som følge af disse overtagelser har banken nu den største markedsandel på det græske indlåns- og udlånsmarked.

Tabel 7

Effekt af de successive overtagelser på Piraeus' størrelse i Grækenland

31.12.2012 Kun Grækenland	Kun Piraeus	ATE	Geniki	Cypriotiske banker	MBG	NY KONCERN
Bruttoudlån	27 727	12 200	3 308	24 194	4 710	72 138
del af ny koncern	38 %	17 %	5 %	34 %	7 %	100 %
Nettoudlån	24 811	11 527	1 909	19 481	4 236	61 964
del af ny koncern	40 %	19 %	3 %	31 %	7 %	100 %
Indlån	15 412	14 986	2 014	14 427	2 912	49 752
del af ny koncern	31 %	30 %	4 %	29 %	6 %	100 %
Ansatte	5 926	5 019	1 420	5 268	1 186	18 819
del af ny koncern	31 %	27 %	8 %	28 %	6 %	100 %
Filialer	325	460	104	307	120	1 316
del af ny koncern	25 %	35 %	8 %	23 %	9 %	100 %

Kilde: Data indsendt den 10. juni 2014 af Piraeus Bank

2.3. STØTTEFORANSTALTNINGER

2.3.1. Støtteforanstaltninger til fordel for banken i henhold til den græske bankstøtteordning (foranstaltning L1 og A)

- (83) Banken modtog flere former for støtte under den græske bankstøtteordning, rekapitaliseringsforanstaltningen, garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån.

2.3.1.1. Statslig likviditetsstøtte ydet i henhold til garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån (foranstaltning L1)

- (84) Banken har modtaget og modtager fortsat støtte i henhold til garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån. Denne støtte vil i denne afgørelse blive betegnet som »foranstaltning L1«. I 2010 udstedte banken statsgaranterede obligationer for i alt 9,9 mia. EUR. Grækenland ydede ligeledes banken statsobligationslån for 1 289 mio. EUR. Ved udgangen af marts 2014 beløb de udestående statsobligationer sig til 1 024 mio. EUR ⁽³⁷⁾.
- (85) I omstruktureringsplanen for banken fremsendt af de græske myndigheder til Kommissionen den 25. juni 2014 anmodede de græske myndigheder om tilladelse til at fortsætte med at yde garantier og statsobligationslån til banken i henhold til støtteordningen i omstruktureringsperioden, hvis der blev behov for en sådan støtte, selv om det ikke forventes at ske.

⁽³⁷⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 51.

2.3.1.2. Statslig rekapitalisering ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen (foranstaltning A)

- (86) I maj 2009 og december 2011 modtog banken fra Grækenland under rekapitaliseringsforanstaltningen i den græske bankstøtteordning en kapitaltilførsel på henholdsvis 370 mio. EUR og 380 mio. EUR, i alt 750 mio. EUR (foranstaltning A), svarende til ca. 2,1 % af bankens risikovægtede aktiver (»RVA«) ⁽³⁸⁾ på daværende tidspunkt.
- (87) Rekapitaliseringen skete via præferenceaktier tegnet af Grækenland med en udbyttebetaling på 10 % og en løbetid på fem år.
- (88) Banken indløste præferenceaktierne den 22. maj 2014 som angivet i betragtning 52.

2.3.2. Statsgaranteret ELA (foranstaltning L2)

- (89) ELA er en ekstraordinær foranstaltning, der gør det muligt for en solvent finansiel institution, som har midlertidige likviditetsproblemer, at modtage finansiering fra Eurosystemet, uden at en sådan operation udgør en del af den fælles pengepolitik. Den rente, som en sådant finansiel institution betaler for ELA, er [...] (*) basispoint højere end den rente, den betaler for almindelig centralbankrefinansiering.
- (90) Den græske centralbank har ansvaret for ELA-programmet, hvilket betyder, at enhver omkostning og risiko ved tilvejebringelsen af likviditetsstøtte i en nødsituation bæres af den græske centralbank ⁽³⁹⁾. Grækenland udstedte en statsgaranti til den græske centralbank for den samlede likviditetsstøtte i en nødsituation, som centralbanken har ydet. Vedtagelsen af artikel 50, stk. 7, i lov 3943/2011 om ændring af artikel 65, stk. 1, i lov 2362/1995 gav finansministeren mulighed for at udstede garantier på vegne af staten til den græske centralbank for at beskytte dennes fordringer hos kreditinstitutterne. De banker, der får likviditetsstøtte i en nødsituation, skal betale et garantigebyr til staten på [...] basispoint.
- (91) Pr. 31. december 2011 havde banken fået 11,64 mia. EUR i statsgaranteret ELA, mens beløbet pr. 31. december 2012 var 31,4 mia. EUR i statsgaranteret ELA ⁽⁴⁰⁾. Efter et markant fald i 2013 havde banken kun fået 750 mio. EUR i statsgaranteret ELA ved udgangen af året.

2.3.3. Støtteforanstaltninger til fordel for banken gennem stabilitetsfonden (foranstaltning B1, B2, B3 og B4)

- (92) Siden 2012 har banken fået støtte fra flere af stabilitetsfondens kapitalstøtteforanstaltninger. Tabel 8 giver et overblik over disse støtteforanstaltninger.

Tabel 8

Støtteforanstaltninger til fordel for banken gennem stabilitetsfonden

	Første midlertidige rekapitalisering — maj 2012 (mio. EUR)	Anden midlertidige rekapitalisering — dec. 2012 (mio. EUR)	Tilsagnserklæring — dec. 2012 (mio. EUR)	Deltagelse i rekapitalisering i maj 2013 (mio. EUR) ⁽¹⁾
Foranstaltning	B1	B2	B3	B4
Beløb (mio. EUR)	4 700	1 553	1 082	5 891

⁽¹⁾ Eksklusive den del af rekapitaliseringen tegnet af stabilitetsfonden for at dække kapitalbehovet i forbindelse med overtagelsen af ATE Bank og de tre cypriotiske bankers græske filialer. Der redegøres nærmere herfor i betragtning 101.

2.3.3.1. Første midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1)

- (93) Betragtning 14-33 i Piræus-indledningsafgørelsen indeholder en detaljeret beskrivelse af den første midlertidige rekapitalisering i maj 2012 (foranstaltning B1). Baggrunden for og de primære træk ved denne foranstaltning beskrives i dette afsnit.

⁽³⁸⁾ Begrebet »risikovægtede aktiver« er en lovbestemt samlebetegnelse for en finansiel institutions risikoeksponering, som bruges af tilsynsførende myndigheder til at overvåge finansielle institutioners kapitalgrundlag.

(*) Forretningshemmelighed

⁽³⁹⁾ Ifølge den græske centralbanks brev af 7. november 2011 gælder garantierne den samlede likviditetsstøtte i en nødsituation (ELA).

⁽⁴⁰⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 133.

- (94) Den 20. april 2012 afgav stabilitetsfonden en tilsagnserklæring, hvorved den forpligtede sig til at medvirke ved den planlagte udvidelse af bankens aktiekapital med et beløb på op til 5 mia. EUR.
- (95) I henhold til foranstaltning B1 overførte stabilitetsfonden 4,7 mia. EUR i EFSF-obligationer til banken i maj 2012 i overensstemmelse med bestemmelserne om midlertidige rekapitaliseringer i lov 3864/2010 om oprettelse af stabilitetsfonden (»lov om stabilitetsfonden«). Kommissionen fastslog følgende i betragtning 53 i Piraeus-indledningsafgørelsen: »Med den midlertidige rekapitalisering, der blev gennemført den 28. maj 2012, blev forpligtelsen i henhold til tilsagnserklæringen opfyldt, og der er dermed tale om en fortsættelse af samme støtte.« De to beløb i tilsagnserklæringen og i forbindelse med den første midlertidige rekapitalisering blev beregnet af den græske centralbank for at sikre, at banken havde en samlet kapitelprocent på 8 % pr. 31. december 2011, datoen for bogføring af den midlertidige rekapitalisering med tilbagevirkende kraft i bankens regnskaber. Som det ses i tabel 3, dækkede foranstaltning B1 kun en del af det samlede kapitalbehov, der blev identificeret i 2012-stresstesten. Det var meningen, at banken skulle rejse kapitalen gennem en kommende kapitalforhøjelse, og at den midlertidige rekapitalisering kun skulle sikre bankens berettigelse til finansiering fra ECB, indtil kapitalforhøjelsen havde fundet sted.
- (96) For perioden mellem datoen for den første midlertidige rekapitalisering og datoen for omlægningen af den første midlertidige rekapitalisering til ordinære aktier og andre konvertible finansielle instrumenter var det i tegningsaftalen mellem banken og stabilitetsfonden bestemt, at banken skulle betale stabilitetsfonden et årligt gebyr på 1 % af den nominelle værdi af EFSF-obligationerne, og at eventuelle kuponbetalinger og påløbne renter på EFSF-obligationerne for denne periode ville udgøre et yderligere kapitalbidrag fra stabilitetsfonden til banken ⁽⁴¹⁾.

2.3.3.2. Den anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B2)

- (97) Banken bogførte yderligere tab i efteråret 2012. Bankens kapital faldt derfor igen ned under de minimumskapitalkrav, den skal opfylde for at forblive berettiget til refinansiering fra ECB.
- (98) Derfor blev det nødvendigt med endnu en midlertidig rekapitalisering. Den 20. december 2012 gennemførte stabilitetsfonden den anden midlertidige rekapitalisering på 1 553 mio. EUR (foranstaltning B2), som igen foregik ved overdragelse af EFSF-obligationer til banken.

2.3.3.3. Tilsagnserklæringen af 20. december 2012 (foranstaltning B3)

- (99) Ud over den anden midlertidige rekapitalisering afgav stabilitetsfonden den 20. december 2012 en tilsagnserklæring til banken, hvorved den forpligtede sig til at medvirke ved en udvidelse af bankens aktiekapital og ved udstedelsen af konvertible kapitalinstrumenter for et maksimalt beløb på 1 082 mio. EUR (foranstaltning B3).
- (100) Summen af de to midlertidige rekapitaliseringer (foranstaltning B1 og B2) og det yderligere beløb, der blev givet tilsagn om i december 2012 (foranstaltning B3), betød, at stabilitetsfonden havde forpligtet sig til at dække det samlede kapitalbehov, der var identificeret i 2012-stresstesten (7 335 mio. EUR ⁽⁴²⁾).

2.3.3.4. Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen i foråret 2013 (foranstaltning B4) og delvis tilbagebetaling af foranstaltning B1 og B2

- (101) Den 23. april 2013 godkendte aktionærerne på generalforsamlingen en forhøjelse af bankens aktiekapital på 8 429 mio. EUR ⁽⁴³⁾. Dette beløb blev beregnet som summen af:
- i) 7 335 mio. EUR til dækning af det kapitalbehov, der blev identificeret i 2012-stresstesten, hvoraf stabilitetsfonden tegnede aktier for 5 891 mio. EUR (foranstaltning B4) og private investorer tegnede aktier for 1 444 mio. EUR
 - ii) 570 mio. EUR indskudt af stabilitetsfonden til dækning af de lovbestemte kapitalkrav i forbindelse med overtagelsen af ATE Bank i overensstemmelse med det tilsagn, der blev givet i juli 2012 — en foranstaltning, der blev vurderet af Kommissionen i ATE-afviklingsafgørelsen, hvor den konkluderede, at foranstaltningen ikke udgjorde statsstøtte til banken
 - iii) 524 mio. EUR indskudt af stabilitetsfonden til dækning af kapitalbehovet i forbindelse med betalingen af købsprisen for de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter — denne del af kapitalforhøjelsen udgør foranstaltning C ⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴¹⁾ I tegningsaftalen hedder det: »Den effektive risiko, der skal betales til banken, omfatter EFSF-obligationerne og eventuelle kuponbetalinger og påløbne renter på EFSF-obligationerne for perioden fra udstedelsen af obligationerne indtil omlægningen af forskuddet til aktiekapital og andre konvertible finansielle instrumenter som foreskrevet heri.«

⁽⁴²⁾ Se tabel 3.

⁽⁴³⁾ http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Apofaseis_BGM_23042013_en.pdf

⁽⁴⁴⁾ Se betragtning 112.

- (102) Kursen på nye aktier blev fastsat til 1,70 EUR pr. aktie, hvilket svarer til 50 % af den ud fra omsætningen vægtede gennemsnitlige aktiekurs de seneste 50 børsdage forud for kursfastsættelsen.
- (103) Den 3. juni 2013 meddelte bankens bestyrelse udstedelsen af 3 888 268 914 nye aktier med en nominal værdi på 0,30 EUR til kurs 1,70 EUR pr. aktie ⁽⁴⁵⁾. Den 28. juni 2013 ⁽⁴⁶⁾ meddelte banken, at bestyrelsen havde godkendt fuld betaling af den samlede aktiekapitalforhøjelse på 8 429 mio. EUR, inklusive præmiebeløb.
- (104) Den samlede private deltagelse i bankens aktiekapitalforhøjelse beløb sig til 1 444 mio. EUR ⁽⁴⁷⁾. Dette beløb omfatter BCP's deltagelse som angivet i betragtning 80.
- (105) Stabilitetsfondens deltagelse i aktiekapitalforhøjelsen beløb sig således til 6 985 mio. EUR.
- (106) Straks efter rekapitaliseringen i foråret 2013 blev stabilitetsfonden bankens største aktionær med en post på 81 % ⁽⁴⁸⁾. Stabilitetsfonden udstedte warrants og tildelte private investorer en warrant pr. tegnet aktie uden modydelse ⁽⁴⁹⁾. Den enkelte warrant giver ret til at købe 4,48 aktier i stabilitetsfonden på bestemte tidspunkter og til bestemte udnyttelseskurser. Den første dato for udnyttelse var den 2. januar 2014, og herefter kan de pågældende warrants udnyttes hver sjette måned indtil den 2. januar 2018. Udnyttelseskursen er tegningskursen på 1,70 EUR plus en årlig rente (4 % det første år, 5 % det andet år, 6 % det tredje år, 7 % det fjerde år og herefter 8 % p.a. de sidste seks måneder) ⁽⁵⁰⁾.
- (107) I henhold til loven om stabilitetsfonden som ændret i 2014 er det kun muligt at ændre udnyttelseskurserne for warrants i forbindelse med en fortegningsmission. En sådan ændring skal desuden foretages efterfølgende og kun op til det realiserede overskud af salget af stabilitetsfondens fortegningsrettigheder. Der kan ikke foretages ændringer i forbindelse med en aktiekapitalforhøjelse uden fortegningsret.

2.3.4. Støtteforanstaltninger til de opkøbte virksomheder (foranstaltning C)

2.3.4.1. Støtteforanstaltninger til ATE

- (108) Som nævnt i betragtning 58 havde ATE allerede på tidspunktet for ATE-omstrukturingsafgørelsen draget fordel af statsstøtteforanstaltninger.
- (109) I december 2011 indskød den græske stat 290 mio. EUR i ATE.
- (110) Som anført i betragtning 62 og 63 involverede overdragelsen den 27. juli 2012 også yderligere statsstøtte. Stabilitetsfonden overførte 7 471 mio. EUR i EFSF-obligationer til banken til dækning af det udækkede finansieringsbehov. Stabilitetsfonden gav ligeledes tilsagn om at rekapitalisere banken med et beløb på op til 570 mio. EUR.
- (111) Den samlede støtte ydet i forbindelse med P&A-proceduren beløber sig til 8 041 mio. EUR.

2.3.4.2. Støtteforanstaltninger til de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter (foranstaltning C)

- (112) Som allerede nævnt i betragtning 77 og 101 gav stabilitetsfonden på tidspunktet for overtagelsen af de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter tilsagn om en kapitaltilførsel på 524 mio. EUR til banken (foranstaltning C). Dette tilsagn blev gennemført i juni 2013 ⁽⁵¹⁾.

2.4. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

2.4.1. Indenlandsk virksomhed

- (113) Ved hjælp af omstrukturingsplanen vil banken fokusere på sin kernebankvirksomhed i Grækenland.
- (114) Den højeste prioritet er at sikre bankens græske bankvirksomheds overlevelse og rentabilitet. Derfor indeholder omstrukturingsplanen en række foranstaltninger til forbedring af bankens driftseffektivitet og nettorentemarginal samt foranstaltninger, der styrker dens kapitalstilling og balancestruktur.
- (115) Hvad angår driftseffektiviteten, har banken allerede påbegyndt et omfattende rationaliseringsprogram.

⁽⁴⁵⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Anakoinwsi-apokomis-DS-gia-AMK.pdf>

⁽⁴⁶⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/announcement/2013/06/Anakoinosi-kalipsis>

⁽⁴⁷⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁴⁸⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁴⁹⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Downloads/Investors/PIRAEUS-BANKS-ANNOUNCEMENTS-ON-THE-CHARACTERISTICS-OF-HFSF-WARRANTS.pdf>

⁽⁵⁰⁾ Udnyttelseskursen den 2. januar 2014 var f.eks. 1,7340 EUR, den 2. juli 2014 var den 1,7680 EUR, den 2. januar 2015 vil den være 1,8105 EUR og den 2. juli 2015 1,8530 EUR osv.

⁽⁵¹⁾ Se afsnit 2.3.3.4.

- (116) Fra den 31. december 2011 til den 31. december 2013 reducerede banken sin fysiske tilstedeværelse i Grækenland med i alt 322 filialer under hensyntagen til omstruktureringen af de opkøbte enheder efter overtagelsesdatoen. Banken har fastholdt tempoet i 2014, og [...] filialer er allerede blevet lukket i første halvår.

Tabel 9

Omstrukturering af det græske filialnet 2010- H1 2014

Periode	2011	2012	2013	H1 2014
Samlet antal filialer ved periodens begyndelse eller på overtagelsesdatoen	360	918	1 316	1 037
heraf Piraeus	(...)	(...)	(...)	(...)
ATE	(...)	(...)		
Geniki	(...)	(...)		
Cypriotiske filialer	(...)	(...)		
MBG	(...)	(...)		
I alt ved periodens udgang	346	889	1 037	899
Samlet antal lukninger af filialer i perioden	14	29	279	138

Kilde: Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 40 og 125, og årsrapporter for 2012.

- (117) Banken har ligeledes reduceret det samlede antal ansatte inden for sin bankvirksomhed og anden virksomhed i Grækenland i perioden 2011-2013 med 2 519 ansatte. 2 114 benyttede sig af bankens frivillige fratrædelsesordning.

Tabel 10

Reduktion af antal ansatte i Grækenland i 2010 – 2013

Periode	2011	2012	2013
Samlet antal ansatte ved periodens begyndelse eller på overtagelsesdatoen	6 370	12 616	18 628
heraf Piraeus	(...)	(...)	(...)
ATE	(...)	(...)	
Geniki	(...)	(...)	
Cypriotiske filialer	(...)	(...)	(...)
MBG	(...)	(...)	(...)
I alt ved periodens udgang	6 172	12 365	16 558
Reduktion af antal ansatte	198	251	2 070

Kilde: Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 40 og 125, og årsrapporter for 2012.

- (118) Fra december 2013 til udgangen af 2017 planlægger banken en yderligere nedgang i Grækenland i antallet af ansatte (fra 16 558 til [...] ansatte) og i størrelsen af sit netværk (fra 1 037 til [...] filialer). ⁽⁵²⁾ [...]

⁽⁵²⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 117.

- (119) Den forøgede effektivitet med hensyn til filialer og personale vil bidrage til nedbringelsen af de samlede omkostninger for alle bankens græske aktiviteter med [...] % fra 1 394 mio. EUR proforma i 2013 ⁽⁵³⁾ til [...] mio. EUR i 2017 ⁽⁵⁴⁾. Som følge heraf vil den forventede omkostningsprocent for bankens græske aktiviteter falde til under [...] % ved udløbet af omstrukturingsperioden.
- (120) Omstrukturingsplanen beskriver også, hvordan banken vil reducere sine finansieringsomkostninger, hvilket er afgørende for at genskabe rentabiliteten. Banken forventer at kunne betale lavere indlånsrenter på sine indlån som følge af det mere stabile økonomiske klima og især den forventede stabilisering og genopretning af den græske økonomi, som forventes at være i vækst fra 2014 og frem. Indlånsrentespændet forventes at falde i Grækenland ⁽⁵⁵⁾. Dette fald i rentespændet skulle primært opnås ved at betale meget lavere renter på aftaleindlån. Bankens afhængighed af likviditetsstøtte i en nødsituation og finansiering fra Eurosystemet vil ligeledes falde fra over 45 % af bankens samlede aktiver i 2012 til under [...] % i 2017 ⁽⁵⁶⁾.
- (121) Ifølge omstrukturingsplanen forventes banken også at styrke sin balance. Forholdet mellem dens nettoudlån og indlån i Grækenland vil falde til [...] % i 2017 (fra 114 % i 2013 ⁽⁵⁷⁾), mens dens kapitalgrundlag vil blive forbedret.
- (122) En anden af bankens strategiske prioriteter er forvaltningen af nødlidende lån (»NPL«). Banken vil forbedre sine kreditprocedurer både for udstedelsen af lån (bedre sikkerhedsstillelse og nedsatte tærskler) og for håndteringen af nødlidende lån. Andelen af nødlidende lån vil nå op på næsten [...] % i [...] og derefter begynde at falde til en forventet andel på ca. [...] % ved udgangen af omstrukturingsperioden ⁽⁵⁸⁾. Risikoomkostningen (værdiforringede lån) vil falde fra tæt på 2 mia. EUR i 2013 til under [...] mio. EUR i 2018 ⁽⁵⁹⁾.
- (123) Forbedringen af driftseffektiviteten, nedbringelsen af nettorentemarginalen og den faldende risikoomkostning vil sætte banken i stand til at blive rentabel i Grækenland fra [...] og frem. Banken forventer, at dens fortjeneste vil overstige [...] mia. EUR i 2018 for de indenlandske aktiviteter.

2.4.2. International bankvirksomhed

- (124) For at øge rentabiliteten af sine udenlandske aktiviteter er banken allerede begyndt at gennemføre et omfattende omkostningsbesparelsesprogram i det internationale netværk. Mellem udgangen af 2011 og marts 2014 faldt antallet af ansatte med 10 % fra 6 634 til 5 948 og antallet af filialer med 18 % fra 499 til 410 ⁽⁶⁰⁾. Den internationale porteføljes struktur er ligeledes blevet forenklet for at reducere omkostningsgrundlaget ⁽⁶¹⁾.
- (125) Omstrukturingsplanen understreger behovet for at reducere de udenlandske datterselskabers afhængighed af deres græske moderselskab, for så vidt angår deres finansieringsbehov, og for fortsat at beskytte bankens kapitalstilling.
- (126) Banken solgte sit amerikanske datterselskab med aktiver til en værdi af ca. 0,7 mia. EUR (13 filialer og 158 ansatte), i september 2012.
- (127) Banken vil reducere sin eksponering for udenlandske aktiver til [...] mia. EUR ved udgangen af juni 2018. Dette tal er en reduktion på [...] % ⁽⁶²⁾ i forhold til udgangen af 2012 ⁽⁶³⁾.
- (128) Reduktionen af de udenlandske aktiver bliver lidt mindre – [...] mia. EUR — hvis [...] ⁽⁶⁴⁾. I dette tilfælde vil den samlede reduktion af udenlandske aktiver beløbe sig til [...] % i forhold til udgangen af 2012.
- (129) I stedet for at overholde ovennævnte loft over samlede aktiver ved udgangen af juni 2018 kan banken imidlertid beslutte af afhænde [...] ⁽⁶⁵⁾. I dette tilfælde vil de tilbageværende aktiviteter ikke udgøre mere end [...] % af bankens samlede udenlandske aktiver ved udgangen af 2012.
- (130) Banken vil reducere sin samlede finansiering af de udenlandske datterselskaber.

⁽⁵³⁾ Inklusive bidrag til Deposit and Investment Guarantee Fund (»TEKE«).

⁽⁵⁴⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 128.

⁽⁵⁵⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 117.

⁽⁵⁶⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 133.

⁽⁵⁷⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 117.

⁽⁵⁸⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 136.

⁽⁵⁹⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 128.

⁽⁶⁰⁾ Årsberetning for 2012 for 2012-tal, <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports> Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 96, for 2014-tal.

⁽⁶¹⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 97.

⁽⁶²⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 149.

⁽⁶³⁾ Se tilsagnene i bilaget, kapitel I.

⁽⁶⁴⁾ Se tilsagnene i bilaget, kapitel I.

⁽⁶⁵⁾ Se tilsagnene i bilaget, kapitel I.

2.4.3. Privat kapitaltilførsel og bidrag fra eksisterende aktionærer og efterstillede kreditorer

- (131) Banken rejste en betydelig kapital på markedet og reducerede dermed sit behov for statsstøtte.
- (132) For det første rejste banken privat kapital i 2011 gennem en fortegningssemission på 807 mio. EUR ⁽⁶⁶⁾. Som nævnt i betragtning 104 har banken ligeledes fået tilført kapital fra private investorer i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013. De eksisterende aktionærer blev ligeledes kraftigt udvandet ved rekapitaliseringen i foråret 2013, idet stabilitetsfonden fik 81 % af bankens aktier efter rekapitaliseringen i foråret 2013 og nye aktionærer 17 %, hvilket kun efterlod 2 % til de eksisterende aktionærer. Der er ikke udbetalt kontant udbytte siden 2008.
- (133) Banken rejste 1 750 mio. EUR på kapitalmarkedet i april 2014 for at dække sit yderligere kapitalbehov og indløse præferenceaktierne ejet af Grækenland. De nye aktier blev udstedt til kurs 1,7 EUR, dvs. den kurs, som stabilitetsfonden havde betalt ved rekapitaliseringen i foråret 2013.
- (134) Banken rejste desuden kapital ved at tilbagekøbe sine egne hybridinstrumenter og efterstillede gældsinstrumenter til en lavere kurs end den nominelle værdi. I marts 2012 tilbød banken at købe en række hybridinstrumenter og supplerende kapitalinstrumenter tilbage. Prisen, der blev beregnet på grundlag af markedsværdien inklusive en præmie på højst 10 procentpoint, blev fastsat til 37 % af den nominelle værdi af hybridinstrumenterne og til 50 % af den nominelle værdi af de supplerende kapitalinstrumenter. De respektive deltagelsesfrekvenser var 52,8 % og 18,2 %. I maj 2013 iværksatte banken yderligere passivstyringstiltag med henblik på tilbagekøb af udestående værdipapirer til en værdi af 321 mio. EUR. Deltagelsesfrekvensen lå på 20 %. Disse successive tilbagekøb resulterede i en samlet kapitalforhøjelse på ca. 120 mio. EUR ⁽⁶⁷⁾.

2.5. DE GRÆSKE MYNDIGHEDERS TILSAGN

- (135) Den 25. juni 2014 gav Grækenland tilsagn om, at banken og dens tilknyttede selskaber vil gennemføre omstrukturingsplanen forelagt samme dato, og forpligtede sig yderligere med hensyn til gennemførelsen af omstrukturingsplanen (»tilsagnene«). Tilsagnene, der findes i bilaget, gengives kort i dette afsnit.
- (136) For det første har Grækenland givet tilsagn om, at banken vil omstrukturere sine forretningsaktiviteter i Grækenland ved at fastsætte et maksimalt antal filialer og ansatte pr. 31. december 2017 samt de maksimale samlede omkostninger for de græske aktiviteter i 2017 ⁽⁶⁸⁾.
- (137) Grækenland har også givet tilsagn om, at banken vil nedbringe sine indlånsomkostninger i Grækenland. Banken vil overholde et bestemt maksimum for forholdet mellem dens nettoudlån og indlån pr. 31. december 2017 ⁽⁶⁹⁾. [...]
- (138) Vedrørende bankens udenlandske datterselskaber har Grækenland givet tilsagn om, at banken vil nedgeare sine udenlandske aktiver inden den 30. juni 2018 ⁽⁷⁰⁾. Likviditets- og kapitalstøtten til disse datterselskaber er desuden strengt begrænset med hensyn til det nominelle beløb og kan kun ydes under særlige omstændigheder.
- (139) Grækenland har givet tilsagn om, at banken vil afhænde en række værdipapirer. Desuden vil banken undlade at købe ikkeinvesteringsværdige værdipapirer, med begrænsede undtagelser ⁽⁷¹⁾.
- (140) Grækenland gav en række tilsagn om selskabsledelsen af banken. Grækenland lovede at begrænse lønniveauet for bankens ansatte og ledelse ⁽⁷²⁾.
- (141) Grækenland har også lovet, at banken vil anvende en forsigtig kreditpolitik for at sikre, at beslutninger om udlån og omlægning af lån sigter mod at maksimere bankens levedygtighed og rentabilitet. Banken vil overholde høje standarder for overvågning af kreditrisikoen samt omlægning af lån ⁽⁷³⁾.
- (142) En række tilsagn handler om bankens transaktioner med tilknyttede låntagere. Disse tilsagn skal sikre, at banken ikke afviger fra fornuftig bankpraksis, f.eks. ved udlån eller omlægning af lån til sine ansatte, direktører og aktionærer samt til offentlige enheder, politiske partier og medievirksomheder ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁶⁶⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 44.

⁽⁶⁷⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 147.

⁽⁶⁸⁾ Se tilsagnene i bilaget, kapitel II.

⁽⁶⁹⁾ Se tilsagnene i bilaget, kapitel II.

⁽⁷⁰⁾ Se bilag, kapitel II.

⁽⁷¹⁾ Se bilag, kapitel II.

⁽⁷²⁾ Se bilag, kapitel III, afsnit A.

⁽⁷³⁾ Se bilag, kapitel III, afsnit A.

⁽⁷⁴⁾ Se bilag, kapitel III, afsnit A.

- (143) Endelig har Grækenland givet tilsagn om, at banken vil overholde en række adfærdsmæssige restriktioner såsom forbud mod udbetaling af kuponrente og udbytte, forbud mod opkøb og forbud mod annoncering af statsstøtte ⁽⁷⁵⁾.
- (144) Disse tilsagn vil blive overvåget indtil den 31. december 2018 af en tilsynsførende administrator.
- (145) I planen fremsendt den 25. juni 2014 angav Grækenland udtrykkeligt, at den ville anmode om Kommissionens godkendelse inden tilbagekøb af warrants udstedt af banken eller en statslig enhed, herunder stabilitetsfonden ⁽⁷⁶⁾.

3. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE VEDRØRENDE DEN FØRSTE MIDLERTIDIGE REKAPITALISERING

- (146) Den 27. juli 2012 indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure for at kontrollere, om betingelserne i bankmeddelelsen fra 2008 ⁽⁷⁷⁾ blev opfyldt med hensyn til hensigtsmæssigheden, nødvendigheden og proportionaliteten af stabilitetsfondens første midlertidige rekapitalisering af banken (foranstaltning B1).
- (147) Med hensyn til spørgsmålet om hvorvidt foranstaltningen er hensigtsmæssig, udtrykte Kommissionen på baggrund af, at støtten blev givet efter en forudgående rekapitalisering og likviditetsstøtte, og i betragtning af den lange redningsperiode, tvivl om, hvorvidt banken havde gjort alt, hvad den kunne, for at undgå behov for støtte i fremtiden ⁽⁷⁸⁾. Desuden stod det ikke klart for Kommissionen, hvem der skulle kontrollere banken fremover, når den første midlertidige rekapitalisering blev afløst af en permanent rekapitalisering ⁽⁷⁹⁾, idet banken enten kunne komme til at høre under staten eller blive overtaget af de private minoritetsaktionærer med høj gearing. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den første midlertidige rekapitalisering er hensigtsmæssig, anførte Kommissionen, at det i begge tilfælde skulle sikres, at kvaliteten af bankens ledelse og navnlig dens udlånsproces ikke blev forringet.
- (148) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den første midlertidige rekapitalisering er nødvendig, udtrykte Kommissionen i betragtning 70 i Piraeus-indledningsafgørelsen tvivl om, hvorvidt banken havde gjort alt, hvad den kunne, for at undgå behov for støtte i fremtiden. Eftersom den midlertidige rekapitaliserings varighed var usikker, kunne Kommissionen heller ikke konkludere, om den var tilstrækkelig og i overensstemmelse med forrentnings- og byrdefordelingsprincipperne i henhold til statsstøttereglerne. Da vilkårene for omlægning af den første midlertidige rekapitalisering til en permanent rekapitalisering desuden ikke var kendt på det tidspunkt, da Piraeus-indledningsafgørelsen blev truffet, kunne Kommissionen ikke vurdere dem.
- (149) Med hensyn til foranstaltningens proportionalitet udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt beskyttelsesforanstaltningerne (forbuddene mod at annoncere, at udbetale kuponrente og udbytte og mod call-optioner og tilbagekøb som anført i betragtning 76 i Piraeus-indledningsafgørelsen) var tilstrækkelige i forbindelse med den første midlertidige rekapitalisering. Desuden anførte Kommissionen i betragtning 77 i Piraeus-indledningsafgørelsen, at der kunne forekomme konkurrenceforvridning som følge af manglen på regler, som kan forhindre stabilitetsfonden i at foretage en samordning mellem alle de fire største banker (nemlig banken, Eurobank, NBG og Alpha Bank), og manglen på tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger, som kan forhindre dem i at udveksle kommercielt følsomme oplysninger. Kommissionen foreslog derfor at udpege en tilsynsførende administrator, som skulle være fysisk til stede i banken.

4. BEMÆRKNINGER FRA BERØRTE PARTER TIL DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE VEDRØRENDE DEN FØRSTE MIDLERTIDIGE REKAPITALISERING

4.1. BEMÆRKNINGER FRA BANKEN

- (150) Den 30. august 2012 modtog Kommissionen bemærkninger fra banken til Piraeus-indledningsafgørelsen.
- (151) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt støtten er hensigtsmæssig, bemærkede banken, at gældskrisen i Grækenland og euroområdet har været uden fortilfælde. Kapitalforhøjelsen i maj 2009 svarende til 1,0 % af bankens risikovægtede aktiver var et direkte svar på den ekstraordinære turbulens på de globale finansmarkeder. Ved udgangen af 2011 svarede Grækenlands yderligere kapitaltilførsel på 380 mio. EUR til dækning af det forventede kapitalunderskud som følge af den stadig dybere recession til 1,1 % af bankens risikovægtede aktiver på daværende tidspunkt. Stabilitetsfondens kapitalisering af banken på 4,7 mia. EUR var den første del af rekapitaliseringen til dækning af kapitalunderskuddet som følge af PSI, Blockrocks ⁽⁸⁰⁾ vurdering af udlånsporteføljerne og den stadig dybere recession.

⁽⁷⁵⁾ Se bilag, kapitel III, afsnit C.

⁽⁷⁶⁾ »Endelig skal det præciseres, at Den Hellske Republik vil anmode om Europa-Kommissionens godkendelse inden tilbagekøb af warrants udstedt af Alpha Bank eller en statslig enhed, herunder stabilitetsfonden, således at Europa-Kommissionen kan kontrollere, at det påtænkte tilbagekøb af de pågældende warrants ikke er i strid med statens krav til forrentning i henhold til statsstøttereglerne.«

⁽⁷⁷⁾ Meddelelse fra Kommissionen — Statsstøttereglernes anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskrisen (EUT C 270 af 25.10.2008, s. 8).

⁽⁷⁸⁾ Betragtning 64 i Piraeus-indledningsafgørelsen.

⁽⁷⁹⁾ Betragtning 68 i Piraeus-indledningsafgørelsen.

⁽⁸⁰⁾ Se betragtning 35.

- (152) Banken mente ligeledes, at Grækenlands og stabilitetsfondens udpegning af henholdsvis en og to medlemmer til bankens bestyrelse som deres repræsentanter og af et medlem af stabilitetsfonden som medlem af bankens bestyrelses risikoudvalg sammen med andre sikrede, at den ikke kunne tage for store risici.
- (153) Med hensyn til foranstaltningernes nødvendighed bemærkede banken, at de græske myndigheder og EU, IMF og ECB havde besluttet, at rekapitaliseringen skulle have form af en midlertidig finansiering, og at den midlertidige rekapitalisering på 4,7 mia. EUR næsten opvejede PSI-effekten. Med hensyn til omlægningen af den midlertidige rekapitalisering til permanent kapital efter den lange periode uden en regering i Grækenland i andet kvartal 2012 vil der uundgåeligt ske en udvanding af de eksisterende aktionærer og blive indgået en aftale om en tilstrækkelig forrentning (afhængigt af vilkårene og de anvendte instrumenter).
- (154) Med hensyn til foranstaltningens proportionalitet bemærkede banken, at den siden 2009 havde tilpasset sin udlånspraksis gennem en stramning af kreditkriterierne, fremskyndelse af tilbagebetalingerne og reduktion af kreditgrænserne. Fra første kvartal 2009 var alle anmodninger om udbetalinger over et bestemt beløb blev gennemset og godkendt af vicedirektøren og direktøren for Group Credit. Banken vil ikke ændre sin nuværende forretningspraksis som fastlagt i forretningsplanen forelagt den græske centralbank og ikke underminere den nuværende udlånspraksis. Disse standarder var nogle af de strengeste i sektoren, hvilket de meget fine resultater, som banken havde opnået i Blackrock Solutions' diagnostiske undersøgelse, også vidner om. Grækenlands og stabilitetsfondens repræsentation i bankens bestyrelse vil sikre, at disse hensigter opfyldes.
- (155) Med hensyn til Kommissionens forslag om udpegning af en tilsynsførende administrator mente banken, at en række tredjeparter såsom den græske centralbank, eksterne revisorer, Grækenlands repræsentant og stabilitetsfondens repræsentanter allerede foretog en tæt overvågning.

4.2. BEMÆRKNINGER FRA EN ANDEN GRÆSK BANK

- (156) Den 3. januar 2013 modtog Kommissionen bemærkninger fra en græsk bank til Piraeus-indledningsafgørelsen. Denne græske bank bemærkede, at stabilitetsfondens rekapitalisering af græske banker i princippet var et velkomment skridt i retning af et sundere og mere rentabelt banksystem, og den gjorde ikke indsigelse mod rekapitaliseringen af banken.
- (157) Selv om den bakkede fuldstændig op om princippet om stabilitetsfondens rekapitalisering af græske banker, anførte denne græske bank dog, at den forventede, at stabilitetsfondens rekapitalisering — for at minimere konkurrencefordrejninger og undgå forskelsbehandling — blev gjort tilgængelig på lignende vilkår for alle banker, der udøvede virksomhed i Grækenland.

5. BEMÆRKNINGER FRA GRÆKENLAND TIL DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE VEDRØRENDE DEN FØRSTE MIDLERTIDIGE REKAPITALISERING

- (158) Den 5. september 2012 fremsendte Grækenland sine bemærkninger, som var udarbejdet af den græske centralbank og stabilitetsfonden.

5.1. BEMÆRKNINGER FRA DEN GRÆSKE CENTRALBANK

- (159) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den første midlertidige rekapitalisering er hensigtsmæssig, bemærkede den græske centralbank, at beløbet på 18 mia. EUR, hvormed stabilitetsfonden rekapitaliserede de fire største græske banker i maj 2012, var mindre end det beløb, som var nødvendigt, for at disse banker gradvis kunne nå op på og fastholde en egentlig kernekapitalprocent fastsat til 10 % inden juni 2012 og en egentlig kernekapitalprocent fastsat til 7 % i et træarigt negativt stressscenarie. Den bemærkede også, at den første midlertidige rekapitalisering var midlertidig, idet rekapitaliseringsprocessen ville blive gennemført gennem forhøjelser af disse fire bankers aktiekapital.
- (160) Den græske centralbank bemærkede videre, at rekapitaliseringen af de største græske banker var led i den langsigtede omstrukturering af den græske banksektor. Den bemærkede, at når en bank forbliver på private hænder, vil ledelsen formentlig ikke blive udskiftet, mens hvis en bank bliver statsejet (dvs. ejet af stabilitetsfonden), kan stabilitetsfonden udnævne en ny ledelse, som under alle omstændigheder vil blive vurderet af den græske centralbank. Den græske centralbank bemærkede, at den løbende vurderer reglerne for selskabsledelse, tilstrækkeligheden af den enkelte banks ledelse og risikoprofilen for at sikre, at der ikke tages for store risici. Den påpegede også, at stabilitetsfonden allerede havde udpeget repræsentanter til bestyrelsen i de rekapitaliserede banker.

- (161) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den første midlertidige rekapitalisering er nødvendig, bemærkede den græske centralbank, at bankens rekapitalisering var begrænset for at sikre, at de daværende minimumskapitalkrav (8 %) blev opfyldt. Den anførte også, at den lange periode før rekapitaliseringerne skyldtes den kraftige forværring af markedsbetingelserne i Grækenland og virkningen af PSI-programmet, hele projektets kompleksitet og behovet for at maksimere private investorers deltagelse i aktiekapitalforhøjelserne.
- (162) Med hensyn til den første midlertidige rekapitaliserings proportionalitet påpegede den græske centralbank, at den fulde gennemførelse af omstruktureringsplanen, der skulle fremlægges for Kommissionen, var garanteret, da suspensionen af stabilitetsfondens stemmerettigheder ville blive ophævet, f.eks. hvis omstruktureringsplanen i væsentlig grad ikke blev overholdt. Den græske centralbank bemærkede også, at bankens vanskeligheder hverken skyldtes, at bankens ledelse havde undervurderet risiciene, eller kommercielt aggressive handlinger.

5.2. STABILITETSFONDENS BEMÆRKNINGER

- (163) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den første midlertidige rekapitalisering er hensigtsmæssig i henseende til problemet med potentiel statslig indgriben, hvis staten yder store beløb i statsstøtte gennem stabilitetsfonden, og stabilitetsfonden er fuldt stemmeberettiget, anførte stabilitetsfonden, at de banker, der fik støtte fra stabilitetsfonden, ikke betragtes som offentlige enheder eller enheder underlagt statslig kontrol, og at de ikke vil blive kontrolleret af staten, når de er blevet permanent rekapitaliseret af stabilitetsfonden. Stabilitetsfonden påpegede, at den var en fuldstændig uafhængig privatretlig juridisk enhed med selvstændig beslutningskompetence, og at den ikke var underlagt statslig kontrol i henhold til artikel 16C, stk. 2, i loven om stabilitetsfonden, ifølge hvilken de kreditinstitutter, som stabilitetsfonden har ydet kapitalstøtte, ikke er en del af den offentlige sektor i bred forstand. Stabilitetsfonden henviste også til sin ledelsesstruktur.
- (164) Vedrørende stabilitetsfondens intervention i bankens ledelse bemærkede stabilitetsfonden, at den ville respektere bankens selvstyre og ikke blande sig i den daglige ledelse, idet dens rolle var begrænset til det i loven om stabilitetsfonden angivne. Den anførte, at der ikke ville forekomme indgriben eller samordning fra statens side, og at bankens beslutninger vedrørende udlånsprocessen (bl.a. om sikkerhedsstillelse, prissætning og låntagernes solvens) ville blive truffet på grundlag af kommercielle kriterier.
- (165) Stabilitetsfonden påpegede, at der i loven om stabilitetsfonden og i tegningsaftalen var fastsat passende sikkerhedsforanstaltninger til at hindre eksisterende private aktionærer i at tage for store risici. Den påpegede elementer såsom i) udnævnelsen af repræsentanter for stabilitetsfonden som uafhængige menige medlemmer af bankens bestyrelse og deres tilstedeværelse i udvalg, ii) stabilitetsfondens due diligence-undersøgelse af banken og iii) det forhold, at dens stemmerettigheder efter den endelige rekapitalisering kun ville være begrænsede, så længe banken overholdt vilkårene i omstruktureringsplanen.
- (166) Stabilitetsfonden anførte, at der er truffet hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre, at de banker, som stabilitetsfonden deltager i, ikke udveksler kommercielt følsomme oplysninger. Der var f.eks. tale om udnævnelse af forskellige repræsentanter for stabilitetsfonden til at sidde i disse banker, mandater til disse repræsentanter, som specifikt beskyttede mod informationsudveksling mellem repræsentanter, og klare interne instrukser til disse repræsentanter om ikke at videresende kommercielt følsomme oplysninger om bankerne. Desuden anførte stabilitetsfonden, at den ikke udøvede sine rettigheder i forbindelse med bankerne på en måde, som kunne forhindre, begrænse, forvride eller i betydelig grad formindske eller hæmme en effektiv konkurrence. Endelig påpegede stabilitetsfonden, at medlemmerne af dens bestyrelse og dens ansatte var underlagt strenge regler om fortrolighed og betroede opgaver og bundet af bestemmelserne om tavshedspligt med hensyn til fondens anliggender.

6. VURDERING AF STØTTEN I FORBINDELSE MED OVERTAGELSE AF ATE OG DE TRE CYPRIOTISKE BANKERS GRÆSKE AKTIVITETER

6.1. VURDERING AF STØTTEN I FORBINDELSE MED ATE

- (167) Kommissionen konkluderede i ATE-omstruktureringsafgørelsen, at foranstaltningerne omhandlet i betragtning 58 og 108 i denne afgørelse udgør statsstøtte, og at de er forenelige med det indre marked.
- (168) Kommissionen konkluderede i ATE-afviklingsafgørelsen, at foranstaltningerne omhandlet i betragtning 109 og 110 i denne afgørelse udgør statsstøtte til de overførte ATE-aktiviteter. Kommissionen konkluderede endvidere, at støtten til ATE kun er forenelig med det indre marked, hvis integrationen af de overførte ATE-aktiviteter gennemføres som planlagt, og hvis bankens omstruktureringsplan, der omfatter de overførte ATE-aktiviteter, gør det muligt at genoprette bankens langsigtede rentabilitet. Der redegøres for genoprettelsen af den langsigtede rentabilitet i afsnit 7.6.2.
- (169) Kommissionen behøver således ikke at revurdere ovennævnte foranstaltninger og bekræfter, at de er forenelige med det indre marked.

6.2. VURDERING AF STØTTEN I FORBINDELSE MED DE TRE CYPRIOTISKE BANKERS GRÆSKE AKTIVITETER (FORANSTALTNING C)

6.2.1. Forekomst af statsstøtte og støttebeløb

- (170) Kommissionen skal fastslå forekomsten af statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1, i forbindelse med foranstaltning C. I henhold til denne artikel er statsstøtte støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (171) Der blev givet tilsagn om stabilitetsfondens rekapitalisering af banken på 524 mio. EUR i marts 2013 under udbudsproceduren vedrørende overtagelse af de overførte cypriotiske aktiviteter. Foranstaltningen blev derfor tildelt i marts 2013. Rekapitaliseringen fandt sted i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013 ⁽⁸¹⁾.
- (172) Rekapitaliseringen af banken blev gennemført af stabilitetsfonden, som er en enhed, der er stiftet og finansieres af Grækenland med henblik på støtte til banker, og støtten blev således ydet ved hjælp af statsmidler.
- (173) Med hensyn til modtageren af statsstøtte var formålet med rekapitaliseringen som angivet i betragtning 72 at dække kapitalbehovet i forbindelse med overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter. Rekapitaliseringen ville desuden være tilgængelig for enhver græsk bank, der overtog de overførte cypriotiske aktiviteter. I bankens bud indgivet til stabilitetsfonden til godkendelse var der taget højde for stabilitetsfondens rekapitalisering. På daværende tidspunkt var de græske bankers kapitalstilling svag, og ingen af bankerne ville have overtaget de overførte cypriotiske aktiviteter ud tilsagn om en rekapitalisering. Selv om banken er den formelle modtager af kapitaltilførslen fra stabilitetsfonden, mener Kommissionen således, at modtageren af statsstøtte er de overførte cypriotiske aktiviteter, da foranstaltningen gør det muligt at sælge dem til en græsk bank. Hvis banken ikke var blevet rekapitaliseret, var de ikke blevet overtaget af en græsk bank. Aktiviteterne ville fortsat indgå i koncerner med meget store vanskeligheder (både Cyprus Popular Bank og Bank of Cyprus var under afvikling på grund af deres store kapitalbehov), og de ville derfor sandsynligvis krakke eller i hvert fald blive ramt af en stor indlånsflugt. For så vidt angår forekomsten af en fordel, bemærker Kommissionen ligeledes, at stabilitetsfondens rekapitalisering af banken ikke opfylder det markedsøkonomiske investorprincip. På daværende tidspunkt, hvor usikkerheden var stor, ville en privat investor, der handler under normale markedsvilkår, ikke have givet tilsagn om at indskyde et stort kapitalbeløb i banken i fremtiden uden at kende vilkårene for det fremtidige indskud (dvs. emissionskursen) på forhånd.
- (174) Foranstaltningen er desuden umiddelbart selektiv, da den udelukkende finder anvendelse på de overførte cypriotiske aktiviteter (der hver især er et selskab) og ikke på andre selskaber.
- (175) Endelig konkurrerer de overførte cypriotiske aktiviteter, dvs. de tre cypriotiske bankers græske filialer, med andre banker, herunder datterselskaber af udenlandske banker, som udøver virksomhed i Grækenland eller er potentielt interesserede i at komme ind på det græske marked. Redningen af disse aktiviteter fordrejer således konkurrencen og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (176) Kommissionen konkluderer derfor, at stabilitetsfondens rekapitalisering af banken på 524 mio. EUR udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1.

Støtte modtageren

- (177) Som allerede angivet i betragtning 173 anser Kommissionen de overførte cypriotiske aktiviteter for at være modtageren af stabilitetsfondens udbetaling af EFSF-obligationerne.
- (178) Som angivet i betragtning 71 og 173 var det endvidere nødvendigt, at en anden bank overtog de overførte cypriotiske aktiviteter, dvs. de græske filialer af de tre cypriotiske banker, af hensyn til den finansielle stabilitet, og primært fordi de tre cypriotiske banker stod i en meget vanskelig situation. Salget af de overførte cypriotiske aktiviteter og spørgsmålet om, hvorvidt dette salg udgør statsstøtte til køberen, dvs. banken, skal vurderes på grundlag af afsnittet i omstruktureringsmeddelelsen om genoprettelse af rentabiliteten gennem salg af en bank ⁽⁸²⁾.

⁽⁸¹⁾ Se betragtning 101.

⁽⁸²⁾ Meddelelse fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstruktureringsforanstaltninger på grundlag af statsstøttereglerne (EUT C 195 af 19.8.2009, s. 9).

- (179) I forbindelse med salget besluttede den græske centralbank sig til kun at kontakte de største nationale banker i Grækenland, og der blev kun afgivet ikkebindende bud af banken og to andre banker. Banken afgav som den eneste et gyldigt bindende bud. Selv om der kun blev rettet henvendelse til et begrænset antal købere, var udbudsproceduren stadig åben, da det ikke var rimeligt at forvente et formelt bud fra andre investorer. På daværende tidspunkt havde udenlandske banker i Grækenland rent faktisk afhændet eller var i gang med at afhænde deres græske aktiviteter (f.eks. Geniki, MBG og Emporiki Bank) på grund af den finansielle ustabilitet i det græske banksystem, der led store tab på lån på grund af den dybe og langvarige recession. De var med andre ord på vej ud af det græske marked og søgte ikke nye investeringsmuligheder i Grækenland. Det er desuden rimeligt at antage, at det kun var en investor, der hurtigt kunne stabilisere de overførte aktiviteter og gøre dem rentable — dvs. en stor bankkoncern — som ville være interesseret i disse aktiviteter. Endelig var det på grund af den meget korte frist for afslutning af salget — som følge af den finansielle krise, som de sælgende banker var ramt af — meget usandsynligt, at udenlandske banker eller andre typer investorer ville deltage i salgsproceduren, idet disse investorer normalt vil foretage en due diligence-undersøgelse af de udbudte aktiviteter inden afgivelse af et formelt bud.
- (180) Kommissionen konkluderer derfor, at salgsprisen for de overførte cypriotiske aktiviteter var markedsprisen, og at det kan udelukkes, at der skulle være tale om statsstøtte til køberen, dvs. banken.

6.2.2. Retsgrundlag for vurderingen af støttens forenelighed

- (181) Traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), giver Kommissionen beføjelse til at afgøre, at støtten er forenelig med det indre marked, hvis den har til formål at »afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi«.
- (182) Kommissionen har anerkendt, at den globale finansielle krise kan skabe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, og at foranstaltningerne til støtte for bankerne kan afhjælpe en sådan forstyrrelse. Dette er blevet bekræftet i bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og omstruktureringsmeddelelsen. Kommissionen mener fortsat, at betingelserne for godkendelse af statsstøtten efter EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), er opfyldt, fordi kapitalmarkederne på ny er kommet under pres. Kommissionen bekræftede denne holdning ved at vedtage forlængelsesmeddelelsen fra 2011 ⁽⁸³⁾ og bankmeddelelsen fra 2013 ⁽⁸⁴⁾.
- (183) Med hensyn til den græske økonomi har Kommissionen i sine afgørelser om godkendelse og forlængelse af den græske bankstøtteordning samt sin godkendelse af statsstøtteforanstaltninger ydet af Grækenland til forskellige banker ⁽⁸⁵⁾ anerkendt, at der foreligger en risiko for en alvorlig forstyrrelse i den græske økonomi, og at statens støtte til bankerne er egnet til at afhjælpe denne forstyrrelse. Retsgrundlaget for vurderingen af støtteforanstaltningerne er således traktatens artikel 107, stk. 3, litra b).
- (184) Under finanskrisen har Kommissionen udarbejdet forenelighedskriterier for forskellige typer støtteforanstaltninger. Principperne for vurdering af støtteforanstaltninger blev fastlagt i bankmeddelelsen fra 2008.
- (185) I overensstemmelse med punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008 skal en statsstøtte for at være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), opfylde de generelle forenelighedskriterier:
- a) Hensigtsmæssighed: Støtten skal være klart målrettet for effektivt at kunne afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i økonomien. Det ville ikke være tilfældet, hvis foranstaltningen ikke var egnet til at afhjælpe forstyrrelsen.
 - b) Nødvendighed: Støtten skal både med hensyn til beløb og form være nødvendig for at nå det fastsatte mål. Den må derfor ikke overstige det minimum, der er nødvendigt for at nå målet, og skal ydes i den form, der er bedst egnet til at afhjælpe forstyrrelsen.
 - c) Proportionalitet: De positive virkninger af foranstaltningen skal fuldt ud afvejes mod konkurrencefordrejningerne, for at fordejlningerne kan begrænses til det minimum, der er nødvendigt for at nå målene med foranstaltningen.

⁽⁸³⁾ Meddelelse fra Kommissionen om anvendelse af statsstøtteregler på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen fra og med 1. januar 2012 (EUT C 356 af 6.12.2011, s. 7).

⁽⁸⁴⁾ Meddelelse fra Kommissionen om statsstøttereglernes anvendelse fra den 1. august 2013 på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen (EUT C 216 af 30.7.2013, s. 1).

⁽⁸⁵⁾ Se fodnote 6.

- (186) Under finanskrisen har Kommissionen udarbejdet forenelighedskriterier for forskellige typer støtteforanstaltninger. Principperne for vurdering af støtteforanstaltninger blev fastlagt i bankmeddelelsen fra 2008.
- (187) Rekapitaliseringsmeddelelsen indeholder yderligere retningslinjer for det påkrævede forrentningsniveau for de statslige kapitalindskud.
- (188) Endelig har Kommissionen i sin omstrukturierungsmeddelelse redegjort for, hvordan den vil vurdere omstrukturierungsplaner. I sin vurdering af omstrukturierungsplanen for banken i henhold til omstrukturierungsmeddelelsen vil Kommissionen tage hensyn til alle foranstaltningerne i tabel 11.

6.2.3. Støtteforanstaltning C's forenelighed med bankmeddelelsen fra 2008 og rekapitaliseringsmeddelelsen

6.2.3.1. Hensigtsmæssighed

- (189) Med hensyn til foranstaltningens hensigtsmæssighed, dvs. stabilitetsfondens tilsagn om rekapitalisering af banken på 524 mio. EUR, mener Kommissionen, at foranstaltningen er hensigtsmæssig, fordi den gjorde det muligt at sælge de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter til banken.
- (190) Uden foranstaltningen ville ingen af de græske banker, herunder banken, have været villige til at overtage de overførte cypriotiske aktiviteter på et tidspunkt, hvor ingen bank uden for Grækenland var interesseret i at komme ind på markedet. Hvis de overførte cypriotiske aktiviteter ikke var blevet overtaget, ville disse aktiviteter, og navnlig de græske filialers indlån, have været i fare. Foranstaltningen sikrede derfor, at den finansielle stabilitet i Grækenland opretholdes. På den baggrund finder Kommissionen, at foranstaltningen er egnet som redningsstøtte.

6.2.3.2. Nødvendighed

- (191) Ifølge bankmeddelelsen fra 2008 skal støtteforanstaltningen både med hensyn til beløb og form være nødvendig for at nå målet for foranstaltningen. Det betyder, at en kapitaltilførsel f.eks. skal være begrænset til det nødvendige minimum for at nå dette mål.
- (192) På et tidspunkt, hvor det var meget vanskeligt for græske banker at finde kapital, dækkede foranstaltningen kapitalbehovet i forbindelse med betalingen af købsprisen for de overførte cypriotiske aktiviteter, således at overtagelsen kunne gennemføres.
- (193) Kommissionen bemærker på den positive side, at støtten blev ydet i form af en kapitaltilførsel som led i rekapitaliseringen i foråret 2013, da stabilitetsfonden ikke ydede støtte til banken, men modtog ordinære aktier af samme værdi.
- (194) Foranstaltningen er således nødvendig for at nå målet om at begrænse forstyrrelsen i det græske banksystem og økonomien som helhed.

6.2.3.3. Proportionalitet

- (195) De støttede aktiviteter blev solgt efter de græske myndigheders iværksættelse af en udbudsprocedure. De overførte aktiviteter blev desuden hurtigt integreret i banken. I henhold til støttekriterierne skulle de støttede aktiviteter ophøre med at eksistere som selvstændige konkurrenter på markedet.
- (196) Støttebeløbet var desuden forholdsvis lille, da det svarer til ca. 3 % af de overførte cypriotiske aktiviteters samlede nettoudlån (eller ca. 3 % af deres risikovægtede aktiver) ⁽⁸⁶⁾.
- (197) Kommissionen mener derfor, at foranstaltningen var udformet med henblik på at minimere uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger.

6.2.3.4. Konklusion om foreneligheden med bankmeddelelsen fra 2008 og rekapitaliseringsmeddelelsen

- (198) På grundlag af analysen i betragtning 189-197 konkluderes det, at stabilitetsfondens rekapitalisering af banken på 524 mio. EUR var hensigtsmæssig, nødvendig for at nå målet om at begrænse forstyrrelsen i det græske banksystem og økonomien som helhed, udformet med henblik på at minimere uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger og forenelig med bankmeddelelsen fra 2008 og rekapitaliseringsmeddelelsen.

⁽⁸⁶⁾ Omstrukturierungsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 40.

6.2.4. Støtteforanstaltningens forenelighed med omstruktureringsmeddelelsen

- (199) Som anført i betragtning 178 henhører salget af de overførte cypriotiske aktiviteter under afsnittet i omstruktureringsmeddelelsen om genoprettelse af rentabiliteten gennem salg af en bank. I overensstemmelse med punkt 17 i omstruktureringsmeddelelsen skal kravene til rentabilitet, egetbidrag og begrænsning af konkurrencefordrejningerne overholdes i tilfælde af et salg af en nødlidende bank til et andet pengeinstitut.

6.2.4.1. Langsigtet rentabilitet af de overførte cypriotiske aktiviteter gennem et salg

- (200) Det præciseres i punkt 17 i omstruktureringsmeddelelsen, at salget af en nødlidende bank til et andet pengeinstitut kan bidrage til at genoprette dens langsigtede rentabilitet, hvis køberen er rentabel og i stand til at overtage den nødlidende bank, og det kan hjælpe med til at genoprette tilliden på markedet.
- (201) Det er lykkedes banken at integrere de overførte cypriotiske aktiviteter. Som anført i afsnit 7.6 kan banken på grundlag af sin omstruktureringsplan anses for at være en rentabel enhed. Det forhold, at de overførte cypriotiske aktiviteter er blevet overdraget til banken, gør det derfor muligt at genoprette deres langsigtede rentabilitet.

6.2.4.2. Egetbidrag og byrdefordeling

- (202) Med hensyn til aktionærerne i de tre cypriotiske bankers bidrag til omstruktureringsomkostningerne observerer Kommissionen, at de tre cypriotiske banker ikke solgte de overførte cypriotiske aktiviteter til bogført værdi, idet værdien blev justeret i overensstemmelse med PIMCO-rapporten. Selv efter justeringen overførte de tre cypriotiske banker flere aktiver end passiver til banken. Byrdefordelingen mellem aktionærerne var derfor tilstrækkelig, da værditabet på de overførte cypriotiske aktiviteter blev båret af sælgerne.

6.2.4.3. Foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger

- (203) Med hensyn til foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger bestemmes følgende i punkt 30 i omstruktureringsmeddelelsen: »Udgangspunktet for Kommissionens vurdering af behovet for sådanne foranstaltninger vil være størrelsen, rækkevidden og omfanget af de aktiviteter, som den pågældende bank vil have efter gennemførelsen af en troværdig omstruktureringsplan [...]. Disse foranstaltningers art og form vil afhænge af to kriterier: for det første støttebeløbets størrelse og de vilkår og omstændigheder, hvorunder støtten er ydet, og for det andet forholdene på det marked eller de markeder, hvor den modtagende bank vil operere.«
- (204) Som anført i betragtning 196 svarer støttebeløbet til ca. 3 % af de overførte cypriotiske aktiviteter risikovægtede aktiver. Kommissionen mener derfor, at støttebeløbet er forholdsvis lille, da det pågældende beløb gjorde det muligt at sælge de overførte cypriotiske aktiviteter og sikre opretholdelsen af den finansielle stabilitet i Grækenland som angivet i betragtning 190.
- (205) Efter salget af de cypriotiske aktiviteter ophørte de græske filialer med at eksistere som selvstændige konkurrenter, da de blev fuldt integreret i banken.
- (206) Kommissionen konkluderer, at der ikke sker uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger, da støttebeløbet til de cypriotiske aktiviteter er forholdsvis lille, og da filialerne ophører med at eksistere som selvstændige konkurrenter.

6.2.4.4. Konklusion vedrørende foreneligheden med omstruktureringsmeddelelsen

- (207) På grundlag af analysen i betragtning 199-206 konkluderes det, at salget af de overførte cypriotiske aktiviteter og deres integration i banken sikrer deres langsigtede rentabilitet, at støtten er begrænset til det nødvendige minimum, og at der ikke sker uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger, jf. omstruktureringsmeddelelsen.
- (208) Stabilitetsfondens rekapitalisering af banken på 524 mio. EUR skal derfor erklæres forenelig med det indre marked.

7. VURDERING AF STØTTEN TIL BANKEN

7.1. FOREKOMST AF STATSSTØTTE OG STØTTEBELØB

- (209) Kommissionen skal afgøre, om der forekommer statsstøtte til banken efter traktatens artikel 107, stk. 1.

7.1.1. Forekomst af statsstøtte i de foranstaltninger, der blev ydet i henhold til den græske bankstøtteordning

7.1.1.1. Statslig likviditetsstøtte ydet i henhold til garantiforanstaltningen og foranstaltningen med statsobligationslån (foranstaltning L1)

- (210) Kommissionen har allerede fastslået i de afgørelser, hvorved den godkendte og forlængede den græske bankstøtteordning⁽⁸⁷⁾, at likviditetsstøtten ydet i henhold til ordningen udgør statsstøtte. I 2011 udstedte banken statsgaranterede obligationer for i alt 9,9 mia. EUR. Grækenland ydede ligeledes banken statsobligationslån for 1 289 mio. EUR. Ved udgangen af marts 2014 beløb de udestående statsgaranterede obligationer og statsobligationer sig til henholdsvis 9,9 mia. EUR og 1 024 mio. EUR⁽⁸⁸⁾. Fremtidig likviditetsstøtte ydet i henhold til den græske bankstøtteordning vil også udgøre statsstøtte.

7.1.1.2. Statslig rekapitalisering ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen (foranstaltning A)

- (211) Kommissionen har allerede i sin afgørelse af 19. november 2008 om den græske bankstøtteordning fastslået, at rekapitaliseringer ydet i henhold til rekapitaliseringsforanstaltningen udgør statsstøtte. Banken har modtaget 750 mio. EUR i form af præferenceaktier, som repræsenterer 2,1 % af bankens risikovægtede aktiver⁽⁸⁹⁾.

7.1.2. Forekomst af statsstøtte i den statsgaranterede ELA (foranstaltning L2)

- (212) Kommissionen præciserede i punkt 51 i bankmeddelelsen fra 2008, at centralbankers tilrådighedsstillelse af midler til pengeinstitutter ikke udgør statsstøtte, hvis fire kumulative betingelser er opfyldt med hensyn til pengeinstituttets solvens, sikkerhedsstillelsen for faciliteten, den rentesats, pengeinstituttet skal betale, samt fraværet af en modgaranti fra staten. Eftersom den statsgaranterede ELA til banken ikke opfylder disse fire kumulative betingelser, især fordi den er statsgaranteret og ydet i kombination med andre støtteforanstaltninger, kan det ikke konkluderes, at den statsgaranterede ELA ikke udgør statsstøtte.
- (213) Den statsgaranterede ELA opfylder kravene i traktatens artikel 107, stk. 1. For det første vil staten skulle bære ethvert tab, fordi foranstaltningen omfatter en statsgaranti til fordel for den græske centralbank. Foranstaltningen omfatter derfor statsmidler. ELA sætter bankerne i stand til at skaffe finansiering på et tidspunkt, hvor de ikke har adgang til engrosfinansieringsmarkedet og Eurosystemets regelmæssige markedsoperationer. Den statsgaranterede ELA giver derfor banken en fordel. Eftersom den statsgaranterede ELA er begrænset til banksektoren, er foranstaltningen selektiv. Eftersom den statsgaranterede ELA giver banken mulighed for fortsat at operere på markedet og ikke misligholde sine forpligtelser og dermed blive nødt til at trække sig ud af markedet, fordrejer den konkurrencen. Eftersom banken er aktiv i andre medlemsstater, og pengeinstitutter fra andre medlemsstater opererer i eller er potentielt interesseret i at operere i Grækenland, påvirker denne fordel for banken samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (214) På baggrund af ovenstående mener Kommissionen, at den statsgaranterede ELA (foranstaltning L2) udgør statsstøtte. Det statsgaranterede ELA-beløb er blevet ændret over tid. Pr. 31. december 2012 beløb denne støtte sig til ca. 31,4 mia. EUR. Efter et markant fald i 2013 beløb støtten sig kun til 750 mio. EUR ved udgangen af året.

7.1.3. Forekomst af statsstøtte i de foranstaltninger, der blev ydet gennem stabilitetsfonden

7.1.3.1. Første midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1)

- (215) I afsnit 5.1 i Piraeus-indledningsafgørelsen har Kommissionen allerede konkluderet, at den første midlertidige rekapitalisering udgør statsstøtte. Den modtagne kapital beløb sig til 4,7 mia. EUR.

7.1.3.2. Den anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B2)

- (216) Foranstaltning B2 blev gennemført med stabilitetsfondens midler, der som anført i betragtning 65 i Piraeus-indledningsafgørelsen involverer statsmidler.

⁽⁸⁷⁾ Se fodnote 4.

⁽⁸⁸⁾ Omstruktureringsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 51.

⁽⁸⁹⁾ Se Piraeus-indledningsafgørelsen, betragtning 41.

- (217) For så vidt angår forekomsten af en fordel, øgede foranstaltning B2 bankens kapitalprocent til et niveau, der gav den mulighed for fortsat at operere på markedet og få adgang til finansiering fra Eurosystemet. Desuden bestod forrentningen af foranstaltning B2 af den påløbne rente på EFSF-obligationerne plus et gebyr på 1 %. Fordi forrentningen er klart lavere end forrentningen af lignende kapitalinstrumenter på markedet, ville banken utvivlsomt have været ude af stand til at rejse den pågældende kapital på sådanne vilkår på markedet. Derfor gav foranstaltning B2 banken en fordel ved hjælp af statsmidler. Da foranstaltningen kun blev stillet til rådighed for banken, er den i sagens natur selektiv.
- (218) Bankens stilling blev styrket på grund af foranstaltning B2, idet banken fik stillet de nødvendige midler til rådighed til fortsat at kunne opfylde de kapitalkrav, og foranstaltningen førte således til konkurrencefordrejninger. Eftersom banken er aktiv på bankmarkeder i andre medlemsstater, og finansieringsinstitutter fra andre medlemsstater opererer i eller er potentielt interesseret i at operere i Grækenland, påvirker foranstaltning B2 samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (219) Kommissionen finder, at foranstaltning B2 udgør statsstøtte. Den blev anmeldt som støtte af de nationale myndigheder. Den modtagne kapital beløb sig til 1 553 mio. EUR.

7.1.3.3. Tilsagnserklæring (foranstaltning B3)

- (220) Ved foranstaltning B3 forpligtede stabilitetsfonden sig til at indskyde den nødvendige supplerende kapital til at fuldføre rekapitaliseringen af banken op til det beløb, som den græske centralbank anmodede om i forbindelse med 2012-stresstesten. Stabilitetsfonden modtager sine midler fra staten. Tilsagnserklæringen indebærer således bevilling af statsmidler. Det er nøje fastsat og afgrænset ved lov, på hvilke betingelser stabilitetsfonden kan yde støtte til finansieringsinstitutter. Brugen af disse statsmidler må derfor tilregnes staten. Stabilitetsfonden forpligtede sig til at indskyde op til 1 082 mio. EUR i yderligere kapital.
- (221) Tilsagnserklæringen gav banken en fordel, fordi den betryggede indskyderne i, at banken ville kunne rejse den fulde nødvendige kapital, eftersom stabilitetsfonden ville tilvejebringe kapitalen, hvis ikke banken selv kunne rejse den på markedet. Dette tilsagn gjorde det ligeledes nemmere at rejse privat kapital på markedet, idet investorerne blev forsikret om, at stabilitetsfonden, hvis banken ikke kunne rejse den fulde kapital på markedet, ville tilvejebringe den resterende kapital. Ingen privat investor ville have accepteret at forpligte sig, før vilkårene for rekapitaliseringen var kendt, og på det tidspunkt havde banken ikke adgang til kapitalmarkederne. Denne fordel var selektiv, da den ikke blev givet til alle banker i Grækenland.
- (222) Eftersom banken er aktiv i andre medlemsstater, og pengeinstitutter fra andre medlemsstater opererer i eller er potentielt interesseret i at operere i Grækenland, vil foranstaltning B3 sandsynligvis også påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje konkurrencen.
- (223) Foranstaltning B3 udgør derfor statsstøtte og blev anmeldt af de græske myndigheder som sådan.

7.1.3.4. Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen i foråret 2013 med henblik på dækning af det kapitalbehov, der blev identificeret i 2013-stresstesten (foranstaltning B4)

- (224) Stabilitetsfondens deltagelse i rekapitaliseringen i foråret 2013 med henblik på dækning af det kapitalbehov, der blev identificeret i 2012-stresstesten (foranstaltning B4), er en delvis omlægning af den første og anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1 og B2) til en permanent rekapitalisering på 5 891 mio. EUR i ordinære aktier. Eftersom foranstaltning B4 er en delvis omlægning af den allerede tildelte støtte, involverer den stadig statsmidler, men den øger ikke det nominelle støttebeløb. Henset til det nominelle støttebeløb øger den imidlertid bankens fordel (og virker derfor konkurrencefordrejende), idet der er tale om en permanent rekapitalisering og ikke en midlertidig rekapitalisering som i tilfældet med foranstaltning B1 og B2.
- (225) Kommissionen bemærker, at en sådan støtte ikke blev ydet til alle banker i Grækenland. For så vidt angår konkurrencefordrejninger og påvirkning af samhandelen, bemærker Kommissionen f.eks., at støtten satte banken i stand til at fortsætte sine aktiviteter i andre medlemsstater. En afvikling af banken ville have medført et ophør af dens aktiviteter i udlandet i form af afvikling eller salg af disse aktiviteter. Derudover opererede en række banker fra andre medlemsstater i Grækenland. Derfor fordrejer foranstaltningen konkurrencen og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. Kommissionen finder således, at foranstaltning B4 udgør statsstøtte.

7.1.3.5. Konklusion vedrørende foranstaltning B1, B2, B3 og B4

- (226) Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Den statsstøtte, der indgår i foranstaltning B1, B2, og B3, beløber sig til 7 335 mio. EUR. Som anført i afsnit 7.1.3.3 blev den første og anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1 og B2) kun delvist omlagt til en permanent rekapitalisering (foranstaltning B4), da banken rejste privat kapital for 1 444 mio. EUR i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret

2013. Den yderligere kapital på 1 082 mio. EUR (foranstaltning B3), som stabilitetsfonden havde givet tilsagn om, var ikke nødvendig og blev derfor ikke udbetalt. Det udbetalte statsstøttebeløb var derfor kun summen af den første og anden midlertidige rekapitalisering, dvs. 6 253 mio. EUR, og en del af denne støtte blev tilbagebetalt inden for seks måneder i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013 (foranstaltning B4), da de private midler rakte ud over tilsagnsbeløbet.

- (227) I henhold til punkt 31 i omstrukturingsmeddelelsen skal Kommissionen ud over det absolutte støttebeløb vurdere støtten »i forhold til bankens risikovægtede aktiver«. Foranstaltning B1, B2 og B3 blev ydet over en etårig periode fra april 2012 til maj 2013. I denne periode blev bankens risikovægtede aktiver betragteligt forøget som følge af de successive overtagelser. Spørgsmålet er derfor, hvilket niveau for risikovægtede aktiver der bør anvendes, og mere præcist, om statsstøtten skal vurderes på grundlag af niveauet for risikovægtede aktiver i begyndelsen af perioden eller ved udgangen af perioden. Foranstaltning B1, B2 og B3 skal dække et kapitalbehov identificeret af den græske centralbank i marts 2012 (2012-stresstesten). Med andre ord fandtes de kapitalbehov, som statsstøtteforanstaltningerne skulle dække, allerede i marts 2012. Kommissionen mener derfor, at støttebeløbet indeholdt i foranstaltning B1, B2 og B3 bør sammenholdes med bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012. Den mindede også om, at den græske centralbank efter marts 2012 og indtil rekapitaliseringen i foråret 2013 ikke tog hensyn til græske bankers køb for at opjustere eller nedjustere deres kapitalbehov. Dette forhold viser yderligere, at foranstaltning B1, B2, og B3 var støtteforanstaltninger relateret til bankens omfang pr. 31. marts 2012.
- (228) Den bevilgede støtte til banken beløb sig til summen af den første og anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1 og B2) og stabilitetsfondens tilsagn (foranstaltning B3), dvs. 7 335 mio. EUR eller 21,5 % af bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012.
- (229) Den udbetalte støtte til banken beløb sig til summen af den første og anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1 og B2), dvs. 6 253 mio. EUR eller 18,4 % af bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012.
- (230) Da banken også rejste privat kapital, beløb stabilitetsfondens endelige tilførsel til banken sig til 5 891 mio. EUR i form af ordinære aktier, hvilket udgjorde 17,3 % af bankens risikovægtede aktiver pr. 31. marts 2012.

7.1.4. Konklusion om forekomsten af statsstøtte og det samlede støttebeløb modtaget af banken

- (231) Foranstaltning A, B1, B2, B3, B4, L1 og L2 udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. Foranstaltningerne er opsummeret i tabel 11.

Tabel 11

Overblik over den samlede støtte til banken

Ref.	Foranstaltning	Foranstaltningens art	Støttebeløb	Støtte/risikovægtede aktiver
A	Præferenceaktier	Kapitalstøtte	750 mio. EUR	2,1 %
B1	Første midlertidige rekapitalisering	Kapitalstøtte	4 700 mio. EUR	13,8 %
B2	Anden midlertidige rekapitalisering		1 553 mio. EUR	4,5 %
B3	Tilsagnserklæring		1 082 mio. EUR	3,2 %
Samlet kapitalstøtte ydet til banken A + B1 + B2 + B3			8 085 mio. EUR	23,7 %

Ref.	Foranstaltning	Foranstaltningens art	Støttebeløb	Støtte/risikovægtede aktiver
Samlet støtte udbetalt til banken A + B1 + B2			7 003 mio. EUR	21,6 %
B4	Rekapitalisering	Kapitalstøtte	5 891 mio. EUR	17,3 %
Samlet kapitalstøtte udbetalt til banken med fradrag af støtte tilbagebetalt inden for seks måneder			6 641 mio. EUR	19,4 %
Ref.	Foranstaltning	Foranstaltningens art	Nominelt støttebeløb	
L1	Likviditetsstøtte	Garanti Obligationslån	Garantier: 9,9 mia. EUR Obligationslån: 1,3 mia. EUR	
L2	Statsgaranteret ELA	Finansiering og garanti	31,4 mia. EUR	
Samlet likviditetsstøtte ydet til banken			42,6 mia. EUR	

7.2. RETSGRUNDLAG FOR VURDERINGEN AF STØTTENS FORENELIGHED

- (232) Som konkluderet i betragtning 183 skal retsgrundlaget for vurderingen af støtteforanstaltningerne være traktatens artikel 107, stk. 3, litra b) ⁽⁹⁰⁾.
- (233) Under finanskrisen har Kommissionen udarbejdet forenelighedskriterier for forskellige typer støtteforanstaltninger. Principperne for vurdering af støtteforanstaltninger blev fastlagt i bankmeddelelsen fra 2008.
- (234) Retningslinjer vedrørende rekapitaliseringsforanstaltninger findes i rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011.
- (235) I omstrukturingsmeddelelsen defineres den tilgang, som Kommissionen har valgt til vurderingen af omstrukturingsplanerne, især behovet for at genoprette rentabiliteten, sikre et korrekt bidrag fra støttemodtageren og begrænse konkurrencefordrejningerne.
- (236) Denne ramme blev suppleret med bankmeddelelsen fra 2013, som finder anvendelse på støtteforanstaltninger anmeldt eller bevilget uden Kommissionens forudgående godkendelse efter den 31. juli 2013.

7.2.1. Retsgrundlag for vurderingen af foreneligheden af likviditetsstøtten til banken (foranstaltning L1)

- (237) Den likviditetsstøtte, som banken allerede har modtaget, er blevet endeligt godkendt ved de successive afgørelser om godkendelse af foranstaltninger i henhold til den græske bankstøtteordning og ændringer og forlængelser af denne ⁽⁹¹⁾. Enhver fremtidig likviditetsstøtte til banken vil skulle ydes i henhold til en ordning, der er behørigt godkendt af Kommissionen. Betingelserne for en sådan støtte vil skulle godkendes af Kommissionen, før støtten bevilges, og de skal derfor ikke vurderes yderligere i denne afgørelse.

7.2.2. Retsgrundlag for vurderingen af foreneligheden af præferenceaktierne (foranstaltning A)

- (238) Den rekapitalisering, der blev bevilget i 2009 i form af præferenceaktier (foranstaltning A), blev bevilget under rekapitaliseringsforanstaltningen i den græske bankstøtteordning, som blev godkendt i 2008 i bankmeddelelsen fra 2008. Den skal derfor ikke vurderes igen på grundlag af bankmeddelelsen fra 2008, men kun på grundlag af omstrukturingsmeddelelsen.

⁽⁹⁰⁾ Det bemærkes også, at Grækenland bevilgede støtten til banken i henhold til den græske bankstøtteordning, som er blevet godkendt af Kommissionen på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), og igennem stabilitetsfonden, hvis stiftelse også er blevet godkendt ved Kommissionens afgørelse.

⁽⁹¹⁾ Se fodnote 6.

7.2.3. Retsgrundlag for vurderingen af foreneligheden af den statsgaranterede ELA (foranstaltning L2)

- (239) Den statsgaranterede ELA's (foranstaltning L2) forenelighed bør først vurderes på grundlag af bankmeddelelsen fra 2008 og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Enhver statsgaranteret ELA bevilget uden Kommissionens forudgående godkendelse efter den 31. juli 2013 falder ind under bankmeddelelsen fra 2013.

7.2.4. Retsgrundlag for vurderingen af foreneligheden af stabilitetsfondens rekapitaliseringer (foranstaltning B1, B2, B3 og B4)

- (240) Foreneligheden af stabilitetsfondens rekapitaliseringer (foranstaltning B1, B2, B3 og B4), især vedrørende forrentningen, bør først vurderes på grundlag af bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. I Piraeus-indledningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt foranstaltning B1 var forenelig med disse meddelelser. Eftersom de blev gennemført før den 1. august 2013, falder disse foranstaltninger ikke ind under bankmeddelelsen fra 2013. Foreneligheden af stabilitetsfondens rekapitaliseringer (foranstaltning B1, B2, B3 og B4) bør også vurderes på grundlag af omstrukturingsmeddelelsen.

7.3. FORENELIGHEDEN AF FORANSTALTNING L2 MED BANKMEDDELELSEN FRA 2008, REKAPITALISERINGSMEDDELELSEN OG FORLÆNGELSESMEDDELELSEN FRA 2011

- (241) En statsstøtte skal for at være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), opfylde de generelle forenelighedskriterier, dvs. kriterierne for, om støtten er hensigtsmæssig, nødvendig og proportional.
- (242) Da de græske banker blev udelukket fra engrosmarkedet og blev helt afhængige af centralbankfinansiering som angivet i betragtning 37, og da banken ikke kunne låne et tilstrækkeligt beløb gennem de regelmæssige markedsoperationer, havde banken brug for statsgaranteret ELA for at opnå tilstrækkelig likviditet til at hindre, at den misligholdt sine forpligtelser. Kommissionen mener, at foranstaltning L2 er en hensigtsmæssig mekanisme til afhjælpning af en alvorlig forstyrrelse, som bankens misligholdelse ville have skabt.
- (243) Eftersom den statsgaranterede ELA indebærer en forholdsvis høj finansieringsomkostning for banken, har banken et tilstrækkeligt incitament til at undgå at være afhængig af denne finansieringskilde til udvikling af sine aktiviteter. Banken skulle betale en rentesats på [...] basispoint mere end for regelmæssige markedsoperationer i Eurosystemet. Derudover skulle banken betale et garantigebyr på [...] basispoint til staten. Derfor er bankens samlede omkostninger ved at modtage statsgaranteret ELA meget højere end de normale omkostninger ved refinansiering fra ECB. Navnlig er forskellen mellem de to omkostningsniveauer større end størrelsen af det garantigebyr, som blev indført ved forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Som følge deraf kan den samlede betaling, som staten tager sig, anses for at være tilstrækkelig. Med hensyn til det statsgaranterede ELA-beløb revideres det regelmæssigt af den græske centralbank og ECB på grundlag af bankens faktiske behov. De overvåger nøje anvendelsen heraf og sikrer, at den er begrænset til det nødvendige minimum. Derfor giver foranstaltning L2 ikke banken for meget likviditet, som kunne bruges til finansiering af aktiviteter, der fordrejer konkurrencen. Den er begrænset til det nødvendige minimumsbeløb.
- (244) En sådan nøje overvågning af anvendelsen af statsgaranteret ELA og regelmæssig kontrol af, at anvendelsen er begrænset til det nødvendige minimum, sikrer endvidere, at denne likviditet er proportional og ikke medfører urimelige konkurrencefordrejninger. Kommissionen bemærker ligeledes, at Grækenland har givet tilsagn om, at banken vil gennemføre en omstrukturingsplan, der mindsker dens afhængighed af centralbankfinansiering, og at banken vil overholde adfærdsmæssige restriktioner som anført i afsnit 7.6. Disse faktorer sikrer, at afhængigheden af likviditetsstøtte vil ophøre snarest muligt, og at en sådan støtte er proportional.
- (245) Foranstaltning L2 er derfor forenelig med bankmeddelelsen fra 2008 og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Da bankmeddelelsen fra 2013 ikke har medført skærpede krav til garantier, er foranstaltning L2 også forenelig med denne meddelelse.

7.4. FORENELIGHEDEN AF FORANSTALTNING B1, B2, B3 OG B4 MED BANKMEDDELELSEN FRA 2008, REKAPITALISERINGSMEDDELELSEN, FORLÆNGELSESMEDDELELSEN FRA 2011 OG BANKMEDDELELSEN FRA 2013

- (246) Som angivet i betragtning 241 og i overensstemmelse med punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008 skal en statsstøtte for at være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), opfylde de generelle forenelighedskriterier⁽⁹²⁾, dvs. kriterierne for, om støtten er hensigtsmæssig, nødvendig og proportional.

⁽⁹²⁾ Se betragtning 41 i Kommissionens beslutning i sag NN 51/2008, Garantiordning for banker i Danmark (EUT C 273 af 28.10.2008, s. 2).

- (247) Rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011 indeholder yderligere retningslinjer for det påkrævede forrentningsniveau for de statslige kapitalindskud.

7.4.1. Foranstaltningernes hensigtsmæssighed

- (248) Kommissionen finder, at stabilitetsfondens rekapitaliseringer (foranstaltning B1, B2, B3 og B4) er hensigtsmæssige, fordi de gør det muligt for banken at opfylde kapitalkravene. Uden stabilitetsfondens rekapitaliseringer havde banken ikke kunnet videreføre sine aktiviteter, og den ville ikke længere have adgang til ECB's markedsoperationer.
- (249) I den henseende bemærkede Kommissionen i Piraeus-indledningsafgørelsen, at banken er et af de største pengeinstitutter i Grækenland målt i såvel udlån som indlån. Banken er som sådan en systemisk vigtig bank for Grækenland. Følgelig ville bankens misligholdelse have skabt en alvorlig forstyrrelse i den græske økonomi. Under de daværende omstændigheder havde pengeinstitutterne i Grækenland vanskeligt ved at få adgang til finansiering. Manglen på finansiering begrænsede deres evne til at yde lån til den græske økonomi. I den forbindelse ville forstyrrelsen af økonomien være blevet forværret af bankens misligholdelse. Desuden blev foranstaltning B1, B2, B3 og B4 primært indført på grund af PSI-programmet, som er en højst usædvanlig og uforudsigelig begivenhed, og ikke på grund af dårlig ledelse eller for stor risikotagning i banken. Foranstaltningerne er således primært rettet mod at afbøde konsekvenserne af PSI-programmet og bidrager til at opretholde den finansielle stabilitet i Grækenland.
- (250) I Piraeus-indledningsafgørelsen udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt der straks var truffet enhver mulig foranstaltning til at undgå, at banken igen ville få brug for støtte i fremtiden. Som angivet i betragtning 140 og 141 i denne afgørelse har Grækenland givet tilsagn om at gennemføre en række foranstaltninger vedrørende bankens selskabsledelse og forretningsaktiviteter. Som angivet i betragtning 115, 116 og 117 har banken også foretaget en betydelig omstrukturering af sine aktiviteter, og der er allerede gennemført store omkostningsnedsættelser. Derfor er Kommissionens tvivl blevet fjernet.
- (251) I Piraeus-indledningsafgørelsen udtrykte Kommissionen også tvivl om, hvorvidt der fandtes tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger for det tilfælde, at banken kom under statslig kontrol, eller hvis de private aktionærer bevarede kontrollen, mens staten havde aktiemajoriteten. Tilsagnene i betragtning 140 og 141 i denne afgørelse sikrer, at bankens udlånsforretning drives erhvervsmæssigt, og at den daglige drift er beskyttet mod statslig indblanding. Den ramme for de indbyrdes forbindelser, som er aftalt mellem stabilitetsfonden og banken, sikrer endvidere, at statens interesser som hovedaktionær beskyttes mod for stor risikotagning i bankens ledelse.
- (252) Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 sikrer dermed, at den finansielle stabilitet i Grækenland opretholdes. Der er truffet væsentlige skridt til at minimere fremtidige tab og sikre, at bankens aktiviteter ikke sættes på spil af uheldig ledelse. På den baggrund finder Kommissionen, at foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er hensigtsmæssige.

7.4.2. Nødvendighed — begrænsning af støtten til et minimum

- (253) Ifølge bankmeddelelsen fra 2008 skal støtteforanstaltningen både med hensyn til beløb og form være nødvendig for at nå målet for foranstaltningen. Det betyder, at kapitaltilførslen skal være det nødvendige minimum for at nå dette mål.
- (254) Kapitalstøttebeløbet blev beregnet af den græske centralbank i forbindelse med 2012-stresstesten for at sikre, at bankens egentlige kernekapitalprocent forblev over et vist niveau i perioden 2012-2014 som afspejlet i tabel 3. Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 giver derfor ikke banken for meget kapital. Som angivet i betragtning 250 er der truffet foranstaltninger til at reducere risikoen for, at banken får brug for yderligere støtte i fremtiden.
- (255) For så vidt angår forrentningen af den første og anden midlertidige rekapitalisering (foranstaltning B1 og B2), minder Kommissionen om, at de blev bevilget i henholdsvis maj 2012 og december 2012 og betalt i naturalier i form af EFSF-obligationer. Stabilitetsfonden har som modydelse fra datoen for udbetalingen af disse EFSF-obligationer og indtil datoen for rekapitaliseringen i foråret 2013 modtaget påløbne renter på EFSF-obligationerne plus et gebyr på 1 % ⁽⁹³⁾. Som understreget i Piraeus-indledningsafgørelsen er denne forrentning lavere end det spænd på 7-9 %, som er defineret i rekapitaliseringsmeddelelsen. Perioden med den lave forrentning var imidlertid begrænset til et år for foranstaltning B1 og fem måneder for foranstaltning B2 (dvs. indtil omlægningen af den midlertidige rekapitalisering til en almindelig rekapitalisering med ordinære aktier, nemlig foranstaltning B4). Mens den første og anden midlertidige rekapitalisering ikke medførte en udvanding af de eksisterende aktionærer, betød rekapitaliseringen i foråret 2013, som var en delvis omlægning af den første og anden midlertidige rekapitalisering, en

⁽⁹³⁾ Se betragtning 96. De påløbne renter tæller som et yderligere bidrag fra stabilitetsfonden og reducerer dermed den betaling, som stabilitetsfonden skulle erlægge til banken for at betale for rekapitaliseringen i foråret 2013.

kraftig udvanding af de eksisterende aktionærer, da deres andel af bankens egenkapital faldt til 2,3 %. Den unormale situation, som herskede fra datoen for den første midlertidige rekapitalisering, var da afsluttet. Den tvivl, som Kommissionen udtrykte i Piræus-indledningsafgørelsen, er derfor blevet fjernet.

- (256) I lyset af den atypiske kilde til bankens vanskeligheder, idet tabene primært skyldtes en gældsfrigørelse til fordel for staten (PSI-programmet og tilbagekøbet af gæld, som giver staten en betydelig fordel, dvs. en gældsnedbringelse) og konsekvenserne af en langvarig økonomisk krise i bankens hjemland, kan Kommissionen endvidere acceptere en sådan midlertidig afvigelse fra de standardkrav til forrentning, der er fastlagt i rekapitaliseringsmeddelelsen ⁽⁹⁴⁾.
- (257) Med hensyn til foranstaltning B3 var der tale om et tilsagn om at tilvejebringe kapital i forbindelse med en fremtidig kapitalforhøjelse. Dette tilsagn, der blev givet i december 2012, kunne være blevet gennemført i forbindelse med en faktisk kapitaltilførsel i maj-juni 2013, blot fem måneder senere, da banken foretog en kapitalforhøjelse. Da banken tiltrak private investorer, var det ikke nødvendigt, at stabilitetsfonden indskød den kapital, der var givet tilsagn om. Da tilsagnet om at indskyde kapital kun var aktuelt en kort periode og af de grunde, der er angivet i betragtning 256, er det acceptabelt, at der ikke blev betalt nogen modydelse for dette tilsagn.
- (258) For så vidt angår foranstaltning B4, bør aktierne ved kapitaltilførslerne i overensstemmelse med punkt 8 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011 tegnes med et tilstrækkeligt stort nedslag i forhold til aktiekursen efter justering for udvandingseffekten for at give en rimelig sikkerhed for en tilstrækkelig forrentning til staten. Mens foranstaltning B4 ikke gav mulighed for et stort nedslag i forhold til aktiekursen efter justering for udvandingseffekten, var det faktisk muligt at opnå et betydeligt nedslag i forhold til den teoretiske kurs uden tegningsrettigheder ⁽⁹⁵⁾. Forud for rekapitaliseringen i foråret 2013 var bankens markeds kapitalisering kun på et par hundrede millioner euro. Under sådanne omstændigheder er spørgsmålet, om man skulle have afviklet de eksisterende aktionærers interesser helt. Kommissionen bemærker, at emissionskursen blev sat til 50 % af den gennemsnitlige markeds kurs i de sidste 50 dage inden fastsættelsen af emissionskursen. Kommissionen bemærker også, at udvandingen af de eksisterende aktionærer har været meget kraftig, idet de efter rekapitaliseringen i foråret 2013 kun havde 2,3 % af aktierne i banken. Derfor ville et yderligere nedslag i markeds kursen kun have haft en lille virkning for forrentningen til stabilitetsfonden. I lyset af de græske bankers særlige situation, der er beskrevet i betragtning 256, og det forhold, at støttebehovet i vid udstrækning skyldes en gældsfrigørelse til fordel for staten, mener Kommissionen, at emissionskursen for aktierne tegnet af staten var tilstrækkelig lav.
- (259) Stabilitetsfonden udstedte ligeledes warrants og tildelte en warrant pr. ny aktie tegnet af en privat investor, der deltog i rekapitaliseringen i foråret 2013. Stabilitetsfonden tildelte disse warrants uden modydelse. Som angivet i betragtning 106 giver den enkelte warrant ret til at købe 4,48 aktier i stabilitetsfonden på bestemte tidspunkter og til bestemte udnyttelseskurser. Udnyttelseskursen er lig med stabilitetsfondens tegningskurs plus en årlig og kumulativ rente (4 % det første år, 5 % det andet år, 6 % det tredje år, 7 % det fjerde år og herefter 8 % p.a. de sidste seks måneder). Stabilitetsfondens forrentning af de aktier, den ejer, er i realiteten begrænset til disse niveauer. Forrentningen er lavere end det spænd på 7-9 %, som er fastsat i rekapitaliseringsmeddelelsen. Da disse warrants var en afgørende faktor for den vellykkede fortegningsmission og private tegning iværksat af banken som led i rekapitaliseringen i foråret 2013, mener Kommissionen imidlertid, at disse warrants gjorde det muligt for banken at reducere støttebeløbet med 1 444 mio. EUR. De tilgængelige simuleringer viste, at private investorer rent faktisk ikke ville have modtaget et tilfredsstillende afkast og ikke ville have deltaget uden disse warrants som følge af bankens lave kapitalprocent inden rekapitaliseringen og den store usikkerhed på daværende tidspunkt. Som angivet i betragtning 249 og 256 kan Kommissionen godkende en sådan afvigelse fra de standardkrav til forrentning, der er fastsat i rekapitaliseringsmeddelelsen, da stabilitetsfonden ville modtage en positiv minimumsforrentning ved udnyttelse af warrants, og da et af formålene med MEFP var at tiltrække private investorer og fastholde en række banker under privat kontrol og undgå, at hele banksektoren blev kontrolleret af stabilitetsfonden. Godkendelsen er også baseret på det forhold, at det i henhold til loven om stabilitetsfonden som ændret i 2014 ikke er muligt at ændre udnyttelseskurserne for warrants i forbindelse med en aktiekapitalforhøjelse uden fortegningsret, og at det i forbindelse med en fortegningsmission kun er muligt at ændre udnyttelseskurserne for warrants, og ændringen må først foretages efterfølgende og kun op til det realiserede overskud af salget af stabilitetsfondens fortegningsrettigheder. Grækenlands tilsagn om, at den vil anmode om Kommissionens godkendelse inden tilbagekøb af warrants udstedt af stabilitetsfonden, gør det muligt for Kommissionen at sikre, at et potentiel tilbagekøb ikke reducerer stabilitetsfondens forrentning yderligere og øger warrantindehaverens forrentning.

⁽⁹⁴⁾ Se også afsnit 7.5.1.

⁽⁹⁵⁾ Den teoretiske kurs uden tegningsrettigheder (»TERP«) er en almindeligt accepteret teknik på markedet til kvantificering af udvandingseffekten af aktiekapitalforhøjelser.

(260) Med hensyn til det forhold, at stabilitetsfondens aktier er uden stemmeret, minder Kommissionen om, at behovet for støtte ikke primært skyldes for stor risikotagning. Et af formålene med MEFP var desuden at fastholde en række banker under privat kontrol. Rammen for de indbyrdes forbindelser og automatisk genindførsel af stemmerettigheder, hvis omstruktureringsplanen ikke gennemføres, forhindrer desuden ledelsen i private virksomheder i at tage for store risici i fremtiden. Endelig er PSI og tilbagekøbet i december 2012 en form for forrentning til staten, da sidstnævntes gæld til banken blev reduceret med flere milliarder euro. Af alle disse grunde kan Kommissionen acceptere, at stabilitetsfonden modtager aktier uden stemmeret. Kommissionen konkluderer derfor, at foranstaltning B4 var nødvendig.

(261) Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er således nødvendige som redningsstøtte både med hensyn til beløb og form.

7.4.3. Proportionalitet — foranstaltninger til begrænsning af negative afsmittende virkninger

(262) Banken har modtaget et meget stort beløb i statsstøtte. Den situation kan derfor føre til alvorlige konkurrencefordrejninger. Grækenland har imidlertid givet tilsagn om at gennemføre en række foranstaltninger til nedbringelse af de negative afsmittende virkninger. Der er navnlig givet tilsagn om, at banken vil fortsætte sin drift erhvervs-mæssigt som anført i betragtning 136 og 137. Grækenland har også forpligtet sig til at indføre et forbud mod opkøb og gennemføre en række afhændelser som anført i betragtning 138, 139 og 143. Begrænsningerne af konkurrencefordrejninger vil blive yderligere vurderet i afsnit 7.6.

(263) Der er også udpeget en tilsynsførende administrator i banken til at overvåge den korrekte gennemførelse af tilsagnene om selskabsledelse og forretningsaktiviteter. Det skal hindre enhver skadelig ændring af bankens forretningspraksis og derved mindske de potentielle negative afsmittende virkninger.

(264) Endelig blev der fremlagt en ny omfattende omstruktureringsplan den 25. juni 2014 for Kommissionen. Denne omstruktureringsplan vil blive vurderet i afsnit 7.6.

(265) Den tvivl, som Kommissionen udtrykte i Piraeus-indledningsafgørelsen, er således blevet fjernet. Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er proportionale i overensstemmelse med punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008.

7.4.4. Konklusionen vedrørende foreneligheden af stabilitetsfondens rekapitaliseringer med bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011

(266) Det konkluderes således, at stabilitetsfondens rekapitaliseringer (foranstaltning B1, B2, B3 og B4) er hensigtsmæssige, nødvendige og proportionale i overensstemmelse med punkt 15 i bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011. Foranstaltning B1, B2, B3 og B4 er således forenelige med bankmeddelelsen fra 2008, rekapitaliseringsmeddelelsen og forlængelsesmeddelelsen fra 2011.

7.5. FORENELIGHEDEN AF OVERTAGELSEN AF DE OVERFØRTE ATE-AKTIVITETER, GENIKI, DE OVERFØRTE CYPRIOTISKE AKTIVITETER OG MBG MED OMSTRUKTURERINGSMEDDELELSEN

(267) Det angives i punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen, at støttede bankers overtagelser af andre virksomheder ikke må finansieres ved hjælp af statsstøtte, medmindre dette er afgørende nødvendigt for at genoprette virksomhedens rentabilitet. I punkt 40 og 41 i omstruktureringsmeddelelsen angives det desuden, at bankerne ikke må bruge statsstøtte til at overtage konkurrerende virksomheder, medmindre overtagelsen er led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre en effektiv konkurrence. Desuden kan overtagelser true eller komplicere genoprettelsen af rentabiliteten. Kommissionen må derfor vurdere, om bankens overtagelser kan forenes med omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.1. Foreneligheden af overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter med omstruktureringsmeddelelsen

7.5.1.1. Virkning af overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter for bankens langsigtede rentabilitet

(268) Ved overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter fik banken tilført en stor indlånsportefølje og en langt mindre nettoudlånsportefølje ⁽⁹⁶⁾. Overtagelsen bidrog derfor i høj grad til at reducere bankens meget store indlånsunderskud.

⁽⁹⁶⁾ Se betragtning 55.

- (269) Overtagelsen har desuden skabt betydelige synergier såsom omkostningssynergier gennem reduktion af antallet af filialer og ansatte og IT-integration, finansieringssynergier og indtægtssynergier.
- (270) Overtagelsen er derfor særdeles gavnlig for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet.

7.5.1.2. Virkning af overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter for bankens støttebehov

- (271) I overensstemmelse med punkt 23 i omstrukturingsmeddelelsen bør omstrukturingsstøtte ikke anvendes til overtagelse af andre virksomheder, men kun til at dække de omstrukturingsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet.
- (272) Den modydelse, som banken betalte for overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter, blev fastsat til 0,6 % af værdien af de overførte indlån og beløb sig til ca. 95 mio. EUR. Det svarede til 0,02 % af bankens samlede aktiver på overtagelsestidspunktet. Beløbet kan derfor betragtes som lille, men ikke ubetydeligt.
- (273) Overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter styrkede bankens meget pressede likviditetsstilling markant, og banken blev langt mere rentabel. Kommissionen minder om, at [...]. Overtagelsen og den lave købspris kan derfor betragtes som afgørende for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet og er omfattet af undtagelsen i punkt 23 i omstrukturingsmeddelelsen.

7.5.1.3. Konkurrencefordrejende virkning af overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter

- (274) I overensstemmelse med punkt 39 og 40 i omstrukturingsmeddelelsen må statsstøtte ikke anvendes til skade for konkurrenter, der ikke nyder tilsvarende offentlig støtte, og navnlig til overtagelse af konkurrerende virksomheder. I punkt 41 i omstrukturingsmeddelelsen angives det også, at overtagelser kan godkendes, hvis de er led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre en effektiv konkurrence. I dette tilfælde skal overtagelsesprocessen være rimelig, og overtagelsen bør sikre en effektiv konkurrence på det relevante marked.
- (275) Den græske centralbank mente ikke, at ATE var rentabel som selvstændig enhed i forbindelse med vurderingen af alle de græske banker i starten af 2012. Den græske centralbank analyserede desuden forskellige alternativer for ATE (f.eks. afvikling) og konkluderede, at den bedste løsning var at sælge de overførte ATE-aktiviteter, da det ville reducere gennemførelsesrisikoen og minimere Grækenlands omkostninger. Overtagelsen kan derfor anses for at være led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet, jf. omstrukturingsmeddelelsens punkt 41.
- (276) Derudover var der ingen ikkestøttede tilbudsgivere blandt de tilbudsgivere, der indgav et bud på de overførte ATE-aktiviteter.
- (277) Eftersom overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter blev godkendt af den hellenske konkurrencemyndighed ⁽⁹⁷⁾, kan det endelig antages, at overtagelsen ikke er til skade for en effektiv konkurrence i Grækenland.
- (278) Overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter er derfor i overensstemmelse med afsnit 4 i omstrukturingsmeddelelsen.

7.5.1.4. Konklusion vedrørende overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter

- (279) Det konkluderes, at overtagelsen i lyset af de græske bankers usædvanlige situation og de nærmere betingelser for overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter er forenelig med de krav, der er fastlagt i omstrukturingsmeddelelsen.

7.5.2. Foreneligheden af overtagelsen af Geniki med omstrukturingsmeddelelsen

7.5.2.1. Virkning af overtagelsen af Geniki for bankens langsigtede rentabilitet

- (280) Med hensyn til rentabilitet i driften vil bankens overtagelse af Geniki fremme genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet. Ifølge den analyse, som banken forelagde på overtagelsestidspunktet, vil en fusion mellem to banker i samme geografiske marked skabe synergieffekter såsom omkostningsbesparelser gennem personalenedskæringer og filiallukninger. Banken overtager kunder og indskydere i Geniki og reducerer således distributionsomkostningerne væsentligt.
- (281) Med hensyn til likviditetsstillingen havde Geniki flere indlån end nettoudlån som anført i betragtning 65. Overdragelsen øgede derfor bankens likviditet og bidrog til at reducere bankens indlånsunderskud. Derudover var Geniki tilstrækkeligt kapitaliseret inden bankens overtagelse. Det er således ikke sandsynligt, at banken får behov for yderligere kapital fremover som følge af overtagelsen.

⁽⁹⁷⁾ http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=345&mid=689.

- (282) Overtagelsen er derfor positiv for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet.

7.5.2.2. Virkning af overtagelsen af Geniki for bankens støttebehov

- (283) I overensstemmelse med punkt 23 i omstrukturingsmeddelelsen bør omstrukturingsstøtte ikke anvendes til overtagelse af andre virksomheder, men kun til at dække de omstrukturingsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet. Selv om overtagelsen har en positiv indvirkning på bankens rentabilitet, er den i dette tilfælde ikke afgørende for bankens rentabilitet, jf. omstrukturingsmeddelelsens punkt 23.
- (284) Banken betalte imidlertid kun 1 mio. EUR for købet af Geniki, hvilket anses for at være et meget lille beløb. Geniki var desuden tilstrækkeligt kapitaliseret, og Société Générale indskød som en betingelse for transaktionen et stort kapitalbeløb i banken ⁽⁹⁸⁾.
- (285) I lyset af transaktionens særlige karakter (overtagelse til en meget lav pris af en fuldt kapitaliseret bank og sælgerens indskud af kapital i banken) konkluderer Kommissionen, at overtagelsen ikke forøger bankens kapitalbehov, og at overtagelsen af Geniki derfor undtagelsesvis ikke strider mod princippet om, at støtten skal begrænses til det nødvendige minimum.

7.5.2.3. Konkurrencefordrejende virkning af overtagelsen af Geniki

- (286) Som anført i betragtning 274 må statsstøtte i overensstemmelse med punkt 39 og 40 i omstrukturingsmeddelelsen ikke anvendes til skade for konkurrenter, som ikke nyder tilsvarende offentlig støtte, herunder navnlig til at overtage konkurrerende virksomheder, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde.
- (287) Den græske centralbank mente ikke, at Geniki var rentabel som selvstændig enhed i forbindelse med vurderingen af alle de græske banker i starten af 2012. Geniki gav Société Générale store tab, og Société Générale ønskede derfor at sælge Geniki, og hvis et salg ikke var muligt, havde Société Générale muligvis overvejet at lade virksomheden gå fallit. Overtagelsen kan derfor anses for at være led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet, jf. omstrukturingsmeddelelsens punkt 41.
- (288) Derudover var der ingen ikkestøttede tilbudsgivere blandt de tilbudsgivere, der indsendte et gyldigt bud på overtagelsen af Geniki. Banken fortrængte derfor ikke ikkestøttede tilbudsgivere.
- (289) Eftersom overtagelsen blev godkendt af den hellenske konkurrencemyndighed ⁽⁹⁹⁾, kan det antages, at overtagelsen ikke er til skade for en effektiv konkurrence i Grækenland.
- (290) Endelig var købsprisen meget lav. Det kan derfor ikke konkluderes, at banken anvendte statsstøtte til at finansiere overtagelsen. På den baggrund kan det konkluderes, at overtagelsen af Geniki er omfattet af undtagelsen i omstrukturingsmeddelelsens punkt 41.

7.5.2.4. Konklusion vedrørende overtagelsen af Geniki

- (291) Det konkluderes, at overtagelsen i lyset af de græske bankers usædvanlige situation og de nærmere betingelser for overtagelsen af Geniki er forenelig med de krav, der er fastlagt i omstrukturingsmeddelelsen.

7.5.3. Foreneligheden af overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter med omstrukturingsmeddelelsen

7.5.3.1. Virkning af overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter for bankens langsigtede rentabilitet

- (292) Overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter øger bankens langsigtede rentabilitet.
- (293) Ifølge den analyse, som banken forelagde på overtagelsestidspunktet, vil transaktionen skabe betydelige synergieffekter såsom omkostningsbesparelser gennem administrations- og personaleomkostninger og en betydelig nedbringelse af indlånsomkostningerne. Efter overtagelsen har banken integreret de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter fuldt ud, omdøbt alle filialerne i de tre cypriotiske banker, og den er godt i gang med at rationalisere netværket.
- (294) Der var blevet foretaget store hensættelser på udlånsporteføljerne i de tre cypriotiske bankers græske aktiviteter. Banken overtog rent faktisk disse lån til en pris, der lå godt under de nominelle beløb, idet købsprisen blev nedsat for at tage højde for de fremtidige tab anslået af PIMCO i en stresstest. Risikoen for, at tab på lån vil overstige de tab, som allerede er afspejlet i den lave købspris, er derfor begrænset.

⁽⁹⁸⁾ Se betragtning 68.

⁽⁹⁹⁾ http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=89&nid=497

(295) Banken overtog ligeledes en stor indlånsportefølje, der næsten var lige så stor som de erhvervede nettolån. Den styrkede således sin likviditetsstilling.

(296) Overtagelsen er derfor positiv for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet.

7.5.3.2. Virkning af overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter for bankens støttebehov

(297) I overensstemmelse med punkt 23 i omstruktureringsmeddelelsen bør omstruktureringsstøtte ikke anvendes til overtagelse af andre virksomheder, men kun til at dække de omstruktureringsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet.

(298) Som analyseret i afsnit 7.3 var formålet med støtten at dække erhververens kapitalbehov i forbindelse med overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter, da overtagelsen ville sikre opretholdelsen af den finansielle stabilitet i Grækenland. Den endelige modydelse, som banken betalte for overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter, var langt lavere end den bogførte værdi af den overførte låneportefølje. Den var endog lavere end værdien af lånene efter nedsættelsen for at tage højde for de fremtidige tab anslået af PIMCO i stresstesten. Anskaffelsesprisen kan derfor betragtes som negativ. Denne konklusion understøttes af det forhold, at banken bogførte en stor negativ goodwill i forbindelse med overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter, der øgede bankens kapital.

(299) Antages det imidlertid, at banken betalte en positiv pris, bemærker Kommissionen, at stabilitetsfonden som en forudsætning for overtagelsen havde givet køberen et tilsagn om at indskyde købsprisen i kapital. Stabilitetsfonden opfyldte dette tilsagn i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013. Kapitaltilførslen er støtte til de overførte cypriotiske aktiviteter og ikke til banken som anført i afsnit 6.2.1. Overtagelsen førte således ikke til et behov for yderligere statsstøtte til banken.

(300) Det konkluderes, at overtagelsen undtagelsesvis ikke strider mod princippet om, at støtten skal begrænses til det nødvendige minimum, på grund af de atypiske vilkår (lav købspris i forbindelse med en kapitalforhøjelse og stabilitetsfondens tilsagn om at indskyde købsprisen i forbindelse med en kapitalforhøjelse).

7.5.3.3. Konkurrencefordrejende virkning af overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter

(301) Som anført i betragtning 274 må statsstøtte i overensstemmelse med punkt 39 og 40 i omstruktureringsmeddelelsen ikke anvendes til skade for konkurrenter, som ikke nyder tilsvarende offentlig støtte, herunder navnlig til at overtage konkurrerende virksomheder, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde.

(302) Salget af de cypriotiske bankers græske aktiviteter havde til formål at sikre det græske banksystems stabilitet og at sikre, at de cypriotiske banker kunne sælge disse aktiviteter, inden de sandsynligvis ville tabe værdi. Overtagelsen kan derfor anses for at være led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet, jf. omstruktureringsmeddelelsens punkt 41.

(303) Derudover var der ingen ikkestøttede tilbudsgivere blandt de tilbudsgivere, der indsendte et gyldigt bud på overtagelsen af de tre cypriotiske banker. Salgsprocessen var åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende.

(304) Eftersom overtagelsen blev godkendt af den hellenske konkurrencemyndighed ⁽¹⁰⁰⁾, kan det endelig antages, at overtagelsen ikke er til skade for en effektiv konkurrence i Grækenland.

(305) På den baggrund kan det konkluderes, at overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter er omfattet af undtagelsen i omstruktureringsmeddelelsens punkt 41.

7.5.3.4. Konklusion vedrørende overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter

(306) Det konkluderes, at overtagelsen i lyset af de græske bankers usædvanlige situation og de nærmere betingelser for overtagelsen af de overførte cypriotiske aktiviteter er forenelig med de krav, der er fastlagt i omstruktureringsmeddelelsen.

7.5.4. Foreneligheden af overtagelsen af MBG med omstruktureringsmeddelelsen

7.5.4.1. Virkning af overtagelsen af MBG for bankens langsigtede rentabilitet

(307) Overtagelsen af det fuldt rekapitaliserede MBG øger bankens langsigtede rentabilitet.

⁽¹⁰⁰⁾ http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=352&nid=713

- (308) Ifølge den analyse, som banken forelagde på overtagelsestidspunktet, vil transaktionen skabe betydelige synergi-effekter såsom omkostningsbesparelser gennem reduktion af antallet af filialer og ansatte, lavere indlånsomkostninger og indtægtsynergier. Banken har efterfølgende integreret MBG fuldt ud.
- (309) Da MBG var tilstrækkeligt kapitaliseret inden bankens overtagelse, og da banken betalte en købspris på 1 mio. EUR, er det således ikke sandsynligt, at banken får behov for yderligere kapital fremover som følge af overtagelsen. Som led i transaktionen gav sælgeren desuden tilsagn om en kapitaltilførsel på 400 mio. EUR til banken. Dette tilsagn blev gennemført i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013, hvor BCP indskød 400 mio. EUR i banken.
- (310) Det konkluderes, at overtagelsen er positiv for genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet, og at købsprisen for MBG var så lav, at statsstøtten fortsat var begrænset til det nødvendige minimum.

7.5.4.2. Virkning af overtagelsen af MBG for bankens støttebehov

- (311) I overensstemmelse med punkt 23 i omstrukturingsmeddelelsen bør omstrukturingsstøtte ikke anvendes til overtagelse af andre virksomheder, men kun til at dække de omstrukturingsomkostninger, der er nødvendige for at genoprette bankens rentabilitet. Selv om overtagelsen har en positiv indvirkning på bankens rentabilitet, er den i dette tilfælde ikke afgørende for bankens rentabilitet, jf. omstrukturingsmeddelelsens punkt 23.
- (312) Banken betalte imidlertid kun 1 mio. EUR for købet af MBG, hvilket anses for at være et meget lille beløb. MBG var desuden blevet tilstrækkeligt kapitaliseret af BCP, og BCP indskød som en betingelse for transaktionen et kapitalbeløb på 400 mio. EUR i banken ⁽¹⁰¹⁾.
- (313) I lyset af transaktionens særlige karakter (overtagelse til en meget lav pris af en fuldt kapitaliseret bank og sælgerens indskud af kapital i banken) konkluderes det, at overtagelsen af MBG ikke forøger bankens kapitalbehov, og at overtagelsen af MBG derfor undtagelsesvis ikke strider mod kravet om at minimere støtten.

7.5.4.3. Konkurrencefordrejende virkning af overtagelsen af MBG

- (314) Som anført i betragtning 274 må statsstøtte i overensstemmelse med punkt 39 og 40 i omstrukturingsmeddelelsen ikke anvendes til skade for konkurrenter, som ikke nyder tilsvarende offentlig støtte, herunder navnlig til at overtage konkurrerende virksomheder, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde.
- (315) Den græske centralbank mente ikke, at MBG var rentabel som selvstændig enhed i forbindelse med vurderingen af alle de græske banker i starten af 2012. MBG gav BCP store tab, og BCP ønskede derfor at sælge MBG, og hvis et salg ikke var muligt, havde BCP muligvis overvejet at lade virksomheden gå fallit. Salget af MBG var ligeledes et led i BCP's omstrukturingsplan ⁽¹⁰²⁾. Overtagelsen kan derfor anses for at være led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet, jf. omstrukturingsmeddelelsens punkt 41.
- (316) Derudover var der ingen ikkestøttede tilbudsgivere blandt de tilbudsgivere, der indsendte et gyldigt bud på overtagelsen af MBG.
- (317) På den baggrund kan det konkluderes, at overtagelsen af MBG er omfattet af undtagelsen i afsnit 41 i omstrukturingsmeddelelsen.

7.5.4.4. Konklusion vedrørende overtagelsen af MBG

- (318) Det konkluderes, at overtagelsen i lyset af de græske bankers usædvanlige situation og de nærmere betingelser for overtagelsen af MBG er forenelig med de krav, der er fastlagt i omstrukturingsmeddelelsen.

7.6. FORENELIGHEDEN AF FORANSTALTNING A, B1, B2, B3 OG B4 MED OMSTRUKTURERINGSMEDDELELSEN

7.6.1. Kilder til vanskeligheder og følgerne for vurderingen i henhold til omstrukturingsmeddelelsen

- (319) Som angivet i afsnit 2.1.1 og 2.1.2 skyldes bankens vanskeligheder primært den græske statsgældskrise og den dybe recession i Grækenland og Sydeuropa. Hvad angår førstnævnte faktor, mistede den græske regering adgangen til finansmarkederne og måtte til sidst forhandle en aftale med sine nationale og internationale kreditorer, PSI-programmet, som resulterede i et haircut af fordringerne mod staten på 53,3 %. Desuden blev 31,5 % af fordringerne ombyttet med nye GSO'er med lavere rentesats og længere løbetid. Staten købte disse nye GSO'er tilbage af de græske banker i december 2012 til en kurs på mellem 30,2 % og 40,1 % af deres nominelle værdi, hvilket betød et yderligere tab for de græske banker. Ud over virkningen af PSI-programmet og tilbagekøbet af gæld for

⁽¹⁰¹⁾ Se betragtning 80.

⁽¹⁰²⁾ Kommissionens afgørelse af 30. august 2013 i sag SA.34724, »Restructuring of Banco Comercial Português (BCP) Group«, endnu ikke offentliggjort.

dens kapitalstilling måtte banken også registrere en enorm indlånsflugt fra 2010 til medio 2012 på grund af risikoen for, at Grækenland ville forlade euroen som følge af en uholdbar statsgæld og den økonomiske recession.

- (320) Den bevilgede støtte til banken, dvs. summen af foranstaltning B1, B2, B3 og B4 eller 7 335 mio. EUR, overstiger det bogførte tab som følge af PSI-programmet (5 911 mio. EUR).
- (321) Kommissionen erkender, at en del af kapitalbehovet kan tilskrives et pengeinstituts normale eksponering for risikoen ved udlån til staten i hjemlandet. Det forhold blev også påpeget i betragtning 63 og 74 i Piraeus-indledningsafgørelsen. Som følge heraf har banken et mindre behov for at afhjælpe moral hazard-problemer i sin omstrukturingsplan end andre støttede pengeinstitutter, som har akkumuleret for store risici. Da støtteforanstaltningerne er mindre konkurrencefordrejende, bør de foranstaltninger, der er truffet for at begrænse konkurrencefordrejningerne, derfor lempes tilsvarende. Eftersom PSI-programmet og tilbagekøbet af statsgæld udgør en gældsfrigørelse til fordel for staten, kan forrentningen til staten af dens rekapitalisering af banker være lavere. Kommissionen bemærker imidlertid også, at bankens eksponering for udlån til staten var større end de øvrige store græske bankers eksponering ⁽¹⁰³⁾. Det er således ikke alle tab på GSO'er, der kan tilregnes et pengeinstituts normale eksponering for risikoen ved udlån til staten i hjemlandet.
- (322) Den anden kilde til bankens tab er tabene på dens udlån til græske husholdninger og virksomheder. Kommissionen finder, at disse tab primært skyldes den usædvanligt dybe og langvarige recession og nedgangen i BNP på ca. 25 % over fem år og ikke en risikabel udlånspraksis i banken. Som følge heraf skaber den støtte, der blev ydet til at dække tabene, ikke moral hazard-problemer, hvilket er tilfældet, når støtten beskytter en bank mod konsekvenserne af tidligere risikabel adfærd. Støtten er derfor mindre fordrejende ⁽¹⁰⁴⁾.
- (323) En del af bankens kapitalbehov og tab på lån hidrører imidlertid fra en række internationale datterselskaber. Stresstesten, der blev foretaget i 2012 for at fastslå bankens kapitalbehov, viste, at prognoserne for tab på udenlandske lån lå på 1 314 mio. EUR i referencescenariet og 1 624 mio. EUR i det negative scenarie. Flere af disse udenlandske virksomheder havde været tabsgivende i de senere år. Tabene på internationale aktiviteter beløb sig til 244 mio. EUR før skat i 2012 ⁽¹⁰⁵⁾. De udenlandske aktiver drænedes ligeledes likviditeten.
- (324) Det kan derfor konkluderes, at en betydelig del af tabene og behovet for støtte er omfattet af punkt 14 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011, der giver Kommissionen mulighed for at lempe kravene. På samme måde skyldes en del af støttebehovet den usædvanligt dybe recession og ikke risikabel udlånspraksis. Denne støtte skaber ikke moral hazard-problemer og er derfor mindre fordrejende.
- (325) Endelig skyldes en del af støttebehovet bankens egen risikotagning, især i forbindelse med bankens store beholdning af GSO'er og udenlandske datterselskaber.

7.6.2. Rentabilitet

- (326) En omstrukturingsplan skal sikre, at pengeinstituttet er i stand til at genoprette sin langsigtede rentabilitet inden udløbet af omstrukturingsperioden (afsnit 2 i omstrukturingsmeddelelsen). I det foreliggende tilfælde er omstrukturingsperioden defineret som perioden mellem datoen for vedtagelsen af denne afgørelse og den 31. december 2018.
- (327) I overensstemmelse med punkt 9, 10 og 11 i omstrukturingsmeddelelsen fremsendte Grækenland en omfattende og detaljeret omstrukturingsplan, som giver fuldstændige oplysninger om bankens forretningsmodel. I planen påpeges også årsagerne til bankens vanskeligheder samt de foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe alle bankens rentabilitetsproblemer. I omstrukturingsplanen beskrives navnlig den valgte strategi til at sikre bankens driftseffektivitet og nedbringe det høje niveau af nødlidende lån, dens sårbare likviditets- og kapitalstilling og dens udenlandske selskaber, som gennem de seneste år har været afhængige af moderselskabet med hensyn til finansiering og kapital.

⁽¹⁰³⁾ Se tabel 2.

⁽¹⁰⁴⁾ Se punkt 28 i omstrukturingsmeddelelsen og betragtning 320 i Kommissionens afgørelse af 5. april 2011 om Nederlandenes foranstaltninger C 11/09 (ex NN 53b/2008, NN 2/10 og N 19/10) til fordel for ABN AMRO Group NV (oprettet efter fusionen mellem Fortis Bank Nederland og ABN AMRO N) (EUT L 333 af 15.12.2011, s. 1).

⁽¹⁰⁵⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/presentation-audio-archive>

7.6.2.1. Græsk bankvirksomhed

- (328) Med hensyn til likviditet⁽¹⁰⁶⁾ og bankens afhængighed af finansiering fra Eurosystemet regnes der i omstrukturingsplanen med en begrænset vækst på balancen i Grækenland, mens indlånsbasen skulle stige igen. Afhængigheden af statsgaranteret ELA, som allerede er blevet mindre, vil fortsat falde, og det vil også gøre det nemmere for banken at nedbringe sine finansieringsomkostninger.
- (329) Tilsagnet om forholdet mellem udlån og indlån anført i betragtning 137 sikrer, at bankens balancestruktur er bæredygtig ved udløbet af omstrukturingsperioden. Salget af værdipapirer og afhændelse af andre aktiviteter uden for kerneforretningen vil også styrke bankens likviditetsstilling. På grund af bankens fortsat pressede likviditetsstilling kan Kommissionen godtage de græske myndigheders anmodning om at måtte tilføre banken likviditet i henhold til den græske bankstøtteordnings foranstaltninger vedrørende garantier og statsobligationslån og den statsgaranterede ELA.
- (330) For at nedbringe finansieringsomkostningerne har Grækenland også givet tilsagn om, at banken fortsat vil nedsætte de rentesatser, den betaler på indlån i Grækenland, jf. betragtning 137. En sådan nedbringelse af indlånsomkostningerne vil være et centralt bidrag til at forbedre bankens rentabilitet før hensættelser.
- (331) Siden krisens begyndelse har banken foretaget store opkøb, der har øget bankens størrelse og indlånsbase markant. Banken har integreret de opkøbte virksomheder på rekordtid. Banken er i gang med at realisere alle synergi-effekterne af disse overtagelser. Banken er begyndt at rationalisere sit filialnet i Grækenland ved at reducere antallet af filialer og ansatte⁽¹⁰⁷⁾. Inden 2017 vil bankens samlede omkostninger i Grækenland være faldet med yderligere [...] % i forhold til 2013. For at nå dette mål har Grækenland givet tilsagn om, at banken vil reducere antallet af filialer og ansatte i Grækenland til henholdsvis [...] og [...] pr. 31. december 2017 og de maksimale samlede omkostninger i Grækenland til [...] mia. EUR. Den forventede omkostningsprocent vil være under [...] % ved udgangen af omstrukturingsperioden. Kommissionen mener, at omstrukturingsplanen sikrer bankens effektivitet i det nye markedsklima.
- (332) Et andet nøgleområde er forvaltningen af nødlidende lån, idet disse udgjorde 36 % af bankens portefølje pr. 31. december 2013⁽¹⁰⁸⁾. Banken agter at forbedre sin kreditpolitik (grænser, sikkerhedsstillelse) og at fokusere på kerneaktiviteten for at minimere sine tab. Grækenland har også givet tilsagn om, at banken vil overholde høje standarder for kreditpolitikken for at styre risici og maksimere værdien for banken på hvert trin af kreditprocessen, herunder omlægning af lån, som anført i betragtning 141.

7.6.2.2. Selskabsledelse

- (333) Der er ligeledes fokus på bankens selskabsledelse, da stabilitetsfonden ejer aktiemajoriteten i banken efter rekapitaliseringen i foråret 2013, men med begrænset stemmeret. Derudover ejer nogle af de private investorer, der kontrollerer banken, også warrants, og de ville således få den fulde fordel, hvis aktiekursen steg kraftigt i omstrukturingsperioden. Da situationen kunne skabe moral hazard-problemer, nåede banken og stabilitetsfonden til enighed om en særlig ramme for deres indbyrdes forbindelser i 2013. Denne aftale sikrer, at bankens største aktionærer ikke blander sig i bankens daglige drift, og sikrer samtidig, at stabilitetsfonden kan overvåge gennemførelsen af omstrukturingsplanen og forhindre, at bankens ledelse tager for store risici, gennem hensigtsmæssige høringsprocedurer. Banken har også lovet nøje at overvåge sin eksponering for tilknyttede låntagere. Kommissionen ser positivt på, at stabilitetsfonden automatisk genvinder sine stemmerettigheder, hvis banken ikke gennemfører sin omstrukturingsplan.

7.6.2.3. Internationale aktiviteter

- (334) En række af bankens internationale aktiviteter har førhen trukket store vekslers på dens kapital og likviditet som anført i betragtning 323.
- (335) Ifølge omstrukturingsplanen vil banken fortsat have fokus på hjemmemarkedet. Banken har allerede solgt sit datterselskab i USA. Den er også begyndt at rationalisere de øvrige datterselskaber for at skærpe udlånsgaranti-proceduren og mindske datterselskabernes udækkede finansieringsbehov. Den planlægger en yderligere rationalisering af sit netværk i de tilbageværende datterselskaber som anført i betragtning 130.
- (336) De samlede udenlandske aktiver vil således blive reduceret fremover. Ved afslutningen af omstrukturingsperioden vil de tegne sig for en [...] del af bankens samlede balance.

⁽¹⁰⁶⁾ Kommissionen bemærker ligeledes, at denne del af bankens likviditetsbehov skyldes den atypiske karakter af stabilitetsfondens deltagelse i den første og anden midlertidige rekapitalisering og i rekapitaliseringen i foråret 2013. Som modydelse for deltagelsen overførte stabilitetsfonden rent faktisk EFSF-obligationer i stedet for likvide midler. Banken ejer et stort antal mellem- og langfristede EFSF-obligationer, og bankens likviditetsbehov er således større, end hvis rekapitaliseringen var blevet betalt kontant. Denne del af likviditetsbehovet er ikke udtryk for en u hensigtsmæssig forretningsmodel eller balancestruktur. Dette behov vil automatisk forsvinde, når EFSF-obligationerne udløber.

⁽¹⁰⁷⁾ Se betragtning 116.

⁽¹⁰⁸⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 132.

- (337) Derfor mener Kommissionen, at banken vil have omstruktureret og indskrænket disse udenlandske selskaber tilstrækkeligt til at undgå at blive eksponeret for yderligere kapitalbehov og likviditetsmangler i fremtiden. Bankens tilsagn som omhandlet i betragtning 138 om at afholde sig fra at tilføre store kapitalbeløb til sine internationale datterselskaber bidrager også til at sikre, at udenlandske datterselskaber ikke kommer til at udgøre en trussel mod bankens kapital- eller likviditetsstilling.

7.6.2.4. Konklusion vedrørende rentabilitet

- (338) Referencescenariet, der er beskrevet i afsnit 2.4, viser, at banken ved udgangen af omstrukturingsperioden vil kunne få et afkast, som sætter den i stand til at dække alle sine omkostninger og sikre et passende afkast på egenkapitalen under hensyntagen til bankens risikoprofil. Samtidig viser prognosen for bankens kapitalstilling, at denne forbliver på et tilfredsstillende niveau.
- (339) Endelig bemærker Kommissionen det negative scenarie, der beskrives i bankens omstrukturingsplan som forelagt af de græske myndigheder. Dette negative scenarie bygger på et sæt formodninger, som er aftalt med stabilitetsfonden. Det forudsætter en længere og dybere recession og en alvorligere deflation i ejendomspriserne. Omstrukturingsplanen viser, at banken er i stand til at modstå en rimelig mængde stress, idet banken i det negative scenarie fortsat er rentabel og har en god kapitalstilling ved udgangen af omstrukturingsperioden.
- (340) Den yderligere kapital, der blev rejst i 2014, nemlig 1 750 mio. EUR, er tilstrækkelig til, at banken kan klare referencescenariet i 2013-stresstesten i omstrukturingsperioden og indløse præferenceaktierne, hvilket banken gjorde i maj 2014⁽¹⁰⁹⁾. [...] Kommissionen minder om, at den græske centralbank allerede i vurderingen af kapitalbehovet i referencescenariet indregnede flere justeringer, som resulterede i en stigning i det anslåede kapitalbehov sammenlignet med det kapitalbehov, der blev anslået i bankens eget referencescenarie. Kommissionen mener derfor, at kapitalbehovet i referencescenariet som anslået af den græske centralbank kan anses for at være en slags stresstest. Kommissionen kan godt konkludere, at banken er rentabel, uden at banken har kapital nok på forhånd til at dække kapitalbehovet i det negative scenarie som anslået af den græske centralbank, da dette anslåede niveau rummer en høj grad af stress, og da kapitalforhøjelsen i marts 2014 viser, at banken på ny har fået adgang til kapitalmarkederne.
- (341) Desuden er det positivt, at banken ikke agter at foretage yderligere investeringer i ikkeinvesteringsværdige værdipapirer, hvilket vil bidrage til at opretholde dens kapital- og likviditetsstilling.
- (342) Det konkluderes derfor, at den allerede gennemførte omstrukturering og den yderligere planlagte omstrukturering er tilstrækkelig til at genoprette bankens langsigtede rentabilitet.

7.6.3. Egetbidrag og byrdefordeling

- (343) Som anført i afsnit 3 i omstrukturingsmeddelelsen bør bankerne og deres kapitalindskydere i så udstrakt grad som muligt bidrage til omstruktureringen, så det sikres, at støtten begrænses til det nødvendige minimum. Bankerne bør således anvende deres egne midler til at finansiere omstruktureringen ved f.eks. at afhænde aktiver, og kapitalindskyderne bør så vidt muligt absorbere bankens tab.

7.6.3.1. Bankens egetbidrag: afhændelser og omkostningsnedsækninger

- (344) Banken har allerede afhændet små udenlandske selskaber (i USA) og nedgearet en del af sin portefølje for at forbedre sit kapitalgrundlag og sin likviditetsstilling. I henhold til omstrukturingsplanen skal der foretages en nedgearing af bankens udenlandske aktiviteter, jf. betragtning 125-129. I betragtning af den nedgearing og de afhændelser, der allerede er gennemført, og efter gennemførelsen af tilsagnene om nedgearing og afhændelser af udenlandske selskaber vil banken have reduceret sin geografiske tilstedeværelse i [...] betydeligt. Reduktionen af bankens internationale aktiver vil også reducere den eventuelle risiko for, at der vil blive behov for støtte i fremtiden, betydeligt. Det bidrager således til at reducere støttebeløbet til et minimum.
- (345) For at begrænse kapitalbehovet vil banken ikke bruge kapital til at støtte eller udvide sine udenlandske datterselskaber, jf. betragtning 138. Desuden sikrer Grækenlands tilsagn, at banken ikke foretager dyre opkøb.
- (346) Banken har også indledt et vidtrækkende omkostningsnedsækningsprogram som anført i afsnit 2.4.2. Dens omkostninger vil falde yderligere frem til 2017. Arbejdsstyrken reduceres og lønningerne nedsættes. Grækenland har ligeledes givet tilsagn om at begrænse lønniveauet for bankens ledelse, [...].

⁽¹⁰⁹⁾ Se betragtning 52.

7.6.3.2. Historiske aktionærers del af byrden og ny kapital rejst på markedet

- (347) Bankens historiske aktionærer blev udvandet i forbindelse med fortegningsmissionen i 2009⁽¹¹⁰⁾ og igen i forbindelse med stabilitetsfondens rekapitalisering (foranstaltning B4) og den private kapitaltilførsel i 2013 og marts 2014. Aktieposten ejet af bankens aktionærer, der på daværende tidspunkt omfattede de investorer, som havde indskudt kapital i 2009, blev f.eks. reduceret fra 100 % forud for rekapitaliseringen i foråret 2013 til blot 2,3 % efter rekapitaliseringen. Banken har desuden ikke udbetalt kontant udbytte siden 2008. Ud over de historiske aktionærers del af byrden har banken rejst en betydelig privat kapital siden krisens begyndelse i 2008, nemlig 807 mio. EUR i 2009, 1 444 mio. EUR i 2013 og 1 750 mio. EUR i 2014.

7.6.3.3. Efterstillede kreditorers del af byrden

- (348) Bankens indskydere af hybridkapital og efterstillede kreditorer har bidraget til bankens omstrukturingsomkostninger. Banken har gennemført en række tiltag vedrørende passivstyring for at generere kapital, jf. betragtning 134.
- (349) De resterende instrumenter er omfattet af forbuddet mod kuponrente som angivet i betragtning 143. Derfor mener Kommissionen, at der er sikret en passende byrdefordeling med hensyn til bidrag fra bankens indskydere af hybridkapital og efterstillede kreditorer, og at kravene i omstrukturingsmeddelelsen i den henseende er opfyldt.

7.6.3.4. Konklusion vedrørende egetbidrag og byrdefordeling

- (350) Sammenholdt med den samlede modtagne statslige rekapitalisering er egetbidraget og byrdefordelingen, navnlig i form af salg af aktier og reduktion af udlånsporteføljen, meget lavere end det niveau, som Kommissionen normalt anser for tilstrækkeligt. Reduktionen vedrører kun de udenlandske aktiviteter, der tegner sig for en begrænset del af bankens aktiviteter⁽¹¹¹⁾, og det er ikke hensigten at reducere udlåns- og indlånsporteføljen i Grækenland i forbindelse med omstrukturen, der tværtimod er steget markant i det seneste år efter overtagelserne. Kommissionen tager imidlertid hensyn til de forhold, der er anført i afsnit 7.6.1, og navnlig til det forhold, at den modtagne støtte er delvist omfattet af undtagelsen i punkt 14 i forlængelsesmeddelelsen fra 2011, der giver Kommissionen mulighed for at acceptere et lavere egetbidrag og en lavere byrdefordeling. Kommissionen bemærker ligeledes på den positive side, at banken rejste 1 444 mio. EUR på markedet i maj 2013 og 1 750 mio. EUR i marts 2014, [...]. Den kapital, der blev rejst i marts 2014, blev desuden rejst til en aktiekurs svarende til den aktiekurs, som stabilitetsfonden tegnede aktier til i forbindelse med rekapitaliseringen i foråret 2013 (foranstaltning B4). Den høje emissionskurs begrænsede således udvandingen af stabilitetsfonden. Banken tilbagebetalte ligeledes præferenceaktierne (foranstaltning A). Under hensyntagen til disse faktorer kan omstrukturingsplanen imidlertid anses for at omfatte tilstrækkelige foranstaltninger vedrørende egetbidraget og byrdefordelingen med henblik på at begrænse støtten til det nødvendige minimum.

7.6.4. Foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger

- (351) I henhold til omstrukturingsmeddelelsen skal en omstrukturingsplan indeholde foranstaltninger, der begrænser konkurrencefordrejninger og sikrer en konkurrencedygtig banksektor. Endvidere skal disse foranstaltninger også afhjælpe moral hazard-problemer og sikre, at der ikke anvendes statsstøtte til finansiering af konkurrencebegrænsende adfærd.
- (352) I henhold til punkt 31 i omstrukturingsmeddelelsen skal Kommissionen ved vurderingen af støttebeløbets størrelse og de konkurrencefordrejninger, støtten har givet anledning til, både tage hensyn til det absolutte og det relative støttebeløb samt byrdefordelingen og bankens position på markedet efter omstrukturen. I den henseende minder Kommissionen om, at banken har modtaget kapitalstøtte fra staten svarende til 23,7 % af dens risikovægtede aktiver⁽¹¹²⁾. Derudover fik banken likviditetsgarantier i 2010 for et beløb på 9,9 mia. EUR og statsobligationslån for et beløb på 1,3 mia. EUR, der tilsammen svarede til næsten 25 % af bankens balance. Banken modtog desuden statsgaranteret ELA. Foranstaltninger til begrænsning af potentielle fordrejninger af konkurrencen er dermed nødvendige i lyset af det store støttebeløb. Derudover har banken store markedsandele i Grækenland. Overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter, Geniki, de overførte cypriotiske aktiviteter og MBG øgede bankens markedsandele. Efter disse overtagelser beløb bankens andel af indlån i Grækenland sig til 29 % ved udgangen af 2013, og markedsandelen af boliglån, forbrugertilgange og erhvervslån var henholdsvis 25 %, 22 % og 35 % (sammenholdt med henholdsvis 10 %, 8 %, 8 % og 14 % i 2011)⁽¹¹³⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Se betragtning 132.

⁽¹¹¹⁾ Størrelsen af den foreslåede foranstaltning vedrørende egetbidrag skal sammenholdes med bankens størrelse inden overtagelsen af de overførte ATE-aktiviteter, Geniki, BCP og de overførte cypriotiske aktiviteter af de grunde, der er anført i afsnit 7.1.3.5.

⁽¹¹²⁾ Hvis der tages højde for den faktisk udbetalte støtte, der er mest fordelagtig og således mest konkurrencefordrejende, reduceres støttebeløbet til 19,4 % af bankens risikovægtede aktiver.

⁽¹¹³⁾ Omstrukturingsplan fremsendt den 25. juni 2014, s. 35.

- (353) Kommissionen minder om, at bankens vanskeligheder i vidt omfang skyldtes eksterne forstyrrelser såsom den græske statsgældskrise og den langvarige recession, der har rystet den græske økonomi siden 2008, som allerede anført i betragtning 74 i Piræus-indledningsafgørelsen. Behovet for at afhjælpe moral hazard-problemer er således mindsket. Som anført i afsnit 7.6.1 i denne afgørelse er den konkurrencefordrejende virkning af støtteforanstaltningerne mindre i lyset af disse faktorer og således også nødvendigheden af foranstaltninger til at begrænse konkurrencefordrejninger. Af disse grunde kan Kommissionen undtagelsesvis acceptere, at hensigten med omstrukturingsplanen til trods for det store støttebeløb og de store markedsandele ikke er at nedbringe balancen og udlån i Grækenland. Det ville imidlertid være problematisk, hvis den mest støttede bank blandt de fire store græske banker og den bank, som voksede mest som følge af opkøb i de seneste år, fortsat voksede hurtigere i omstrukturingsperioden end markedet med risiko for at fortrænge de mindre støttede banker. Kommissionen glæder sig derfor over tilsagnet om, at banken ikke vil vokse hurtigere end markedet.
- (354) Kommissionen bemærker imidlertid, at de statslige rekapitaliseringer satte banken i stand til at videreføre sin bankvirksomhed på udenlandske markeder.
- (355) Kommissionen bemærker, at banken ud over den allerede gennemførte nedgearing og omstrukturering fortsat vil nedgeare og omstrukturere sine udenlandske aktiver inden den 30. juni 2018 ⁽¹¹⁴⁾. Derudover gav banken tilsagn om ikke at anvende statsstøtte til at finansiere flere aktiviteter på dette område. Statsstøtten vil således ikke blive anvendt til at fordreje konkurrencen på disse udenlandske markeder.
- (356) Grækenland har også givet tilsagn om, at banken ikke vil foretage dyre opkøb, hvilket sikrer, at banken ikke bruger den modtagne statsstøtte til at opkøbe nye virksomheder. Dette forbud medvirker til at sikre, at statsstøtten kun benyttes til at støtte genoprettelsen af rentabiliteten i den græske bankvirksomhed og f.eks. ikke til vækst på udenlandske markeder.
- (357) Tilsagnet om at nedsætte den uholdbart høje rente, der betales på græske indlån, sikrer også, at statsstøtten ikke bruges til at finansiere uholdbare indlånsstrategier, som fordrejer konkurrencen på det græske marked. Tilsagnet om at gennemføre strenge retningslinjer for prissætning på nye udlån på grundlag af en korrekt kreditrisikovurdering vil ligeledes forhindre banken i at fordreje konkurrencen på det græske marked med uhensigtsmæssige prisstrategier for udlån til kunder.
- (358) Under hensyntagen til den specifikke situation beskrevet i afsnit 7.6.1 og foranstaltningerne i omstrukturingsplanen mener Kommissionen, at der er truffet tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger til at begrænse konkurrencefordrejningerne.

7.6.5. Tilsyn

- (359) I medfør af afsnit 5 i omstrukturingsmeddelelsen skal Kommissionen have periodiske rapporter for at kontrollere, at omstrukturingsplanen gennemføres korrekt. Som anført i tilsagnene ⁽¹¹⁵⁾ fra Grækenland vil Grækenland sikre, at den tilsynsførende administrator, som allerede er udpeget af banken med Kommissionens godkendelse, indtil udgangen af omstrukturingsperioden, dvs. den 31. december 2018, fører tilsyn med de tilsagn, som Grækenland har givet om omstrukturering af aktiviteterne i Grækenland og udlandet og om selskabsledelse og forretningsaktiviteter. Kommissionen mener derfor, at der er sikret et korrekt tilsyn med gennemførelsen af omstrukturingsplanen.

7.6.6. Konklusion vedrørende foreneligheden af foranstaltning A, B1, B2, B3 og B4 med omstrukturingsmeddelelsen

- (360) Kommissionen mener, at omstrukturingsplanen sammen med tilsagnene i bilaget til denne afgørelse sikrer genoprettelsen af bankens langsigtede rentabilitet, at den er tilstrækkelig med hensyn til byrdefordelingen og egetbidraget, at den på en hensigtsmæssig måde afbøder de konkurrencefordrejende virkninger af de støtteforanstaltninger, der er undersøgt i denne afgørelse, og at den er proportional. Omstrukturingsplanen og de tilsagn, der blev forelagt Kommissionen, opfylder kriterierne i omstrukturingsmeddelelsen.

8. KONKLUSION

- (361) Kommissionen beklager, at Grækenland ulovligt har gennemført støtteforanstaltning B2, B3 og B4 i strid med traktatens artikel 108, stk. 3, eftersom foranstaltningerne blev gennemført, før de formelt blev anmeldt. Disse foranstaltninger samt de øvrige foranstaltninger, der er analyseret i denne afgørelse kan imidlertid anses for at være forenelige med det indre marked —

⁽¹¹⁴⁾ Se bilag, kapitel II.

⁽¹¹⁵⁾ Se betragtning 129.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE

Artikel 1

1. Følgende foranstaltninger, der er gennemført af Grækenland, udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1:

- a) likviditetsstøtten i en nødsituation tilført Piraeus Bank S.A. af den græske centralbank og garanteret af Grækenland (foranstaltning L2)
- b) den anden midlertidige rekapitalisering på 1 553 mio. EUR ydet af den græske finansielle stabilitetsfond (»stabilitetsfonden«) til Piraeus Bank S.A. i december 2012 (foranstaltning B2)
- c) tilsagnserklæringen på 1 082 mio. EUR afgivet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. den 20. december 2012 (foranstaltning B3)
- d) rekapitaliseringen på 5 891 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. i foråret 2013 (foranstaltning B4)
- e) rekapitaliseringen på 524 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. i foråret 2013 (foranstaltning C).

2. I lyset af omstrukturingsplanen for Piraeus Bank Group, der omfatter Piraeus Bank S.A. og alle bankens datterselskaber og filialer, og som blev fremlagt den 25. juni 2014, og Grækenlands tilsagn af samme dato er følgende statsstøtte forenelig med det indre marked:

- a) kapitaltilførslen på 750 mio. EUR ydet af Grækenland til Piraeus Bank S.A. i maj 2009 og december 2011 i henhold til rekapitaliseringsordningen (foranstaltning A)
- b) likviditetsstøtte i en nødsituation tilført Piraeus Bank S.A. af den græske centralbank og garanteret af Grækenland siden juli 2011 for et beløb på 30,4 mia. EUR pr. 31. december 2012 (foranstaltning L2)
- c) den første midlertidige rekapitalisering på 4,7 mia. EUR ydet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. i maj 2012 (foranstaltning B1)
- d) den anden midlertidige rekapitalisering på 1 553 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. i december 2012 (foranstaltning B2)
- e) tilsagnserklæringen om 1 082 mio. EUR afgivet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. den 20. december 2012 (foranstaltning B3)
- f) rekapitaliseringen på 5 891 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. i foråret 2013 (foranstaltning B4)
- g) rekapitaliseringen på 524 mio. EUR ydet af stabilitetsfonden til Piraeus Bank S.A. i foråret 2013 (foranstaltning C).

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Den Helleniske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 23. juli 2014.

På Kommissionens vegne
Joaquín ALMUNIA
Næstformand

BILAG

PIRAEUS BANK — DEN HELLENSKE REPUBLIKS TILSAGN

Den Helleniske Republik sikrer, at **banken** gennemfører den omstrukturingsplan, der er fremlagt den 25. juni 2014. Omstrukturingsplanen er baseret på makroøkonomiske antagelser som bestemt af Europa-Kommissionen (»Kommissionen«) i tillægget og på lovbestemte antagelser.

Den Helleniske Republik giver hermed følgende tilsagn (»**tilsagnene**«) som en integreret del af omstrukturingsplanen. Tilsagnene omfatter tilsagnene om at gennemføre omstrukturingsplanen (»**omstruktureringstilsagnene**«) og **tilsagnene om selskabsledelse og forretningsaktiviteter**.

Tilsagnene finder anvendelse fra datoen for vedtagelse af Kommissionens afgørelse om godkendelse af omstrukturingsplanen (»afgørelsen«).

Omstrukturingsperioden slutter den 31. december 2018. Tilsagnene gælder under hele omstrukturingsperioden, medmindre andet er angivet i de enkelte tilsagn.

Denne tekst fortolkes i lyset af afgørelsen på baggrund af den generelle EU-retlige ramme og ved henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽¹⁾.

KAPITEL I. DEFINITIONER

I forbindelse med tilsagnene forstås ved:

1. **Banken:** Piraeus Bank S.A. og alle dens datterselskaber. Den omfatter således hele Piraeus Bank Group med alle dens græske og ikkegræske datterselskaber og filialer med såvel bankvirksomhed som anden virksomhed.
2. **Kapitalforøgende bud i banksektoren:** Et bud, som resulterer i en forøgelse af bankens lovbestemte kapitalprocent under hensyntagen til alle relevante elementer, navnlig fortjeneste/tab bogført for transaktionen og nedbringelsen af de risikovægtede aktiver som følge af salget (om nødvendigt korrigeret for stigningen i risikovægtede aktiver som følge af blivende finansielle forbindelser).
3. **Kapitalforøgende bud i forsikringssektoren:** Et bud, som resulterer i en forøgelse af bankens lovbestemte kapitalprocent. Ethvert bud over den bogførte værdi af forsikringsvirksomheden i bankens regnskaber antages automatisk at være kapitalforøgende.
4. **Lukning:** Datoen for overdragelsen til køberen af ejendomsretten til den frasolgte virksomhed.
5. **Den frasolgte virksomhed:** Alle forretninger og aktiver, som banken giver tilsagn om at sælge eller afvikle.
6. **Ikrafttrædelsesdato:** Datoen for vedtagelsen af afgørelsen.
7. **Slutdato for omstrukturingsperioden:** 31. december 2018.
8. **Udenlandske aktiver eller ikkegræske aktiver:** Aktiver knyttet til kundeaktiviteter uden for Grækenland, uafhængigt af det land, hvor aktiverne bogføres. F.eks. er aktiver, der bogføres i Luxembourg, men knytter sig til kundeaktiviteter i Grækenland, ikke medtaget i denne definition. Omvendt anses aktiver, der bogføres i Luxembourg eller Grækenland, men knytter sig til kundeaktiviteter i andre sydøsteuropæiske lande, for at være udenlandske aktiver og medtages i denne definition.
9. **Udenlandske virksomheder:** Bankens datterselskaber og filialer med bankvirksomhed eller anden virksomhed.
10. **Udenlandske datterselskaber:** Alle bankens datterselskaber med bankvirksomhed eller anden virksomhed uden for Grækenland.
11. **Græsk bankvirksomhed:** Bankens græske bankvirksomhed, uafhængigt af hvor aktiverne bogføres.
12. **Anden græsk virksomhed:** Anden græsk virksomhed, som banken udøver, uafhængigt af hvor aktiverne bogføres.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om den Europæiske unions funktionsmåde (EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1)

13. **Græske datterselskaber:** Alle bankens græske datterselskaber med bankvirksomhed eller anden virksomhed.
14. **Den tilsynsførende administrator:** En eller flere fysiske eller juridiske personer, som er uafhængige af banken, godkendt af Kommissionen og udnævnt af banken. Den tilsynsførende administrator har pligt til at føre tilsyn med bankens overholdelse af tilsagnene.
15. **Køber:** En eller flere fysiske eller juridiske personer, som helt eller delvis køber den frasolgte virksomhed.
16. **Salg:** Salget af 100 % af bankens aktiebeholdning, medmindre andet er anført i det enkelte tilsagn.

I forbindelse med tilsagnene gælder udtrykkene i både ental og flertal, medmindre andet er anført i tilsagnene.

KAPITEL II. OMSTRUKTURERINGSTILSAGN

1. **Antal filialer i Grækenland:** Antallet af filialer i Grækenland må ikke overstige [...] pr. 31. december 2017. I tilfælde af afhændelse af Geniki ændres antallet til [...].
 2. **Antal ansatte i Grækenland:** Antallet af fuldtidsækvivalenter (»FT.Æ'er«) i Grækenland (græsk bankvirksomhed og anden virksomhed) må ikke overstige [...] pr. 31. december 2017. I tilfælde af afhændelse af Geniki ændres antallet til [...].
 3. **Samlede omkostninger i Grækenland:** De samlede omkostninger ⁽¹⁾ i Grækenland (græsk bankvirksomhed og anden virksomhed) må ikke overstige 1 200 mio. EUR i 2017. I tilfælde af afhændelse af Geniki ændres beløbet til [...] mio. EUR.
 4. **Indlånsomkostninger i Grækenland:** For at genoprette sin rentabilitet før hensættelser på det græske marked skal banken nedbringe sine finansieringsomkostninger gennem en nedsættelse af indlånsomkostningerne i Grækenland (herunder opsparings-, anfordrings- og aftalekonti og andre lignende produkter, der tilbydes kunderne, og som banken bærer omkostningerne ved) [...].
 5. **Forholdet mellem nettoudlån og indlån i Grækenland:** For den græske bankvirksomhed skal forholdet mellem nettoudlån og samlede indlån være højst [...] pr. 31. december 2017. [...]
 6. **Bruttoudlånsvækst i den græske bankvirksomhed:** Bruttoudlånsvæksten vil ikke overstige markedsvæksten som anført af den græske centralbank, medmindre markedsvæksten ligger under Kommissionens prognoser (se tillægget), som omstruktureringsplanen er baseret på. I dette tilfælde kan loftet over udlånsvæksten ændres under hensyntagen til de makroøkonomiske betingelser og konkurrencen i den græske banksektor. Dette tilsagn overvåges årligt.
 7. **Støtte til udenlandske datterselskaber:** Banken må ikke tilføre et udenlandsk datterselskab yderligere egenkapital eller efterstillet kapital på et beløb, der fra ikrafttrædelsesdatoen og indtil den 30. juni 2018 er højere end det laveste af følgende beløb: i) [...] % af det pågældende datterselskabs risikovægtede aktiver opgjort pr. 31. december 2012 eller ii) [...] mio. EUR samlet for alle udenlandske datterselskaber (kumulativt for perioden fra den 30. juni 2013 til den 30. juni 2018). Hvis banken agter at tilføre det udenlandske datterselskab egenkapital eller efterstillet gæld på et beløb, der er højere end den definerede tærskel, skal den anmode de græske myndigheder om at søge Kommissionens godkendelse af en ændring af omstruktureringsplanen [...].
 8. **Nedgearing af ikkegræske aktiver inden den 30. juni 2018:** De græske myndigheder giver tilsagn om, at banken opfylder mindst en af følgende to betingelser pr. 30. juni 2018:
 - a) Den samlede størrelse af porteføljen af udenlandske aktiver nedbringes til højst [...] mia. EUR. Hvis banken gennemfører [...], øges dette loft på [...] mia. EUR til [...] mia. EUR.
 - b) Banken skal have afhændet [...]
- (8.1) [...]
- (8.2) [...]
9. **Salg af [...]:** [...]
 10. **Salg af værdipapirer:** Porteføljen af noterede værdipapirer defineret som følger afhændes med [...], og porteføljen af unoterede værdipapirer afhændes med [...]. Disse porteføljer omfatter alle egenkapitalinvesteringer over [...] mio. EUR og alle investeringer i efterstillede obligationer og hybridobligationer. Tilsagnet finder ikke anvendelse på investeringer i udenlandske datterselskaber eller investeringer i følgende enheder:

[...].

⁽¹⁾ Inklusive bidrag til TEKE.

11. Vedrørende ethvert salg i overensstemmelse med tilsagnene om salg og afhændelse i dette dokument giver Den Helleniske Republik tilsagn om, at:

- a. køberen er uafhængig af og ikke tilknyttet banken
- b. køberen af den frasolgte virksomhed ikke er finansieret direkte eller indirekte af banken med henblik på købet ⁽¹⁾
- c. banken i en periode på fem år efter afslutningen af salget ikke erhverver direkte eller indirekte indflydelse på hele eller dele af den frasolgte virksomhed uden en forhåndsgodkendelse fra Kommissionen.

12. **Investeringspolitik:** Indtil den 30. juni 2017 undlader banken at købe ikkeinvesteringsværdige værdipapirer.

Dette tilsagn gælder ikke for følgende værdipapirer (de udelukkede værdipapirer): [...]

13. **Lønloft:** Indtil [...] giver banken ikke nogen ansat eller direktør en samlet årlig løn (løn, pensionsbidrag og bonus) på over [...]. I tilfælde af en kapitaltilførsel fra stabilitetsfonden vil aflønningsloftet blive revideret i henhold til bankmeddelelsen af 1. august 2013.

KAPITEL III. TILSAGN OM SELSKABSLEDELSE OG FORRETNINGSAKTIVITETER — FORLÆNGELSE OG ÆNDRINGER

- 1. Banken skal fortsat opfylde tilsagnene om selskabsledelse og forretningsaktiviteter som fremlagt af Den Helleniske Republik den 20. november 2012 med senere ændringer angivet i kapitel III i tilsagnene frem til den 30. juni 2018.
- 2. Hvis et bestemt tilsagn ikke finder anvendelse på bankniveau, må banken ikke omgå tilsagnet via de datterselskaber eller aktiviteter, der ikke er omfattet af det pågældende tilsagn.

Afsnit A — Oprettelse af en effektiv og tilstrækkelig intern organisation

- 3. Banken, undtagen dens udenlandske datterselskaber, overholder til enhver tid samtlige bestemmelser i lov 3016/2002 om selskabsledelse og lov 2190/1920 om aktieselskaber og især bestemmelserne vedrørende selskabets organer og deres funktioner, f.eks. generalforsamlingen og bestyrelsen, for at sikre en klar ansvarsfordeling og gennemsigtighed. Generalforsamlingens beføjelser begrænses til de opgaver, der er typiske for en generalforsamling ifølge aktieselskabsloven, f.eks. informationsret. Mere vidtrækkende beføjelser, der går herudover, og som vil kunne have en u hensigtsmæssig indflydelse på forretningsførelsen, ophæves. Ansvar for den daglige drift ligger entydigt hos bankens direktion.
- 4. Banken, undtagen dens udenlandske datterselskaber, overholder til enhver tid rammen for forbindelserne med den græske finansielle stabilitetsfond (»stabilitetsfonden«).
- 5. Banken overholder gældende bestemmelser i »Governor's Act 2577/9.3.2006« for at opretholde en effektiv organisationsstruktur og et tilstrækkeligt internt kontrolsystem på selskabs- og koncernniveau, herunder de tre centrale søjler, dvs. intern revision, risikostyring og regeloverholdelsesfunktioner og bedste internationale selskabsledelsespraksis.
- 6. Banken skal have en effektiv organisationsstruktur for at sikre, at afdelingerne for intern revision og risikostyring er fuldt uafhængige af kommercielle netværk og rapporterer direkte til bestyrelsen. Et revisionsudvalg og et risikoudvalg nedsat blandt bestyrelsesmedlemmerne vurderer alle spørgsmål, der rejses af de respektive afdelinger. I et fyldestgørende kommissorium for intern revision og for risikostyring specificeres de pågældende afdelingers roller, ansvarsområder og ressourcer. Disse kommissorier skal opfylde internationale standarder og sikre afdelingernes fulde uafhængighed. Kreditpolitikken skal omfatte vejledning og instruktioner vedrørende bevilling af lån, herunder fastsættelse af rentesatser og omlægning af lån.
- 7. Banken forelægger listen over aktionærer, som ejer mindst 1 % ordinære aktier, for de kompetente myndigheder.

⁽¹⁾ Dette gælder ikke for salg af fast ejendom, hvor banken kan yde lån til køber, hvis denne nye långivning sker i overensstemmelse med en forsigtig udlånspraksis. Ved kontrollen af, om tilsagnet om nedgearing af ikkegræske aktiver opfyldes, vil der blive taget højde for ny långivning ved fastlæggelsen af ikkegræske aktiver.

Afsnit B — Handelspraksis og risikoovervågning*Generelle principper*

8. Kreditpolitikken skal indeholde bestemmelser om, at alle kunder skal behandles retfærdigt efter andre ikkediskriminerende procedurer end dem, der vedrører kreditrisiko og betalingsevne. I kreditpolitikken fastlægges tærskler for, hvornår bevillingen af lån skal godkendes på højere ledelsesniveauer. Tilsvarende tærskler skal fastlægges for omlægning af lån og håndtering af krav og retstvister. Kreditpolitikken skal centralisere beslutningsprocessen på nationalt plan i udvalgte centre og omfatte klare beskyttelsesforanstaltninger til at sikre, at instruktionerne følges konsekvent inden for hele den græske bankvirksomhed.
9. Banken skal inden for hele sin græske bankvirksomhed indarbejde kreditpolitikken regler fuldt ud i sine procedurer for udstedelse og refinansiering af lån og udbetalingsystemer.

Særlige bestemmelser

10. De særlige bestemmelser anført i kapitel III, stk. 8-18, i tilsagnene finder anvendelse på græsk bankvirksomhed, medmindre andet udtrykkeligt er anført.
11. I kreditpolitikken skal der stilles krav om, at renter på lån og realkreditlån fastsættes på grundlag af strenge retningslinjer. Disse retningslinjer omfatter pligten til nøje at overholde kreditpolitikken standardtabeller med rentesatser (i intervaller) afhængigt af lånets løbetid, kreditrisikovurdering af kunden, den forventede erholdelighed af aktiver, der er stillet som sikkerhed (herunder tidsrammen for en potentiel afvikling), det samlede engagement hos banken (f.eks. indlånenes niveau og stabilitet, gebyrstruktur og andre tværgående salgsaktiviteter) og bankens finansieringsomkostning. Udlånsaktiver opdeles i særskilte klasser (f.eks. kommercielle lån, realkreditlån, sikrede/usikrede osv.), og rammen for fastsættelse af rentesatserne overføres til en passende tabel i kreditpolitikken, som ajourføres regelmæssigt af kreditudvalget. Enhver undtagelse skal godkendes behørigt af kreditudvalget eller på et lavere beføjelsesniveau inden for rammerne af kreditpolitikken. Skræddersyede transaktioner såsom syndikerede lån eller projektf finansiering skal overholde de samme principper under behørig hensyntagen til, at de måske ikke passer ind i de standardiserede tabeller i kreditpolitikken. Overtrædelser af denne prispolitik indberettes til den tilsynsførende administrator.
12. Risikostyringsafdelingen er ansvarlig for vurderingen af kreditrisiko og værdiansættelse af sikkerhedsstillelse. Når risikostyringsafdelingen vurderer udlåns kvaliteten, handler den uafhængigt og afgiver en skriftlig udtalelse for at sikre, at kriterierne for vurderingen anvendes konsekvent over tid og i forhold til de enkelte kunder og i overensstemmelse med bankens kreditpolitik.
13. Med hensyn til lån til enkeltpersoner skal banken for hele sin græske bankvirksomhed og på basis af bedste internationale praksis anvende strenge, individuelle og aggregerede grænser for det maksimale lånebeløb, som kan ydes til en enkelt kreditrisiko (hvis det overhovedet er tilladt ifølge græsk lov og EU-retten). Disse grænser fastlægges under hensyntagen til løbetiden på lånet og kvaliteten af sikkerhedsstillelsen og i forhold til centrale benchmarks, herunder kapitalen.
14. Bevilling af lån ⁽¹⁾, der sætter låntagerne i stand til at købe bankens og andre bankers ⁽²⁾ aktier eller hybridinstrumenter, er forbudt, uanset hvem låntageren er ⁽³⁾. Denne bestemmelse anvendes og overvåges af banken.
15. Alle låneanmodninger fra ikketilknyttede låntagere på over [...] % af bankens risikovægtede aktiver] eller ethvert lån, der kun er eksponeret for en enkelt gruppe (defineret som en gruppe af tilknyttede låntagere, som repræsenterer en enkelt kreditrisiko) på over [...] % af bankens risikovægtede aktiver] skal indberettes til den tilsynsførende administrator, som kan udsætte ydelsen af kreditbevillingen eller lånet med [...] arbejdsdage, hvis betingelserne ikke forekommer at være fastlagt ifølge armslængdeprincippet, eller hvis der ikke er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. I nødstilfælde kan denne periode blive reduceret til [...] arbejdsdage, såfremt der er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. Den tilsynsførende administrator kan i denne periode rapportere tilfældet til Kommissionen og stabilitetsfonden, før banken træffer en endelig afgørelse.

⁽¹⁾ I forbindelse med dette tilsagn fortolkes udtrykket »lån« bredt som enhver type finansiering, f.eks. en trækingsret eller en garanti.

⁽²⁾ »Andre banker« henviser her til ethvert pengeinstitut i hele verden.

⁽³⁾ Enhver låntager, også bankens private banking-kunder, er omfattet af dette tilsagn.

16. Kreditpolitikken skal indeholde klare instrukser om omlægning af lån. Det defineres klart deri, hvilke lån der er berettigede, og på hvilke vilkår, og de vilkår og betingelser, som de berettigede kunder kan tilbydes, angives. Banken sikrer for hele den græske bankvirksomhed, at alle omlægninger sker for at styrke bankens fremtidige inddrivelse og dermed beskytte bankens interesser. Omlægningspolitikken må under ingen omstændigheder sætte bankens fremtidige rentabilitet på spil. Bankens risikostyringsafdeling er i denne forbindelse ansvarlig for udvikling og gennemførelse af tilstrækkelige rapporteringsmekanismer vedrørende omlægningseffektiviteten, udførelse af tilbundsående analyser af intern og/eller ekstern bedste praksis, som minimum kvartalsvis rapportering af resultaterne til kreditudvalget og bestyrelsens risikoudvalg, forslag til praktisk mulige forbedringer af de involverede procedurer og politikker samt for tilsyn og rapportering om gennemførelsen heraf til kreditudvalget og bestyrelsens risikoudvalg.
17. Banken vedtager for al græsk bankvirksomhed en politik for krav og retstvister med sigte på at maksimere inddrivelsen og forebygge enhver forskelsbehandling eller fortrinsbehandling i forvaltningen af retstvister. Banken sikrer, at alle nødvendige foranstaltninger er truffet for at maksimere inddrivelserne for banken og beskytte dens finansielle stilling på langt sigt. Ethvert brud på gennemførelsen af denne politik indberettes til den tilsynsførende administrator.
18. Banken overvåger kreditrisikoen gennem et veludviklet sæt af alarmer og rapporter, som sætter risikostyringsafdelingen i stand til at: i) identificere tidlige signaler om værdiforringelsestab på lån og misligholdelser, ii) vurdere udlånsporteføljens erholdelighed (herunder, men ikke begrænset til alternative tilbagebetalingskilder såsom meddebitorer og kautionister samt sikkerhedsstillelse eller sikkerhed, der er til rådighed, men ikke stillet), iii) vurdere bankens samlede eksponering for en individuel kunde eller på porteføljeniveau og iv) foreslå korrigerende og forbedrende handlinger for bestyrelsen i nødvendigt omfang. Den tilsynsførende administrator skal have adgang til denne information.

Bestemmelser, der finder anvendelse på tilknyttede låntagere

19. Alle bestemmelser, der finder anvendelse på tilknyttede låntagere, gælder på bankniveau.
20. Inden for kreditpolitikken skal et særligt afsnit omhandle reglerne om forbindelserne til de tilknyttede låntagere. Tilknyttede låntagere omfatter ansatte, aktionærer, bestyrelsesmedlemmer, direktører samt deres ægtefæller, børn og søskende og enhver juridisk enhed, der direkte eller indirekte er kontrolleret af nøglemedarbejdere (dvs. ansatte, der er involveret i beslutningsprocessen omkring kreditpolitikken), aktionærer, bestyrelsesmedlemmer eller direktører eller deres ægtefæller, børn og søskende. Dermed anses enhver offentlig institution eller statsligt kontrolleret organisation, ethvert offentligt selskab eller statsligt kontor for at være en tilknyttet låntager. Politiske partier behandles også som tilknyttede låntagere i kreditpolitikken. Der lægges særlig vægt på beslutninger om omlægning og nedskrivning af lån til nuværende eller tidligere ansatte, bestyrelsesmedlemmer, aktionærer, direktører og deres familiemedlemmer samt på de politikker, man følger, når man fastslår hensigtsmæssighed, ansætter værdi, registrerer pant og inddriver sikkerhed på lån ved udpantning. Definitionen af tilknyttede låntagere er yderligere specificeret i et separat dokument.
21. Risikostyringsafdelingen er ansvarlig for kortlægning af alle grupper af tilknyttede låntagere, som udgør en enkelt kreditrisiko, med henblik på effektiv overvågning af koncentrationen af kreditrisiko.
22. Med hensyn til lån til enkeltpersoner og juridiske enheder anvender banken på basis af bedste internationale praksis strenge, individuelle og aggregerede grænser for det maksimale lånebeløb, som kan ydes til en enkelt kreditrisiko, der vedrører tilknyttede låntagere (hvis det overhovedet er tilladt ifølge græsk lov og EU-retten).
23. Banken overvåger sin eksponering for tilknyttede låntagere separat, herunder enheder i den offentlige sektor og politiske partier. Den nye produktion af lån ⁽¹⁾ til tilknyttede låntagere (årlig % af beholdning år-1 ⁽²⁾) må ikke være større end den nye produktions andel af den samlede udlånsportefølje i Grækenland (årlig % af beholdning år-1). Dette tilsagn opfyldes separat for hver type tilknyttet låntager (ansat, aktionær, direktør, offentlig enhed, politisk parti). For at sikre ensartede spilleregler i den græske økonomi må kreditvurderingen af de tilknyttede låntagere såvel som de rentefastsættelsesbetingelser og den eventuelle omlægning, de får tilbudt, ikke være mere fordelagtig end de

⁽¹⁾ Den nye produktion af lån dækker også fornyelse og omlægning af eksisterende lån.

⁽²⁾ »Årlig % af beholdning år-1« henviser til den nye produktion som en andel af beholdningen ved udgangen af året før. De risiko-vægtede aktiver angives med beløbet ultimo året.

betingelser, der tilbydes lignende, men ikketilknyttede låntagere. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse på eksisterende generelle medarbejderordninger med subsidierede lån. Banken rapporterer hver måned til kreditudvalget om udviklingen i denne eksponering, omfanget af den nye produktion og de seneste låneanmodninger på over [...] % af bankens risikovægtede aktiver].

24. Kreditkriterierne vedrørende ansatte/direktører/aktionærer må ikke være mindre strenge end dem, der gælder andre, ikketilknyttede låntagere. Hvis den samlede krediteksponering for en enkelt ansat/direktør/aktionær overstiger et beløb svarende til en [...] fast løn for sikrede lån og et beløb svarende til en [...] fast løn for usikrede lån, indberettes eksponeringen straks til den tilsynsførende administrator, som kan gribe ind og udsætte bevillingen af lånet i henhold til proceduren i kapitel III, stk. 25, i tilsagnene.
25. Alle låneanmodninger fra tilknyttede låntagere på over [...] % af bankens risikovægtede aktiver] eller ethvert lån, der kun er eksponeret for en enkelt gruppe (defineret som en gruppe af tilknyttede låntagere, som repræsenterer en enkelt kreditrisiko) på over [...] % af bankens risikovægtede aktiver] indberettes til den tilsynsførende administrator, som kan udsætte ydelsen af kreditbevillingen eller lånet med [...] arbejdsdage, hvis betingelserne ikke forekommer at være fastlagt ifølge armslængdeprincippet, eller hvis der ikke er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. I nødstilfælde kan denne periode blive reduceret til [...] arbejdsdage, såfremt der er tilgået den tilsynsførende administrator tilstrækkelige oplysninger. Den tilsynsførende administrator kan i denne periode rapportere tilfældet til Kommissionen og stabilitetsfonden, før banken træffer en endelig afgørelse.
26. Når det gælder tilknyttede låntagere, skal en omlægning af lån overholde de samme krav som lån til ikketilknyttede låntagere. Desuden foretages en vurdering og om fornødent en forbedring af de etablerede rammer og politikker for forvaltning af nødlidende aktiver. Det forventes imidlertid, at omlagte lån til tilknyttede låntagere indberettes særskilt, i det mindste opdelt på låneaktivklasse og type tilknyttet låntager.

Afsnit C — Andre begrænsninger

27. **Forbud mod udbetaling af udbytte og kuponrente, opkøb, call-optioner og tilbagekøb:** Medmindre Kommissionen tillader en undtagelse, giver Den Hellske Republik tilsagn om følgende:
- a) Banken må kun udbetale kuponrenter på hybride kapitalinstrumenter (eller andre instrumenter, hvor der ikke er obligatorisk kuponrente) og udbytte på egenkapitalinstrumenter og efterstillede gældsinstrumenter, hvis det er lovpligtigt. Banken må ikke frigøre reserver til at muliggøre dette. Hvis der i forbindelse med dette tilsagn er tvivl om, hvorvidt der består en lovpligt, fremlægger banken den foreslåede kuponrente- eller udbyttebetaling for Kommissionen til godkendelse.
 - b) Banken må ikke tilbagekøbe egne aktier eller udnytte en call-option for disse egenkapitalinstrumenter og efterstillede gældsinstrumenter.
 - c) Banken må ikke tilbagekøbe hybride kapitalinstrumenter.
28. **Forbud mod opkøb:** Den Hellske Republik giver tilsagn om, at banken ikke køber aktiver eller aktier i nogen virksomhed. Forbuddet mod opkøb gælder både en virksomhed i form af et selskab og en pakke af aktiver, der udgør en virksomhed ⁽¹⁾.
- i) **Undtagelser, der kræver forudgående godkendelse fra Kommissionen:** Uanset dette forbud kan banken efter opnåelse af Kommissionens godkendelse og i relevant omfang på forslag fra stabilitetsfonden købe forretninger og virksomheder, hvis det under usædvanlige omstændigheder er nødvendigt for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre effektiv konkurrence.
 - ii) **Undtagelser, der ikke kræver forudgående godkendelse fra Kommissionen:** Banken kan købe andele i virksomheder, såfremt:
 - a) købsprisen, som banken betaler for ethvert køb, er under [...] % af bankens balance ⁽²⁾ på datoen for tilsagnetnes ikrafttrædelse ⁽³⁾

⁽¹⁾ I forbindelse med dette tilsagn holdes bankens forretning med privat egenkapital/venturekapital uden for tilsagnets anvendelsesområde. I den henseende sender banken en formel anmodning til Kommissionen med en forretningsplan for denne enhed.

⁽²⁾ I forbindelse med dette tilsagn svarer balancen til bankens samlede aktiver.

⁽³⁾ Hvis Kommissionen i henhold til kapitel III, stk. 28, nr. i), i tilsagnetne godkender, at opkøbsforbuddet hæves, skal bankens balance på datoen for tilsagnetnes ikrafttrædelse beregnes sådan, at også aktiverne i de købte enheder eller de købte aktiver på købsdatoen indgår.

b) den samlede købspris, som banken har betalt for alle sådanne opkøb fra datoen for tilsagnetens ikrafttrædelse og indtil udgangen af omstrukturingsperioden, er mindre end [...] % af bankens balance på datoen for tilsagnetens ikrafttrædelse.

iii) **Aktiviteter, der ikke er omfattet af forbuddet mod opkøb:** Forbuddet mod opkøb gælder ikke erhvervelser, der finder sted som en del af den almindelige bankforretning i forbindelse med forvaltningen af eksisterende krav over for nødlidende virksomheder, herunder omlægning af eksisterende lån til aktieinstrumenter.

29. **Forbud mod reklame:** Den Helleniske Republik giver tilsagn om, at banken afholder sig fra at annoncere med henvisning til statsstøtte og fra at anvende aggressiv handelspraksis, som ikke ville forekomme uden statsstøtten fra Den Helleniske Republik.

KAPITEL IV. DEN TILSYNSFØRENDE ADMINISTRATOR

1. Den Helleniske Republik giver tilsagn om, at banken ændrer og udvider mandatet for den tilsynsførende administrator, som er godkendt af Kommissionen og udpeget af banken den 16. januar 2013 og indtil udløbet af omstrukturingsperioden. Banken udvider også dette mandats anvendelsesområde til at omfatte tilsyn med i) omstrukturingsplanen og ii) alle tilsagn givet i dette katalog.
2. Fire uger efter ikrafttrædelsesdatoen for tilsagnene forelægger Den Helleniske Republik Kommissionen den fulde ordlyd af det ændrede mandat, som omfatter alle de bestemmelser, der er nødvendige for at sætte den tilsynsførende administrator i stand til at udføre sine opgaver i overensstemmelse med tilsagnene.
3. I et separat dokument er der fastlagt yderligere bestemmelser om den tilsynsførende administrator.

Christina PAPAKONSTANTINO
Generalsekretæren

Tillæg

Makroøkonomiske prognoser for græsk indenlandsk virksomhed

% årlig vækst (medmindre andet er anført)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kumulativ vækst 2013-2017
BNP i faste priser	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominel vækst i udlån Grækenland	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
BNP-deflator	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Ejendomspriser	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Husholdningernes nomi- nelle disponible indkomst	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Private indlån	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Arbejdsløshed (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
ECB's refinansieringsrente (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Flest NPL			Q3-Q4 2014				
3-måneders-Euribor (gennemsnit, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Adgang til kapitalmar- keder — repoer		JA — intet loft					
Adgang til kapitalmar- kedet — dækkede/ikke- efterstillede usikrede		JA — op til 500 mio. EUR hver	JA — op til 1 mia. EUR hver	JA — intet loft			